

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Miért?

Budapest, február 20.

(v.) Boldogult Szilágyi Dezsőtől tudom a következőket:

Első Ferenc József király külpolitikájában már a hetvenes évek legelején benne volt mint teljesen kiérlelődött gondolat: Bosznia és Hercegovina megszerzése. Mihelyt Ausztriát kiverték a német birodalomból, tüstént arra kezdett az udvar gondolni, hogy terjeszkedő-politikát kezdjen a Kelet felé, s amit hatalomban és terjedelemben Königrätz után a Nyugaton elvesztett, azért a Balkánon keressen és találjon kárpótlást. Az az eszme Bécsben nem csupán azért volt tetszetős, mert kárpótlással kecsegtetett a szenvedett veszteségekért, hanem azért is, mert a katholisálásra a Kelet primitív népei között bőséges alkalommal biztatott. Ferenc József a keleti császárságba, környezete pedig a nagyszabású katolikus propaganda lehetőségébe volt szerelmes.

A berlini kongresszusra a mi monárkiánk két meghatalmazottja, gróf Andrássy Gyula és gróf Károlyi Alajos azzal az egyenes meghagyással küldetett ki, hogy minden erejükkel működjenek közre a san-stefanoi békeszerződés szétlépésében, amely a legyőzött Törökországot szőröstül-bőröstül kiszolgáltatta a diadalmas orosz birodalomnak, de ennek fejében kössék ki Bismarcktól és Beaconsfieldtől, hogy a berlini szerződés Bosznia és Her-

cegovina *annektálás*át fogja Ausztria-Magyarország számára biztosítani.

Andrássy ilyen értelemben tárgyalta Bismarckkal és Beaconsfielddel, kapott is tőlük a szívélyes fogadtatáson és a kitüntető, szinte tüntető figyelmességen kívül a bosnyák dolgokra nézve nagyon meleg — ígéretet.

Ugy tudták Bécsben az egész kongresszus alatt, de kicsinált dolognak tudta maga a kongresszus is, hogy az európai koncert az annexió tervére nézve teljesebben egyetért. Az európai koncerten persze csakis azon nagyhatalmakat kellett érteni, amelyek az orosz-török háboruban a semleges kibic kényelmes szerepére vállalkoztak. Törökország és Oroszország a koncertben nem számított. A porta azért nem, mert gyöngeségének érzetében aláírta volt azt a saját halálát ítéltet, amelynek *san-stefanoi szerződés* volt a neve. Oroszország pedig azért nem, mert bár ő lett győztes a háboruban, de annyi ereje már nem maradt, hogy utját állja ama berlini kongresszusnak, amelyről eleve tudta mindenki, hogy a san-stefanoi zsákmányt volt kiűtendő a cári birodalom kezéből. Az annexión tehát megalkudott a többi nagyhatalom, a portával és Oroszországgal nem törődve, amelyek az európai koncerttel szemben *quantités négligeables* voltak.

Sok vajadás után létrejött valahára a kongresszuson az utóbb emlékeztetéssé

vált berlini szerződés tervezete. E tervezetben az Ausztria-Magyarországnak adott európai megbízás — az Andrássynak adott ígéretkehez híven — Bosznia és Hercegovina *végleges annektálására* szölt.

Az utolsó érdemleges ülésen, amikor a kész megállapodásoknak — diplomáciai műnyelven szólva — már csak a *parafizálásáról* volt szó, meglepő esemény következett be. Felállt *Karathedory* pasa, az egyik török meghatalmazott, és a szultán nevében megdőbbszenten határozott hangú, szinte éles tiltakozást oltatott fel az annexió ellen. „Császári uram — így szölt körülbelül — birodalmának e része fölött a szuverénitásról semmi szin alatt nem hajlandó lemondani. Törökország területi épségének ezen megcsontításába nem nyugszik bele s legfeljebb annyit koncedál, hogy Ausztria-Magyarország Boszniát és Hercegovinát a kongresszus megbízásából, *de a szultán területi jogainak épségbentartásával*, ideiglenesen megszállhassa s a megszállás tartama alatt adminisztrálhassa. Ellenkező esetben a török meghatalmazottak nem volnának abban a helyzetben, hogy a kongresszusi megállapodásokat aláírassák.”

Nagy megrökönyödés a fényes gyűlekezésben. Csupán Gorcsakov herceg orcáján jelent meg egy játszi mosoly. Az ülést felfüggesztették és Andrássy Bismarckkal és Beaconsfielddel visszavonult egy bizalmas tanácskozássra. Ott — úgy látzik — a német és az angol állam-

TÁRCA

Diákok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Thury Zoltán*.

— Egy inas kéne — mondta másik két társának Bene Pál ur, egy Négrádtól pár év előtt Budapestre került diák. — Inas, aki reggel kifényesít az ágyunk elé tegye a cipőt, tisztogassa a ruhát, áthozza Csürosnédtől a kávé, utánunk hozza a könyveinket. Délben felszolgáljon az asztalnál, szaldjon erre-arra levelel, izennel . . . Ami a fődolog azonban, három lépéssel mögöttünk járva el kellene hogy kíséren bennünket minden utunkon s a karián hozná a felsőkabátokat. Ha szólítom, leveit kalappal hallgatná végig, hogy mit parancsolok neki, s minden mondatom után meghátná magát saztmondán: kezit csókolom, nagyszájos ur.

A másik két diák összemolyozott.

— Még mit nem? — kérdezte az egyik.

— Hát jó volna. Megpróbálni, hogy mi az uraság. A szegény emberek nincsen semmi felépése. Ha hirtelen urrá lennék, azt se tudnám, hogy hogyan viseljem magam Hanem ha inasom volna . . . — Ezenközben szalonnát evett egy karaj kenyérről. Alacsony szűk szobában ültek egy olyan házban, ami csak messzi külvárosokban található még Budapesten. Az óvek volt a hátsó szoba. Két ágy benne s egy pokróccal leterített bőrdívány. Aztán egy asztal, ami föl a mestergerendáról függött le a bádögernyős petróleumlámpa, s két szék. Hat forintot fizetett ezért havonként a három fiu annak az asszonynak, aki az első szobában lakott a lányával. A két szoba között volt a konyha sütőkamencével. Az asszonynak kenyérsütés volt a keresete, a lánya

pedig varrni tanult. Csinos, nagyon teher arcu kis székeleány volt, a neve Erzi s néha a diákokkal együtt ment be a városba. Ilyenkör szerelmet vallott nekik a fiuk, mind a hárman. Az egész házascska pedig egy rengeteg nagy udvar mélyén állott. Az udvarban nagy istállók, színek voltak, amiket tuvarosok béreltek, s elől egy sárga, egyemeletes ház, aminek a földszintjén pálinkamérés volt, az emeleten pedig a pálinkás lakott. A fiuk közül kettő a gimnáziumba járt, az egyik a hetedik, a másik a nyolcadik osztályba, a harmadik pedig az iparisiskolában tanult. Ennek Kranic János volt a neve Nagy szul fiu volt, egy fejjel magasabb a másik két diáknál. Himlőhelyes volt az arca, a haja és éppen csak sarjádzóban levő bajusza vöröses. Csunya fiu volt, de lát-szott az arcán meg a szeméin, hogy eszes gyerek. Nagy, kerek, vastagkeretű szemüveget viselt.

— Meg lehet azt csinálni — mondta, hirtelen fölkapva a fejét a rajztábláról, amelyen egy asztal rajzán dolgozott. — Megvan annak a módja.

— Minek?

— Hogy inasunk legyen. Nagyon egyszerű. Pénzért nem fogadhatunk, mert az magunknak sincs, hanem legyen közlünk egy mindennapi inas. Kettő ur marad. Aki inas, annak parancsol a másik kettő. Elleszegülni nem szabad neki. Nem játékból inas, hanem egész komolyan.

A két gimnázista egymásra bámolt. Meglepte őket a gondolat eredetisége.

— Nagyszerű — mondta az egyik.

A másik méltánylással bólintott.

— Látod, az iparosnak is lehet esze. Hát aztán hogy csináljuk? Sorsot húzunk?

— Az iparos erre is megtelet.

— Sorsot húzunk, de azért nem bízzuk egészen a véletlenre a dolgot. Csupa sors húzással megeshetnék az is, hogy egyikünkre többször kerül az inaskodás sora, mint a másikunkra. Sor-

sot húzunk arra, hogy ki kezdi meg a rendet. Az holnap reggeltől este tízig inas. Holnap újra sorsot húzunk arra, hogy kire kerül a sor holnapután. Holnapután azonban már nincs erre szükség, mert a következő napra az lesz az inas, akire még nem került rá a sor.

Ebben megállapodtak s megtörtént a sors-huzás. A kalapból kihuzott cédláról kacagva olvasta le a nevet az egyik gimnázista: — Kranic.

Reggelre a diákok fényesre készítve találták a cipőiket az ágy előtt, ruháikat szépen rendberakva a széken, s az ajtóban állott komoly, me-rev arccal Kranic. — Még egy kicsit alszom, — mondta az egyik diák. — Félóra múlva fölkeltesz, érted?

— Igenis, kezit csókolom.

A másik álmosan pislogott ki a paplan alól s dörögött.

— Mosdóvizet, Jean.

— Már itt van, kezit csókolom.

Álmosan kászolódott ki az ágyból s nagyot nyújtózkodva kérdezte:

— Milyen idő van odakinn?

— Hűvös, kezit csókolom.

— Telikabátban megyek el. Délre a felöltömet hozod utánam. Nézd meg az órarendet s a megfelelő könyveket pakold össze.

— Igenis, kezit csókolom.

A városba együtt mentek be a lánnyal, aki a hóna alatt valami ruhakelmét vitt. Az udvaron érték utól. Elöl ment a két gimnázista s utánuk három lépésnyire Kranic. Meroven, szertartásosan lépkedett, mintha herceguriafiak után menne. A karián felöltöket vitt, másik kezében pedig két, szíj al átkötözött könyvcsomagot. Amikor az urak megálltak, ő is megállott.

— Ugyan mit vesződik azzal a pakkal, kisasszony? — mondta az egyik diák. — Majd elvisz az inasom, Jean!

— Parancs.

férfi megértette Andrassy Gyulával, hogy a kongresszus fáradságos munkájának eredményét ilyen csekélység miatt kockára tenni nem szabad. Elvégre is: akár megszállás, akár annektálás, lényegben egyre megy. Ha a monarchia ott megveti a lábát, ugysis ott marad állandóan. S a fődolog ez az állandó ottmaradás, hogy minő jogcímen, az mellesleg lehet.

Andrassy ezzel szemben az ő határozott utasításaira hivatkozott; felséges ura az annexiót kívánja, neki magának az annexiót ígérték, ő tehát az annexióhoz ragaszkodik. Arra azonban hajlandó, hogy Karatheodory tiltakozását *ad referendum* veszi s Bécsből újabb utasításokat kér. De már itt Bismarck és Beaconsfield határozottabb hangon kezdett beszélni. Halogatni a döntést nem lehet, mert az új utasítások megérkezéseig minden felborulhat. Ha Andrassy Gyula magára akarja venni a felelősséget azért az eshetőségért, hogy a török meghatalmazottak otthagyják a kongresszust a faképnél s az európai koncert szemeláttára ismét összeragasztják az imént darabokra tépt san-stefanói egyezményt, akkor ám vállalja ő egymaga e felelősséget, de Németország és Anglia e felelősségben osztozkodni nem kívánnak.

Ilyen nyomás alatt Andrassy elállott az új utasítások kérésétől s a saját felelősségére hozzájárult az annektálás elejtéséhez és tehát ahhoz, hogy az eredeti szándék félretolásával a monarchiának adandó megbízás Boszniának és a Hercegovinának *csupán megszállására és közigazgatására* szóljon. Erre ráállott Andrassy Gyula, de már azt a feladatot, hogy e változtatásról s annak szülőokairól ő felségének jelentést tegyen, kollegájára, gróf Károlyi Alajosra bízta. Ő maga pedig csak néhány nap mulva utazott vissza Bécsbe, hogy olyankor jelenjen meg ő felsége színe előtt, amikor

a viharfelhők már kiadták magukból első és leggyújtóbb menyköveiket.

Gróf Andrassy Gyula csak később mondott le, de elejtése és bukása már akkor volt megpecsételve. Hogy csakugyan nagyon ellenére volt-e Andrassynek az annexió elejtése, nem tudom. De azt tudom, hogy magyar miniszterelnökök korában s külügyministerségének első éveiben nem rajongott tulságosan a bosnyák kalandnak már akkor kísértő eszméjéért.

*

Igy szólt Szilágyi Dezső. Megnevezte forrásait is hűledező hallgatója előtt, de ez nem tartozik ide. Ide csak az tartozik, hogy az a lángelméjű államférfi, aki a berlini areopágon e monarchia külpolitikáját olyan ügyesen s a magyar nemzet politikai géniusztát olyan fényesen képviselte, rá volt birható, hogy a saját szakállára elálljon a Balkánon való állandó jogcími hódítás eszméjétől s hozzájáruljon a bár tartós, *de mégsem végleges* átfoglalás politikájához. Ha Andrassy Gyula azon a nézetten lett volna, hogy a Habsburgoknak Königrätz után azon új történelmi hivatás jutott osztályrészükül, hogy egy katólizáló keleti császárság szervezésével kárpótolják hatalomban és terjedelemben erősen megcsappant birodalmukat a nyugati vereségeikért és veszteségeikért, akkor bizonyára nem lett volna olyan könnyen levehető lábáról! A Bismarck és a Beaconsfield szép szemeiért nem hagyott volna cserben egy politikát, ha meg lett volna győződve, hogy ez a politika csakugyan alkalmas királya és hazája hatalmi érdekeinek megszilárdítására és öregbitésére. Ha tehát gróf Andrassy Gyula beérte az okupációval, akkor lelkében az a gondolat élehetett, hogy talán jobb lesz úgy megvetnünk a lábunkat a Keleten, *hogy ez a láb oda ne tapadjon*, hogy amikor nem áll többé érdekünkben az ottvesztéglés, hát *onnan bármikor könnyedén visszavonulhassunk*. Csakis az a feltevés, hogy lelke mélyén így vélekedett, teszi megfoghatóvá azt a felelősségteljes lépést, amelyre a berlini békemű legválságosabb pillanatában magát rátökélte. Andrassy nyilván belátta azt, hogy az *adott perben* igenis érdeke volt a monarchiának és Magyarországnak is, hogy a bosnyák darázs-fészekbe belenyuljunk s déli határainkon rendet csináljunk; de kétségtelenül azt is érezte,

hogy a bosnyák vállalkozást csakis akkor fogjuk végzetes következmények nélkül végigvethetni, ha az nem jelenti az első lépést egy expanzív Balkán-politika lejtőjén. Mert ilyen politika állandó bonyodalmakba sodorná a monarchiát, Magyarországot pedig, mely saját nemzetiségeivel szemben az asszimiláció munkáját még jóformán meg sem kezdte, a délszláv elem tulságos megszorítása révén a nemzeti megszilárdulás munkájában végzetesen akasztaná meg.

Az a szerep, amelyet Andrassy az osztrák belpolitikában viselt, megerősíti e feltevésünket. Az az erős kéz, amelylyel a cseh federalizmus pókhálósözetébe belenyúlt, midőn a császártól már aláírt Hohenwarth-féle fundamentális cikkelyeket hirtelen a lomtárba juttatta, ez a szerep mindjárt érthetőbbé válik, ha a berlini események szemüvegén keresztül tekintünk reá vissza. *Andrassy nem akart szláv alakulásokat*, sem Ausztriában, nehogy azok a Kelet felé ösztökéljék a monarchiát, sem egy expanzív kalandpolitika révén a Balkánon, nehogy a Balkánról ide vonzott szláv tömegek Ausztria belpolitikájában okozzák vagy siettesék a német elem megőrlését, a szláv hegemonia létrejöttét s így végelemzésben azt a federalisztikus alakulást, amely csak a dualizmus romjain jöhet létre.

*

Mindezeknek pedig miféle apropója van éppen most? Hát egyszerűen az, hogy bár sokszorosan cáfolják, de agyoncáfolni mégsem tudják azt a hirt, amely *monarchiánknak a tavasza aktív szerepet jósol a Balkán bonyodalmában*. A közönség bizalmatlan, a tözsdé ideges, a levegő puskaforos, az emberek — a jó isten tudja: miért? — mozgósítás-szapot éreznek. Vajjon kísért-e még a bécsi Burgban a katolikus keleti császárság ábrándképe? Vajjon gondol-e még a Habsburgpolitika a Nyugaton szenvedett veszteségeikért való keleti kárpótlásra? Vajjon ama nemzeti közöni politika mögött, amelyet a delegációkkal megismertettek s amelyről a lapok beszélnek, ott lappang-e még mindig a Balkánon való terjeszkedés, a zsákmányelés kalandos vágya? Az a politika, amelyet gróf Andrassy Gyula a berlini kongresszuson a saját maga feláldozásával elejtett, vajjon a talpára áll-e ismét s újra hatalmába kerítette-e az uralkodóház titkos hatalmi vágyait?

Mink vetjük fel *innen alulról* e kérdése-

— Hozd ezt a csomagot.

— Igenis, kezit csókolom.

A lány kacagott s mikor elvált a fiuktól a városban, még sokáig utánuk nézett. De más is. A különös csoportokat feltűnést keltett. Mosolygott rajta az emberek. Nem tudták, hogy miről van szó voltaképpen, de érezték a dolog tureságát. Két kitaposott cipőjű, kopott diák, aki után rémségesen komoly árázattal cipeli a könyveket és a vedlett felöltöket a harmadik. A diákok észrevették a feltűnést, amit kelteket, s mulattak rajta. Egy bolt előtt Bene megállott s magához intette az inast. Az levett kalappal hallgatta meg a parancsot.

— Cigaretát hozol, kettőt.

— Igenis, kezit csókolom.

A nagy szál fiu feszes, tempós lépésekkel indult meg a cigarettáért s mire visszajött, már többen is várták. Mulató tömeg gyerekekből, férfiakból. Az urak fogak közé szorították a cigarettákat, az inas tüzzel szolgált s arra újra megindultak. A nagy, vörös fiu megvárta, amíg három lépésnyire előrementek, s nagy lassu lépésekkel ment mögöttük.

Az ebédnél csak ketten ültek az asztal mellett. Az urak. A komornyik hideg felvágottat hozott a szomszéd hentestől s újait a zsiros papiros alatt szétterpesztve, úgy hordta körül a szalámit, mintha valami nagy tálat emelne. Vízet töltött a poharakba s amikor az egyik ur egymásután ejtette le a kést, vilátt, fölemelte a földről, a mosdóhoz szaladt, megtörölte a törülközőkendőbe s tányéron vitte vissza. Az ur intett,

hogy: jól van. Bizonyos jóakarát volt a hangjában. — Ebéd után levélpapírt kért s egy kis gondolkodás után írni kezdett. Az inas azalatt mereven állott az ajtóban.

A levélbe ez volt írva:

— Kedves kisasszony! El nem mulaszthatom az alkalmat, hogy újra tudtára adjam önnek, hogy mennyire imádom. Egyébként kérem, hogy esetleg kedves mamája igénybevitelével adjon nekem husz krajcárt kölcsön. E sorok átadója hűséges belső inasom, megbízható ember. Már az apja is nálunk szolgált. Bátran rábízhatja az összeget.

Lezárta a levelet s magához intette az inast.

— Átvizsed Erzsí kisasszonynak.

— Igenis, kezit csókolom.

Átvitte a levelet s megállott az ajtóban.

— A gazdám küldi, kezit csókolom.

A lány elkacagta magát.

— Megbolondult maga, Kranic?

— Nem, kezit csókolom. Bene nagyságos uréknál szolgált. Ma reggel álltam helybe, kezit csókolom.

Mikor a levelet elolvasta, még jobban mulatott a leány.

— Tudja, hogy mi van ide írva?

A fiu meg se mozdult az ajtóban. Mereven, érzés nélkül, dermedt inasábrázattal nézte a leányt és felelt:

— Nem, kezit csókolom. A gazdám nem szokott beavatni a levelezésébe.

— Azt mondja, hogy magának már az apja is náluk szolgált.

— Igenis, kezit csókolom.

— Menjen, maga ostoba.

Délután még megsétáltatták egy kicsit az inast maguk mögött a felöltőkkel az urak, aztán pofot ígértek neki mindaketten, ahogy azonban közeledett az este, aggodalmaskodni kezdtek az urak. — Vajjon kire kerül a sor holnap?... Mulattak a dolgion, de amikor végiggondoltak a mai napon, egyik se kívánta magának azt a szerepet, amit kifogástalanul végigjátszott a vörös fiu, aki tíz óra felé fölvetette az ágyakat, tisztá vizet hozott a lavórbá, szó nélkül járt-kelt a szobában. Csak az órást leste. Mikor tíz óra lett, nagyot csapott az asztalra.

— No most, ki következik?

Két cédulát dobtak be a kalapba s Kranic kihuzott egyet:

— Bene.

A nagy vörös fiu összedörzsölte a kezeit, mintha valami nagyra készülné, s látszott az arcán, hogy pokoli tervek forognak az agyában. Közben tetőtől-talpig végigmérte a holnapi inast s kajánul vigyorgott:

— Majd adok én neked. Az szám is nálunk szolgált? Majd adok én neked. Hát azt tudod-e, hogy anyád nálunk mosott? Majd megtudod holnap a levélből. Erted?

— Igenis, kezit csókolom.

Nem panaszkodik többé büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sömör, exema, ótvarban szenvedő, ha az **Erényi-féle „Ichtiol-Salicyllal“** egy kísérletet tesz. Szagtalan.

Ára 3 korona utasítással. Szétküldi: Diana-gyógyszertár, Károly-körút 5. Főraktár: Török József, Király-úton 12. Egger gyógytár, Václ-körút 17

ket, mert a magyar delegáció érthetetlen módon süketnek és vaknak bizonyul. Nem hallja a magyar közvélemény aggodalmainak zugását s nem látja a magyar nemzet nyugtalankodását. A sajtóra hárul tehát a feladat, hogy idejekorán tájékoztassa az illetékes köröket az ország hangulatáról. Magyarország nem akarja semmi szín alatt a háborút. *Macedónia nekünk is Hekuba.* Ha rablóbandák garázdálkodnak ott, fékezze meg őket az, aki e garázdálkodások kárát látja. A mi kecskéinket el nem rabolják, a mi házainkra rá nem törnek, a mi pajtáinkat fel nem gyújtják azok a zsványok. Azt pedig, hogy Macedónia és Albánia továbbra is török birtok marad-e vagy sem, magyar szemmel nézve, a világ egyik legjelentéktelenebb dolgának ítéljük. Minékünk csak egy érdekünk van: az, hogy azon a területen egy talpalatnyi se jusson orosz kézre. No, ez a veszély mostanában csakugyan nem fenyeget. A Sárga-tenger mellékén az orosz politika mostanság és még jó sokáig sokkal jobban el van foglalva, semhogy erejéből és figyelméből fíkarányt is juttathatna a Balkán eme kuckóinak. A többi pedig reánk nézve: sífi. Ha a bolgárok magukhoz akarják ragadni Macedóniát, ám próbálják meg, ott van Törökország, majd megvédi az a maga birtokát. S ha a porta meg akarja fenyeíteni Bolgárországot a forradalmi komiték támogatásáért s a macedon zendülések szításáért, ám próbálkozzék ő is, végezze el a maga dolgát a bolgárokkal, ahogy tudja és ahogy akarja. Egyedül Oroszországnak lehet érdeke az, hogy a török uralom megrendüljön Macedóniában, tehát egyedül orosz érdekből volt eddig is kívánatos, hogy a török fegyverek helyett nemzetközi jegyzékek és nemzetközi csendőrség kíséreljék meg ama területen a rendcsinálást. Ha Oroszország nagyra tartja ezt az érdekét, *köссөн hamar békét Japánnal s vessé magát egész erejével Törökországra.* Majd akkor hozzászólunk a dolgához mink is. Mert ebben az esetben, *de csakis ebben az egyben* igenis kockán forog a magyar nemzetnek az az érdeke, hogy a muszka óriás lába ne rugassa fel az amugy is ingadozó török uralmat. De minden más eset közömbös ránk nézve. Bolgár és török férjen meg egymással, ha tud, verkedjen egymással, ha akar. Nekünk az ő dolgukhoz semmi közünk a világon. S tehát nem is kívánjuk magunkat beleártani.

Ez a magyar álláspont. Egyetlen magyar bakának a csontjait sem vetjük kockára egész Macedóniáért. S ha Bécsben mégis aktív keleti politikára gondolnak, akkor az a politika lehet az uralkodóház becsvágyának politikája, lehet újabb kísérelése a katholicizáló keleti szláv császárság hazajáró lelkének, de a magyar nemzet állami és nemzeti érdekeit ez a politika nemcsak hogy nem mozdítaná elő, hanem egyenesen halálos sebeket ütne rajtunk. Legyen résen a magyar delegáció, a magyar parlament és leginkább a magyar közvélemény. Minket nem vertek ki sem Lombardiából, sem a német birodalomból, minékünk nincs miért keresnünk kárpótlást. Sőt ellenkezőleg, Magyarországnak akkor lehetett csak alkotmányát visszazakpannia, amikor Ausztria Olaszországból és Németországból kiszorult. Amiből világosan következik, hogy a magyar nemzet vérével és pénzzel történő minden keleti hódítás a legjobb esetben is a magyar alkotmány szilárdaságát támadná meg. Tiltakozunk eleve és egész erőnkkel a keleti kalandpolitikának bármely ürügyön való feléléde ellen.

BELFÖLD

A miniszterelnök a királynál. Bécsből táviratozzák: Gróf Tisza István miniszterelnököt, aki ma reggel ideérkezett, 5 felsője ma délután magánkihallgatásán fogadta. A miniszterelnök, aki a nap legnagyobb részét dolgozószobájában töltötte és reszort-ügyek elintézésének szentelte, délután 5 órakor résztvett a Hofburgban adott delegációs-ebéden és ma éjjel visszautazott Buda-

pestre, hogy ott a vasárnap tartandó minisztertanácsos elnöklőjön. Hétfőn reggel gróf Tisza miniszterelnök ismét Bécsbe érkezik, hogy részt vegyen a magyar delegáció nyilvános ülésén.

A helyzet. A Kossuth-pártban s a Kossuth-párt körül erős forrongás mutatkozik, ami talán nem jelent egyebet, mint hogy a delegáció vége felé közeledik s az újból összeülő parlament számára iparkodnak valamelyes hangulatot csinálni. Két oldalról piszkálják a pártot. Az egyik oldalról Lengyel Zoltánék panaszozzák fel, hogy a Kossuth-pártnak, ha már kiállott az obstrukcióból, föl kellett volna használnia a delegációs szünetet, hogy bejárja az országot, felvilágosítsa a nemzetet és visszahódítsa a tőle elfordult rokonszenveket. Világos dolog, hogy ez a szemrehányás voltaképpen a harcos kedvek élesztését célozza s kerülő uton azt akarja elmondani, hogy a Kossuth-párt népszerűsége az országban megcsappant. Ezzel szemben a Kossuthisták úgy fordítják vissza a szemrehányást, hogy a Kossuth-párt alól azok ráncigálják a gyékényt, akik éppen ezekben a kritikus időkben velük fel a delegációba vonulás kérdését. S ebből a szemrehányásból magyarázható *Hentaller* Lajos indítványát, melyet ma küldött meg levélben Kossuth Ferencnek. Ez az indítvány kerekén ki akarja mondatni, hogy aki a delegációba való bemenetet helyesli, ne maradjon a párt tagja. De csinálódik a hangulat más oldalról is. Ellenzéki tömörülést emlegetnek a Tisza-kormányval szemben, még pedig olyanformán, hogy a nemzeti disszidensek fölhagynak a semlegességgel s gróf Apponyi Albert átvénné a fővezérséget az egyesült ellenzék fölött. Ez a kiröppentett hír végső eredményében szintén azt célozza, hogy a Kossuth-pártot visszakényszerítse az obstrukcióba. Így fogják fel a Kossuth-párt Budapestben időző tagjai, akik azt mondják, hogy a tömörülésre lett volna okis, alkalom is, de akkor a néppárt elűnt a harctérről, Apponyi meg egyszerűen szembehelyezkedett a harcoló ellenzékkel. Még csak hallani sem akart a nemzeti nyelv érdekében indítandó harcot. A Kossuth-párt e tagjai emlékeztetnek a hirhedett éjjeli ülésre, mikor gróf Apponyi Albert leszállt az elnöki székből s éppen ő szólt fel Khuen-Héderváry igazolására. Hogy tehát most a Kossuth-párt fájtol borítson a multakra s egyszerre tömörüljön mindazokkal, akikre az általános nemzeti felbuzdulás napjaiban hiába appollált: azt ugyan lehetnek. A Kossuth-párt tagjai hívósen és inkább gyanakvással fogadják a különböző kísérletezéseket s el vannak tőkével, hogy egyelőre nem térnek le álláspontjukról s mindenestre bevárják, hogy miképpen fejlődnek a delegáció után a parlamenti viszonyok.

A tanárok pótléka. Mint értesülünk, az 1904. I. t.-kkel a vallás- és közoktatásügyi minisztérium alá tartozó tisztviselők, tanárok és tanítók részére biztosított személyi pótlékok rövid pár nap alatt az összes igényjogosultak számára ki fognak utalványoztatni, ugy, hogy lehetőleg még e hó végéig minden igényjogosult felveheti az őt illető pótlék-összeget.

A disszidensek értekezlete. Gróf Apponyi Albert politikai elvbarátait bizalmas értekezletre hívta össze ma délutánra. Bár a disszidensek klubjában pénteken este határozottan tagadták, hogy gróf Apponyi tanácsosni óhajtana hivrevel, az értekezlet mégis megtartották. Apponyi referált a delegációban eddig eloglalt álláspontjáról s bízamasan közölte a megjelölt képviselőkkel, hogy a delegáció üléseinek további során milyen nyilatkozatokat fog tenni.

A tanfelügyelőség reformja. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban, a multkori ankétén összegyűjtött anyag figyelembevételével, most dolgozzák ki a tanfelügyelők részére adandó szolgálati utatis végleges szövegét. A munkának javarészen már tavannak, úgy hogy ez a nagyfontosságú reform nem-sokára életbe lép.

A bodajki pótválasztás. Szekesfehértvárról táviratozzák, hogy a fejérmegyei központi választmány március 3-ikára tűzte ki a bodajki pótválasztást.

Időküzi választások. Sepsik-Szent-Györgyről jelentik, hogy az ottani helyi képviselőtanács a szabadlevélpárt ma báró Szentkereszthy Bélát képviselőjének jelölték. *Imre* Albert pártelnök üdvözölte Szentkereszthyt, ki röviden vázolta programját, Tisza hívének vall-

ván magát. A pártértekezlet Tiszához üdvözölő táviratot küldött. A nagylaki választás március 5-ikén lesz ki. Választási elnök *Hervey* István megyei főjegyző, a küldöttségi elnök *Tarnay* Ivor arvaszéki úrnök. A függetlenségi párt holnap tartja jelölt ülését, a szabadlevélpárt pedig csütörtökön. A szabadlevélpárt jelölte valószerűleg *Hász* Antal, a függetlenségi párt jelölte dr. *Nagy* Sándor aradi ügyvéd és a Szederkényi-párt jelölte *Szűcs* János apativali plébános lesz.

Pitreich takarodója.

Budapest, február 20.

Az osztrák delegáció mai ülésén *Pitreich* hadügyminiszter nyilatkozata kötötte le az egész figyelmet. Amily szigorral bírálta eddig a hadügyminiszter szavait, épp oly elismeréssel kell honorálnunk mai fejtegetéseit. Ez nem volt többé az az érdes hang, amely nálunk sorompóba hívta a nemzeti önértzetet s a közjogi feltékenységet. Ma *Pitreich* valóban úgy beszélt, mint egy közös miniszternek beszélnie kell. Deferált teljesen a magyar államiságnak s kiemelte a magyar nyelvnek államnyelvi jellegét, egyszersmind hangsúlyozta azon magyar felfogás helyességét is, hogy a hadseregben szolgáló ifjak katonai értékét igenis csak növelheti, ha nemzetükhöz és hazájukhoz hívek maradnak. E kifogástalan beszéd értékét még emeli az, hogy az osztrák delegáció színe előtt mondatott el.

Bécs, február 20.

Az osztrák delegáció ma délutáni nyilvános ülésen folytatta a hadügyi külségetes tárgyalását.

Marchet napirend előtt a miatt interpellált, hogy különböző bécsi lapokban az elmúlt időben katonai szállításoknál történt visszaélésekre utaltak.

A rövid idő előtt Budapestben a közös hadügyminisztérium megbízásából a magyar királyi ügyészségtől indított sajtóperben az ez ügyben tett nyilatkozatért vád a a helyezett uságrókat fömentették. Ehhez az ítélehez bécsi és magyar lapok azt írték, hogy a vádolt felmentése a hadügyi igazgatás erkölcsi elitélése, valamint a hadügyi közszámvényai még mindig szerződéses viszonyban álló cégé. Kérdi, hogy vajjon az állítólagos visszaélésekről szóló közlemények valóságban alapulnak-e és ha igen, mímó lépéseket hajlandó tenni a hadügyi kormány, hogy az ilyen visszaéléseknek elejét vegye.

Pitreich közös hadügyminiszter szólat föl ezután. Bevezetésül hangsúlyozza, hogy sikerült a delegáció felett ebeig tehőköt elosztani s most már alapos a remény a kölcsönös megértésre. Majd felolvasta a magyar delegációban mondott beszédét s ennek kapcsán higgadtágra intett mindenkit, hogy a hadsereget bele ne keverék a küzelembe és a szakadás szellemét küszöböljék ki a vitából. Expozítáiban abból a szempontból indult ki, hogy a harcokesség megóvásának szempontjából és ugy a politikai, mint a nemzeti viszonyok elfogulatlan megitélésére való tekintettel kell megállapítani azokat a határovaakat, amelyen belül az ellentétek kiegyenlíthetők. Határozottan kimondotta elvűi hogy nemcsak célszerű, de feltétlenül szükséges a hadseregben az egyesleges vezényelés és szolgálati nyelv még pedig tisztán katonai szempontból. Felolvassa azt, am t e részben a magyar delegáció előtt mondott, természetesen hadügyminiszteri minőségében. Elmondhatni, hogy a hadügyminiszter nagyon sok mindent ért, de mindennez mégsem. (Derűléseg.) De hiszen ez nem is követelhető. Ő csak azt mondta hogy *célszerű* a közös vezényelés és szolgálati nyelvhez való ragaszkodás a *ha-vezetés technikája* szempontjából. De játszott ő valamely szerepet mint hadvezér oly viszonyok közt, hol nagy hadseregek jöttek tekintetbe? Bizony, ilyen szerepet nem játszott. Mint fiatal tisztnek alkalma volt a hadvezetés technikai részére vonatkozó beható, komoly tanulmányokat tenni. Később hat évig a vezérkar főnökének helyettese volt, mely minőségében bő alkalma nyílt szaktapasztalatok szerzésére. Harminc-ötves tanulmányai és tapasztalatai alapján állíthatja, hogy amit mondott, belső meggyőződésének megietel. Ezt a meggyőződését tisztán katonailag mindenkiel szemben megvédelheti, még ha az illető nagy csatát is nyert. (Derűléseg.)

Átűrt ezután a miniszter a *nyelvkezdés* fejtegetésére. Mikor az általános katonai kötelezettséget behozták, a tiszt fokozottab méremékben volt kénytelen a legényességgel érintkezni. Külföldi tisztek bámulnak azon, hogy miképp lehetett a kiképzés terén olyan nagy eredményeket elérni a nagy nyelvi nehézségek ellenére. Itt ismertette a közös hadügyminiszter a magyar delegációban a 68-iki rendelet végrehajtásáról mondott fejtegetéseit, majd átűrt az *erőnyelv* kérdésére. Ismételte, hogy ma még inkább, mint valaha, meg kell kívánni a hadseregben a német nyelven kívül még egy más nyelv teljes ismeretét, erre irányult ismeretes rendelete. Ezt méltányolta is az albizottság, de rövid idővel azután a rendelet váratlanul nagy hullamokat vert és még ma sem oszilapodott le a nyomában támadt igazoltság. Erteni, ugmond, értem ezt, mert a létező viszonyokban gyökerező, de jogosnak nem tarthatom a mozgama, mert minden erőmmel törek- szem kiképezőbbölni a főnértéseket, amelyeknek nagy szerepük van az agitációban. A nyelvrendelet nem volt utkos. Az első léiréértést azt keltette, hogy ez a rendelet bürokratikus tekintetekből bizalmas jelezést is szünet kapott. Hiszen már abból is nyilvánvaló, hogy a nyelvrendelet nem volt utkos, mert ki kellett hirdetni és a hadügyi kormány semmiféle kifogást nem tett az

ellen, hogy a lapokban is közzétegyék szövegét. Egy-két pont kivételével elvileg semmi újat nem tartalmazott a rendelet. Felismerjük azokat az okokat, amelyek a nyelvrendelet kibocsátására indították. Semmiestre sem vezetett át az a szándék, hogy a delegációk ülés-szakánál külsőben hangulatot csináljon vele a nem-német nemzetiségűek közt, vagy hogy megnyugtassa a magyarokat. Nem ilyen ravasz ő. A főök az volt, hogy a csapatok kiképzéséről szóló utasítások az 1903. év őszén k. b. megszüntették és meg a téli foglalkoztatás előtt életbe kellett lépni azokat az utasításokat. Utalás történt arra, hogy milyen nagy zavarok keletkeztek a Tasfő-kormány óta és félt, hogy azok a zavarok a hadsereg kebelében is lábrakapnak. Nem szállhat szembe az ilyen feltétellel. De az kétségtelen, hogy ebben a tekintetben a hivatalnokai és a tisztikar között nagy a különbség. Erre a nemzetiség kérdését és a katonatiszt helyzetét. Vajon mért ne ragaszkodhatnék a katonatiszt teljes szívvel hazájához és nemzetéhez? Természetellenes volna, ha bárki is ezt az érzést kiaknára némi a katonatiszt szívéből (Helyeslés.). A hadsereg kebelében erről szó sem lehet; tauu rá mindenkire, aki a mi hadseregünkben szolgált.

A hadügyminiszter ezután a magyar tisztek visszahelyezéséről beszélt, s határozottan kijelentette, hogy kölesége szerint meg fog elelni az 1888. augusztus 6-iki legelsőbb kizírat rendelkezéseinek. A magyar tisztek áthelyezését következetesen folytatják s legnagyobb részük három éven belül át lesz helyezve.

Ezután a magyar nyelvnek a tisztképző-intézetekben való érvényesítéséről számolt be a miniszter s ismertetett az idevonatkozó programot. Majd így szólt:

Arról van szó hogy azok, kik ez iskolákat látogatják, a két mértékadó nyelvet teljesen bírák: a német nyelvet, mint szögálati nyelvet, a magyar nyelvet, mint az ottani államnyelvet. Azonban nem ez a mérvadó, hanem, hogy feltételek az ifjában ez a törekvés, hogy azt, amivel az intézetből elbocsátják, annak értelmében fejlessz e, amit egy tisztnek műveltségéért tennie kell és pedig olyan tisznek, ki a közös hadsereghez tartozik. Tehát mérvadó a szellem, mely az intézetekben ura kodik, és ez nem lehet más, mint amelyet a szabályzat oly szépen és meggyőzően hirdet. E szabályzat értelmében való, hogy a fiatal emberek hő érzést tápláljanak hazájuk és nemzetük iránt. Ez nem árt nekik. Sőt megkövetelendő. De ez érzés szíriád és rendíthetetlen meggyőződésű fejlesztendő, úgy, hogy a közös hadsereg csak akkor teljesíti feladatát ha a tisztek érzése gondokodása és otelekvése tekintetében a közös hadsereg minden ismérvét magában hordja.

A hadügyminiszter beszéde után a delegáció általánosságban megszavazta a hadügyi költségvetést és áttér a részletekre.

Bécs, február 20.

Az udvari ebéd után az osztrák delegáció esti nyolc órakor folytatta plenáris ülését, amelyen megtörtént a döntés a magyar katonai nevelés reformjának ügyében. A vita rövid volt, de érdekes. Még érdekesebb volt a szavazás, mely az ostromolt költségvetési tétel elfogadásával végződött.

Ez a vitás tétel a magyarországi katonai nevelőintézetek szükséglete, a költségvetés 35-ik címe gyanánt szerepel.

Első szónokul Sylvester (német néppárt) jelentkezett. A reformokban az önálló magyar hadsereg föllállításának első lépését látja. Nincs ellene kifogása, de Ausztria részéről e célra egy garast sem szavaz meg.

Gróf Latour: Elfogadja a címet, mert fönn akarja tartani a jó viszonyt Magyarországgal, ami a nagytalaini állás első föltétele.

Gróf Bohöborn: Mint laikus, belenyugozik a hadügyminiszter katonai érvelésébe s a címet annál inkább szavazta meg, mert ha a többség elvetné, az együttes ülésen mégis többséget kapna a magyarok összes szavazataival és azon osztrák szavazatokkal, amek a cím elocradására haldók.

Mér néhány jelentéketlen szónok beszéde után, feszült érdeklődés közt, következett a szavazás.

A szavazatok így osztóttak meg: Ellene szavaztak: a német néppárt a német haladópart és az oaszok. Mellette szavaztak: az urakháza husz tagja, a lengyelek a ruhének a német klerikálisok és az egy szál keresztényzocialista. A csehek nem vettek részt a szavazásban.

Delegacionális ebéd.

A király a delegátusok tiszteletére ma adott ebédén jkedvű volt és szemlélhetőleg jó egészségnek örvend, ami az utóbbi napokban való gyengykedése után általános megnyugvást kellett a delegátusok között. Ő felsége ebéd alatt élénken társalgott jobb- és baloldali szomszédjaival, gróf Szapáry Gyulával és báró Gantschosal, a két delegáció elnökeivel. Diner közben katonazenekar játszott; a zenedarabok közt magyar szerzők is szerepeltek.

Ebéd után a király, mint évente rendszeresen, cerelet tartott. Ezuttal a cerele a szokottnál rövidebb volt; a király úgy a magyar, mint az osztrák urak közül csak nebanat szólított meg, de mindannyiokkal derus hangulatban beszélgetett.

Gróf Tizza István miniszterelnök után gróf Szapáry Gyulához fordult ő felsége s kérdézősködött tőle a magyar delegáció tárgyalásainak haladásáról. A király örömmel értesült róla, hogy a tárgyalásoknak még bátralevő részét, a hadügyi előirányzatot, a magyar delegáció előreláthatólag szombatig elintézi. Azután a király nyájasan tudakozódott a gróf egészsége felől.

Hosszasan és mélyen elmertülve társalgott ő felsége Széll Kálmánnal, a magyar delegáció alelnökével. Elsősorban a hadügyi albizottság tanácskozásairól volt szó, majd megkérdezte az uralkodó Széllt, hogy milyen benyomást tettek rá a steinfeldi lögyakorlatok?

— A lehető legjobbat, felség — válaszolt Széll Kálmán.

Azután a magyar belpolitikai helyzetről beszélt a király Szélllel, teitűnő hosszasan.

Általában a cerelenek ujra meg ujra visszatérő témája volt a magyar belpolitikai helyzetnek a delegáció után várható alakulása. Erről beszélt a király Hodossy Imrével is, majd Falk Miksával, aki a király kérdésére így válaszolt:

— Felséges uram, a régi magyar mondással kell felelnem: valahogy csak megleszünk, mert úgy még sohasem volt, hogy sehogysem lett volna!

Báró Dániel Ernővel ő felsége szintén a magyar belpolitikáról váltott szót.

— Nehéz a helyzet — válaszolt báró Dániel Ernő — s ha egyáltalán lehetséges a rend helyreállítása, azt csak a mostani miniszterelnök vezetheti sikeresen.

Vörös Lászlóval a delegációnak külsőben levő hadügyi vitájáról beszélt a király.

— Remélem, hogy a magyar delegációban s mánfognak menni a tárgyalások — jegyezte meg ő felsége.

— Azt hiszem, hogy felséged reménye teljesülni fog, annál is inkább, mert a hadügyminiszter beszéde bennünket kielégített — válaszolt Vörös László.

— Igen, a hadügyminiszter érti a dolgát — jegyezte meg ő felsége.

Firczak Gyula püspökkel a külügyi bizottság tárgyaásairól és nevezetesen a szóvatott vetőjogról beszélt az uralkodó.

Bolgár Ferenczel a király az új ágyukról beszélgetett s tőle is kérdézősködött a steinfeldi lögyakorlatokról, majd a bronz ényveiről és a költségekről folyt szó. Bolgár nagy elismeréssel emelte ki Kropatschek tüzérségi főfelügyelőnek világos és szép előadását, melylyel megmagyarázta a steinfeldi kísérleteket.

Most a király Krobotin vezérőrnagyhoz fordult, ami bizonyos feltűnést kellett, mert ritka eset, hogy ilyen cerele alkalmával valamely miniszterium referensét tüntette volna ki megszólítással a király.

Beszélt még ő felsége gróf Zichy Jánossal, Esterházy Miklóssal herceggel, azután feltűnő sokáig gróf Goluchowskij közös külügyminiszterrel.

Gróf Apponyi Albert, aki eredetileg már a mai ebédre volt hivatalos, hétyón, a második ebédén fog résztvenni. Szentiványi Árpád azonban megjelent.

Gróf Andrássy Gyula az idén nem vesz részt a delegacionális udvari ebédén, mert hosszabb tartózkodásra a Rivierára utazott.

Bécs, február 20.

Az osztrák delegátusok sorában a többek közt Kálfönnal is beszélt a király, különösen a cseh nemzetiségi követelésekről. Dr. Mattusch, az urakháza tagja előtt nagy elhemeréssel szólott ő felsége a hadügyminiszter beszédéről. Dr. Stranskyt ezzel szólította meg az uralkodó:

— Ezuttal érdekesek voltak a delegációk.

— Igen, felség — felelt Stransky. — Ez annak tulajdonítható hogy a hadügyi ígavgatás ezuttal nyiltabb volt és őszintébben viselkedett s ezzel a kalmat adott nekünk arra, hogy közelebről megismerkedjünk a hadsereg belső lényegével.

A király: A hadügyminiszter szépen beszélt! Stransky: Krobotin is derekas munkát végzett és jól beszélt.

A király: Igen, az okos ember. És ugy-e, a szél jó erősen fú, önöknek a Steinfeldben?

Stransky: A széllel keveset törődünk, mert nekünk, laikusoknak új volt, amit látunk és erősen lekötötte figyelmünket.

Később gróf Goluchowskival beszélt a király.

KÜLFÖLD

Báró Pasetti távozása. Rómából táviratozzák nekünk, hogy Pasetti, a quirináli osztrak-

magyar nagykövet, legközelebb megválik állásától. A napokban szabadságra megy és nem is tér többé vissza állomására. A lapok mind elismerően írnak Pasettiről. A Tribuna sajnálkozik azon, hogy a nagykövetnek egészségi állapota sürgősen szükségessé tette távozását, és kiemeli, hogy báró Pasetti kilencvenes római tartózkodása alatt egy a hivatalos körökben, mint a római társaságban szívesége, finomsága és szeretetméltsága révén irigylésemelőt pozícióit tudott magának teremteni és ezzel bizonyára hozzájárult a két állam között fennálló jó viszony fenntartásához.

A balkáni helyzet. Bulgária követe, Nacsovic visszateért Konstantinápolyba, de Bulgária és Törökország viszonya még semmit sem vezetett aggasztó feszültségéből. Törökország is, Bulgária is nagy áldozatok árán fegyverkezik és csak az alkalmas pillanatot lesik, amikor leszármolhatnak egymással. Jellemző a bolgár kormány vakmerőségére hivatalos sajtójának a hangja, ahogy Törökország kormányát támadja. Így a hivatalos Nov Vek ezeket írja:

A kormánynak, tekintettel a reformkövetések megkezdődött végrehajtására, amelyeket szemmel kísér az egész világ és amelyeknek jelentősége legjobban kitetszik abból a kellemetlen hatásból, amelyet a portára gyakorolnak, kötelessége minden tőle telhető megtenni, hogy a portával megtartsa a békés viszonyt. A porta minden bolgár kormánynak szobrot állítana, mely magartatásával kezére járna abban, hogy a reformkövetések keresztül nem vitelének felelősségét elhárítsa magáról. Ezt a szerepet soha sem vállalja el a kabinet. A kormány a határ elzárása körül tett intézkedéseivel minden gyanúját elhárította magáról annak, hogy a fölkelést támogatja. Mástelől a macedonbizottság lapjában kijelentette, hogy minden ütökötet meg fog akadályozni, hogy ne legyen a török diplomáciának oka arra a kifogásra, hogy a reformművet megzavarja. Ez az elhatározás minden bolgár honfi elismerését érdemli és a porta minden következésért felelőssé válik.

Róma, február 20.

A Popolo Romano, Giolitti külügyminiszter orgánuma, kijelenti, hogy a pétervári és bécsi udvarok számíthatnak Olaszország támogatására, hogy az Ausztria-Magyarország és Oroszország mellett reá is háramló feladatát a Balkánon, különösen a reformációt illetőleg, elvégezhessék.

Belgrád, február 20.

Itt élő macedon fölkelők között ma nyílt utcán véres összeküzdés történt. Revolverlövések hangzottak el s egy fölkelőt megöltek. Ez az eset bizonyára siettetni fogja a fölkelőknek Szorbiából való kitiltását.

Az orosz-japán háború.

Budapest, február 20.

Híába a közönség kíváncsisága, nyugtalan türelmetlensége. A keletásziari haretérről nem érkezik hír. A táviratok csak a régi eseményekhez adnak új színeket és tények híjján kombinációkra szorítkoznak. Az orosz flotta Port Arthur kikötőjében aluszsa a fáradtak álmát és csak akkor rezzen fel, ha a csintalan japán torpedók képe jelenik meg előtte. Mert úgy látszik, hogy Togo tengernagy kinélni akarja nagyobb hajóit és csak torpedóit fogja használni a port-arthuri flotta folytonos nyugtalanítására és kifárasztására. De vajjon mért nem mozdulnak az orosz hajók a szűk belső kikötőből? Ez olyan rejtély, melyen méltán török a fejüket a tengerészeti szakkörök. Akármilyen súlyos volt is a port-arthuri hajóhad vesztesége, annyira mégsem gyengült meg, hogy támadó fellépésre egyáltalában ne vállalkozhassék. Az oroszok persze azt mondják, hogy ők mostan már a szárazföldi háborúra fordítják minden figyelmüket. Helyes. De hiszen akkor egyik tőgondjuknak annak kellene lenni, hogy megakadályozzák a japán csapatoknak Koróban való partaszállítását. És ezt csakis a port-arthuri flotta akadályozhatná

PFANHAUSER-féle

Perfect-separatorok. Perfect tejszűrészek. Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL

BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám

meg. És a józan ész felfogása szerint mindenáron meg is kellene akadályoznia. Minden áron, mondjuk, vagyis még akkor is, ha egészen fel kellene magát ennek a nagy célnak érdekében áldoznia. Hisz ha egyelőt nem, annyit mégis csak elérhetne, hogy ez a szállítás lassabb tempóban történne, hogy Japán nem lenne néhány nap vagy hét múlva a szárazföldi csatárai is tulsúlyban. Mért nem tesz hát a port-arthuri hajóhad semmit? Mért morzsolgatja magát apránként japán torpedókkal fel, a nélkül, hogy az orosz haditervek a legesekélyebb szolgálatot tenné? Hisz az ilyen díctelen pusztulás mégsem lehet Alexejev céja.

És amint a port-arthuri hajóhad tévleléségének okait kutatjuk, önkénytelenül is azokra az angol híresztelésekre kell gondolnunk, melyek szerint Port-Arthurban nincs szén, hogy az egész harci felszerelés fogyatékos és hogy még a torpedók sem használhatók... Hiába igyekezzünk ezt a híresztelést mint alaptalant, mint mende-mondát visszautasítani, hiába akarjuk megunkkal elhitetni, hogy az egész az angol tendencia eszmélmánya, mégis minduntalan vissza kell hozzá térnünk, mert másképpen nem tudjuk Alexejev eljárását megérteni. És vajlon nem szöve a hír valószínűsége mellett az a körülmény, hogy Alexejev közvetlenül a háború kitérése előtt nagy visszavonásokra jutott nyomára, hogy az élelem és a felszerelési anyag kezelésével megbízott hivatalnokok többje ellen fegyelmi vizsgálatot indított? És nem kell-e fontosságot tulajdonítanunk az orosz szocialista sajtó leleplezéseinek, mely nyíltan hirdeti, hogy a háború előkészületei körül a legnagyobb szédüléseket követték el? Nem olyan nyomok ezek mind, melyek a port-arthuri kikötő felé vezetnek és melyek a valóságban gyökerezőnek tüntetik fel az angol forrásból érkező és Alexejev tehetetlenségére szomorú lenyűtő felhő híreszteléseket? Ugy látszik, hogy a port-arthuri hajóhadat csak félig győzték le a japánok, a többit aztán az orosz hivatalnokok lekiismeretlensége végezte el.

Kevés kilátás is van az orosz fegyverek győzelmére. A ma érkezett hírek is megerősítik, hogy Alexejev Kharbinban és Mukdenben akarja koncentrálni haderejét és minthogy az orosz vezérkar március 20-ika előtt nem vár szárazföldi ütközetet, valószínű, hogy Oroszország egészen feladja a Jalu folyó melletti hadállását.

A japánok mozdulatairól semmi hír. Senki sem sejt, hogy mit szándékoznak tenni a kharbini és mukdeni tervekkel szemben. Mi még mindig azt tartjuk valószínűnek, hogy az új helyzetek Vladivosztkon keresztül igyekeznek majd uraivá lenni. De tekintettel arra, hogy a kikötő jégtömegei folytán csak lassan közeledhetnek és nem lehetnek meg az oroszokat, lehetséges, hogy a főszerepet mégis Liaotong félszigetén vagy a Jalu folyó torkolatánál fogják partra szállítani.

A hatalmak magatartásában nincs semmi új. Anglia még mindig szigorúan örökdió a Boszporusban, hogy a feketetengeri orosz flotta átne mehessen rajta és hír szerint a porta sem hajlandó az oroszoknak concessiókat tenni. Csak Amerikával szemben élesedett ki kissé jobban a helyzet. Az orosz kormány ugyanis nem akarja a Dálniba kinevezett amerikai konzulnak az exekvaturt megadni. Ezzel az eljárással szemben a washingtoni miniszterelnökségnek az a felfogása, hogy Oroszországnak az egész ügyhez semmi köze, minthogy Mandsuországot kínai fennhatóság alatt áll és így Pekingből kéri majd az exekvatur megadását. Ez az ügy valószínűleg néhány jegyzékváltással fog elintéződni. De nem úgy a balkáni nyugtalanság. Ugy látszik, hogy ezt Anglia mesterségesen szítja, minthogy ettől Oroszország keletkezési helyzetének rosszabbodását reméli. Az bizonyos, hogy a balkáni kérdés már napok óta a keletkezési háborúnál is jobban foglalkoztatja az európai közvéleményt és hogy külügyi kormányunknak nagyon részen kell lennie, nagyon éles szemmel kell a fejleményeket figyelemmel kísérnie, nehogy valami hirtelen, kellemtelen meglepetésre ébredjen.

Orosz csapatok Koreában.

London, február 20.

Tokióba tegnap oly hírek érkeztek, hogy az orosz csapatok Korea felé déli irányban vonulniuk előre, sőt azt is jelentették, hogy tizenöt ezer közül tegnap Viju közelében állt egy hadárt. A pingyagi misszionáriusok azt jelentik, hogy biztonságban érzik magukat. A vijui kormányzó azt jelentette, hogy három ezer orosz katona tizenöt ezer ágyúval állt a Jalu folyót. A japán hatóságok azonban kétségbevonják a jelentés helyességét s más jelentések is megerősítik, hogy a Jalu folyótól délre eddig nincsenek orosz csapatok.

Péttervár, február 20.

Tegnap egy kozák csapat koreai területen egy kis japán csapatot fogott el, melyet egy őrnagy vezényelt. Okmányokat és térképeket találtak náluk. Ez volt az első szárazföldi ellenséges összetalálkozás. A koreaiak az orosz állammal szemben barátságos magatartást tanúsítanak.

Alexejev hátrál.

Péttervár, február 20.

Itt tovább is terjed az a hír, hogy Alexejev helytartó főhadiszállását Port-Arthurból Mukdenbe akarja áttenni, a hadbiztosságot pedig Kharbinba. Kuropatkin hadügyminisztert kinevezték a kelet-ázsiai szárazföldi hadsereg főparancsnokává. Kuropatkin a napokban elutazik s Szoharov tábornok lesz a helyettese.

Orosz veszteségek.

Péttervár, február 20.

Hivatalos pontos kimutatás szerint a Varjak nevű orosz cirkálóhajó legénysége közül egy tiszet és harminchárom ember esett el, tizenhét súlyosan megsebesült, két tiszet könnyen sebesült meg. A Korojev cirkálóhajó veszteségeit eddig nem tudják. Ruinov kapitánynak, a Varjak cirkálóhajó parancsnokának e hónap 18-án kelt távira szerint a Varjak cirkálóhajó és a Korojev óceáni ágyunaszád hat cirkálóhajóval és nyolc torpedónaszáddal álló japán hajóhaddal ütközött meg. A Varjak hárképtelen lett és a Korojeccal visszavert a csomóponti kikötőbe. A két hajó legénységét külföldi hajók vették föl. A Varjakot és Korojevet levegőbe roppanták, hogy ne jussanak a japánok kezébe. A Varjak veszteségét már jelentették, a Korojevnek nem volt vesztesége. A jelentés kiemeli a tisztek és a legénység hősiességét s hozzáteszi, hogy mindannyian a legnagyobb önfeláldozással teljesítették kötelességüket.

London, február 20.

A Mandsuor orosz ágyunaszád, amely, bár ismételtelen felszólították erre, nem hagyta el a sanghaji kikötőt, tegnap könnyelen volt leszerelni s ágyuit a szárazföldre szállítani. A Mandsuor őreg, lassu járása hadinajó. Tegnapelőtt a hajó parancsnoka végre elgert akart tenni a kínai hatóságok kívánságának s ki akart menni a kikötőből amikor híre jött, hogy a kikötő előtt egy 3150 tonnás, tizenkilenc ágyúval felszerelt japán cirkálóhajó várja az orosz hajó kijövetelét. A hajó parancsnoka az orosz konzullal erre a japán konzullatásra ment, hogy kompromisszumot kössenek. A kompromisszum oly módon jött létre, hogy a Mandsuor az ellenségeskedés befejeztéig Sanghajiban vesztet maradjon és leszerel. A japán cirkáló valószínűleg azonnal ismét elvitorlázik.

Oroszország újabb konfliktusa.

Washington, február 20.

Az orosz kormány értesítette Hay államtitkár, hogy a Dabitan kinevezett Morgan konzulnak nem adja meg az exekvaturt. Ez a nem vártanul jött eljárás komoly megfontolás tárgya a miniszterelnökségen. Az Oroszországnak adandó feleletre vonatkozólag még nem határoztak. Oroszország eljárásának oka abban van, hogy a háború idején nem akar külföldi hivatalnokot a Liaotong félszigeten. Ehhez még azt közlik, hogy ez a határozat nem vonatkozik a mukdeni és autungi konzullatásra is. A miniszterelnökség Mandsuországot Khina tartományának tekinti s ezért az exekvatur megadását illetőleg Khinához fordulnak s nem ismeri el, hogy más államnak is van joga beavatkozni. Morgan, aki most utban van állomása felé, San-Franciscóba megy és érinti Yokohamát.

Köln, február 20.

Péttervárról táviratozzák a Kölnische Zeitungnak, hogy az orosz politikai körökben és a legvalószínűtlenebbül hangzó hírek vannak forgalomban. De elismerik Németországnak teljesen korrekt magatartását s számítanak Franciaország hű szövetségére is. A Balkán-viszonyok itt nem keltenek aggodalmat.

Kisiklott orosz vonat.

Péttervár, február 20.

Heves zivatar közben e hó 19-ikén éjjel a transbaikali vasuton, Bajkal állomásnál, röviddel a katonai vonat áthaladása előtt, egy lavináról hűgörgögeteg esett a sínre. A lokomotív nekiment a hűtőmozegnek és kisiklott. Az öt következő kocsiiban levő legénység közül csak egy ember vesztette életét, öt súlyosan és tizenegy könnyen sérült meg. Délután hír szerint újból helyreállt a forgalom.

Készülődések.

Péttervár, február 20.

A cár rendeletére a rendőri felügyelet alatt álló politikailag gyanus személyeknek megengedik, hogy mint közkatonaik belépjenek a hadseregbe és a belügyminiszter és igazságügyminiszter helybenjárására megszűnik a rendőri felügyelet. A sajtótól indítványozott gyűjtés szervezésére, amelynek célja a haditengerészetnek cirkálóhajókkal való megerősítése, a cár parancsára külön bizottság alakult a trónörökös einöklésével, amelynek feladata az illető hadiszerek gyors beszerzése.

Pflug tábornok táviratozza Port-Arthurból: A csui ezred egyik földterítő szakasza azt jeleti Kao-tungból, hogy nem akadt japánokra. Hír szerint Kingjanban nincsenek japánok. A lakosság velük szemben közömbösen viselkedik. A Jalu folyam jége kevésbé szilárd, a partokon vezet látni. A benlakók azt mondják, hogy a jég, ha megkezdődik az áradás, öt nap múlva zajlani kezd. A Liaotong-félsziget nyugati partját két versztyüre jég borítja. Ellenséges hajókat nem észleltek. A vasuti vonalat újabban nem támadták meg.

Khabarovszkából 17-éről kelt távirat jelenti: Linevics tábornok, a mandsuországi hadsereg főparancsnoka vezérkarával elutazott.

Berlin, február 20.

Az orosz mozgósítási intézkedések kiterjednek a Voss. Ztg. jelentése szerint a lengyel-orosz határon levő ezredekre is. Ezekből az ezredek közül 1-1 századot 6-6 tisztelet elvesznek. A századot elvezénylik, a tiszteket sorshuzás után választják ki. Visszamaradnak oly tisztek, kik még nem szolgálnak 10 év óta.

London, február 20.

Az ellenséges haderők mozdulatairól Kelet-Ázsiában semmi hír sem jött. A japán cenzura amely a japánoknak február 14-iki port arthuri támadásáról minden hírt átbocsátott, most ismét elzárta a hírszolgálatot. Így senki sem tudhatja most sem, hogy hol van a japán hajóraj Tojo parancsnoksága alatt, va'amiint lehetetlen dológ az ellenfelek koreai fölvonulásáról ítéletet mondani.

Angol-japán ütközés.

London, február 20.

Tokióból jelentik: A város három ezer polgára tegnap a tokiói parkban nagy ünnepséget rendezett az angol tisztek tiszteletére, akik az argentiniai két cirkálóhajót Japánig vezették. A város polgármestere üdvözlő beszédet mondott. A park angol és olasz lobbogókkal volt díszítve.

A censura.

Köln, február 20.

A Köln. Ztg. péttervári levelezője arról értesül, hogy a cár a külödre szóló magántáviratok részére a cenzurát feljuggasztette.

Felleges kritika.

London, február 20.

Báró Rosen volt tokiói orosz követ a Java nevű francia hajón elhaladt Sanghaji mellett. Pavlov szóuli konzul egyelőre Sanghajiában marad. Kettő a sanghaji orosz konzullal együtt jelentést készítenek, amelyben Port-Arthurnak a japánok által történt megtámadását általomos cselekedetnek és kijelentik, hogy az oroszok veszteségéről terjesztett hírek erősen túlzottak.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ POR MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ
 felülmuhatalan háziszter mindama gyomorbagoknál, melyekből a
 rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban
 MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.
 legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajok
 nál. A r ktarakban óionnal zárt (plombirt) üvegokban 1 korona 90 fillért kap
 ható. MOLL készítmény kérendő.

A semleges Kína.

London, február 20.

A reggeli lapok helyeslően kommentálják Japánország kijelentését, hogy győzelem esetén Kína szuverenitását Mandzsórián fölött respektálni fogja. A lapok véleménye szerint azonban ez nem zárja ki azt, hogy Japán *Port-Arthur*-t, a Sárgea-tenger Gibraltárját meg ne szállja, mint-hogy Kína erről a kikötőről ugyanis lemondott azzal, hogy Oroszországnak bérbeadta.

Monarkitánk és Japán.

Pécs, február 20.

A *N. W. Tgbl.*-nek jelentik Londonból: A Reuter-ügynökség ma cáfolatot közöl a *N. W. Tgbl.* londoni levelezőjének ama táviratára vonatkozólag, hogy Japánország a semlegesség megsértését látja abban, ha Ausztria-Magyarország és Németország Oroszországnak fegyvereket szállít s esetleg visszatörővel is fog élni. A bécsi újság levelezője a cáfolattal szemben fönttartja értesülését.

A számító szultán.

Konstantinápoly, február 20.

Biztos forrásból arról értesülünk, hogy a szultán *semmitféle semlegességi nyilatkozatot nem fog publikáltatni*, minthogy Törökországot Japán nem értesítette a hadüzenetről. A szultán nem fogja megtenni a semlegességi nyilatkozatot, hogy szükség esetén a saját hasznára megegyezhessen Oroszországgal, az esetre, ha az oroszok felkérnék a szultánt, engedje meg nekik, hogy hadihajóik a Vörös- és Feketetengeren szeptet és egyéb szükséges szereket vehessenek föl. Szabad kezet kíván a szultán, a londoni nemzetközi szerződés ellenére, arra nézve is, hogy az orosz hadihajókat átérteszhesse a Dardanelleken. De Angolország éber. A Bosporus előtt van a *Hawier* angol torpedó-naszád; éjjel erős elektromos világitással járőrözi vajjon nem szándékozik-e az orosz feketetengeri flotta átkelni a Dardanelleken. A *Hawier* parancsnokát Londonból szigorúan utasították, hogy az orosz hajórajt ily kísérlet esetén azonnal értesítse a Lemnos sziget körül cirkáló angol flótát.

A háború előzményei.

Pétevár, február 20.

A hivatalos lap a következő kommunikét teszi közzé:

A cári kormány január 10-én az utolsó japán előterjesztések megérkezése után hozzáfogott megvizsgálásukhoz. Január 25-én Kurin követ kérdésére azt a választ kapta, hogy a *cár* az előterjesztésekről való tanácskozást külön bizottságra hagyta, amely január 28-án fog összejúlni és hogy a *cár* határozása február 2-ika előtt nem várható. E hónap 2-án elrendelte a *cár*, hogy a feleletet a tokiói orosz követnek adandó végérvényes utasítással egyetemben készítsék el a tanácskozások alapján. E hónap 3-án három távirat ment *Alexejev* helytartó címére, melyek a Japánországgal való egyezség tervezetének teljes szövegét, a cári kormánytól a Japán által tett indítványokon eszközölt változtatásokat és a tokiói orosz követ által a jegyzéknek a japán kormányhoz való juttatása a kalmából következő eljárási vonatkozó általános utasításokat tartalmazták. Hogy időt nyerjenek, egybehangzó tartalmu táviratokat közvetlenül *Rosen* bárónak is küldöttek.

Február 4-én, tehát 48 órával azután megérkezett a jelentés a diplomáciai összeköttetés megszakításáról. Este gróf *Lamsdorff* tudatta a japán követtel, hogy elküldte báró *Rosen*nek a választ a japán javaslatokra. 5-én közölte *Alexejev* helytartó, hogy *Rosen* megkapta a választ. 6-án délután 4 órakor váratlanul átadta a japán követ a külügyminiszternek azt a két jegyzékét, melyek közül az egyik jelenti a tovább való tárgyalás megszakítását, ama kifogással, hogy Oroszország kikerül a japán javaslatra való válaszlászt, a másik pedig a diplomáciai összeköttetés megszakítását jelentette. hozzátevé a japán diplomáciai személyzet fávózásáról szóló intézkedést. Ezekhez volt mellette a japán követnek gróf *Lamsdorff*hoz intézett magánlevele, melyben azt reméli, hogy a diplomáciai érintkezést csak rövid időre szakítják meg. Ugyanazonnap értesítették *Alexejev*-et, báró *Rosen*-t, valamint az orosz külügyi diplomáciai képviselőket sürgős táviratok útján a Japánnal való viszony megszakításáról és arról a randalettről, hogy az orosz követ fávózzék Tokióból. Nevezett körtávirat a felelősséget Japánra bántja. *Alexejev* 5-diki keleti sürgönyvel tudatta a távirat vételét. Bár a diplomáciai összeköttetés megszakítása korántsem jelenti az ellenségeskedés megkezdését, a japán kormány már 9-én éjjel, majd 10-én reggel, a nemzetközi jog megsértésével támadásokat intézett az orosz kereskedelmi és hadihajóikra. A japán császár hadizénő parancsa február 11-éről kelt.

A háború áldozata.

Pétevárról táviratozzák, hogy a *Bloch* Henrik-féle bankház, amelynek Kelet Ázsiában jelentékeny összeköttetései vannak, megbukott. A cég a háború kitörése óta több millió rubelt vesztett.

HIREK

Budapest, február 20.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-ikén

uj előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetes ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Küttetés.** A király *Izser* Károlynak, a Budapesti Torna-Klub elnökének a *Ferenc József-rend lovagkeresztjé* adományozta, a tornaügy terén szerzett érdeméi elismerésül. A küttetést a hivatalos lap mai száma közli.

— **A herceggímás állapota.** *Vaszary* Kolos biboros herceggímás annyira jobban van, hogy pár nap múlva végképp elhagyhatja az ágyat. A primási palotában ma is sokan jártak. A beteg főpap mellett dr. *Kohl* Medárd püspök és *Brunner* Matrona testvér tartózkodnak.

— **Az angol király útja.** Londonból jelentik, hogy *Edward* angol király lemondott földközi tengeri utjáról s jachtját, melyet most javítanak, csak a tavaszszal fogja ismét használni, amikor Kopenhágába utazik *Keresztély* dán király születésnapjára.

— **Beteg pénzügyminiszter.** Pétevárról jelentik, hogy *Peske* volt pénzügyminiszterrel az a hír van elterjedve, hogy rákjába van s állapota reménytelen.

— **Ünneplés.** *Thaly* Emil miniszteri tanácsosnáj a Mohács-pécsi vasút üzletigazgatójánál és a Dunagőzhajózási Társaság magyarországi képviselőjénél ma megjelentek a két vállalet igazgatósági személyzetének, továbbá a Dunagőzhajózási Társaság forgalmi műszaki osztályának, leltárgondnokságának, ügynékségeinek, halóskapitányainak, gépészeinek és kormányosainak küldötténei, hogy őt a Lipótrend lovagkeresztjével tüntette ki a kalmából üdvözöljék. A Mohács-pécsi vasút részéről *Hauer* János főfelügyelő, aki már más állásokban is szolgált Thaly alatt, s működését több mint 30 év óta megfigyelte, meleg hangon tolmácsolta a vasuti alkalmazottak szereposkivánatait a magas küttetés alkalmából, amelyet *Thaly* Emil a hazai közlekedésügy terén töltött majdnem negyven évi szolgálatának elismerésül. A Dunagőzhajózási Társaság hajózási alkalmazottainak nevében *Szendey* Rikárd felügyelő üdvözölte az ünneplést s beszédében kártársai büszke örömeinek adott kifejezést, hogy *Thaly* Emil nagy érdemei — számos küllödi küttetés után — most már a trón számolyág is eljutottak s legfelsőbb helyről is kiváló méltánylásra találtak.

Thaly Emil meghatóttan fejezte ki őszinte örömeit a küttetés felett, amely a Dunagőzhajózási Társaság itteni képviselőiténél nehéz helyzetében a korona és kormány bizalmának a bizonyosága s arra kérte a két vállalet tisztviselőit, hogy magukat a küttetés részeseinek tekintsék, miután az ő közreműködésük tette lehetővé elérte sikerreit, tehát a küttetés őket is megilleti.

— **Az összeküvő szerb tisztok.** A bécsi diplomácia körében — mint tudósítónk táviratozza — nagy feltűnést kelt, hogy azokat a szerb tisztokat, akik a királygyilkos tiszték ellen *Nisben* összeküvtek s akik ezért kénytelenek voltak elbocsátatásukat kérni a hadsereg kötelékéből, felvették ismét a hadseregbe. Pétevári jelentés szerint ott is kinosan hatott a dolog s az esetet úgy itélik meg, hogy az tüntetés Oroszország ellen.

— **Az oroszpartú Karagyorgyevios.** A szerb királyi család egyik sarja, *Karagyorgyevios* Bozsidar herceg, író, iestő és utazó párbajt fog vinni a napokban *Hamburgban* egy ural, akivel a japán-orosz háború miatt veszett össze. Az ellenfél a japánoknak fogja párbajt, míg *Karagyorgyevios* Bozsidar hívatkozva, hogy ő az orosz császári család rokona, az oroszok igazát védelmezte. Ebből keletkezett az átvér amelynek párbajt lesz a vége. *Hamburgból* azt táviratozzák, hogy Bozsidar ellenfele egy hamburgi nagykereskedő, akinek Japánországnban is telepei vannak. Más verzió szerint *Karagyorgyevios* Bozsidar a hamburgi japán konzulátus egyik tisztviselőjével fog párbajt vinni.

— **A Szabad Lyceum.** *Possony*ból táviratozzák: Ma este nyitották meg a városháza nagytermében a szabad egyetemi tanfolyamot. A terem a város társadalmának küllönféle rétegeivel egészen megtelt. A notabilitások közül ott voltak: *Bartal* Aurél főispán és *Molecz* Dani képviselő. Igen sok hölgy volt jelen. *Porubszky* Jenő kir. táblai elnök, a possonyi tanfolyamok miniszterileg kinevezett vezetője néhány szóval fejtegette a szabad-egyetemi tanfolyamok jelentőségét és indítványára Berzevizczt táviratilag üdvözölték. Ezután *Lengyel* Béla egyetemi tanár elkezdte másfélórás előadását a kémia néhány fontosabb alapfogalmairól. Az előadás kísérletekkel történt, mely célra a

város költségén a terembe a villamosságot és a vezetéseket bevezették.

— **A khinal császárné meghalt (?)**. *Kantunból* táviratozzák, hogy ottani hivatalos körökben az a hír terjedt el, hogy az öveggy khinal császárné meghalt. *Tsi-Szu* császárné 1898 óta intézte Khina sorsát és a boxerizadás idején nagyessü és férfias energiájú asszonyoknak mutatta magát. Halála híre nagyon sokszor bejárta már a lapokat s nagyon valószínű, hogy ezuttal is valótlannak fog bizonyulni.

— **A vasutasok fizetésre rendezése.** Az államvasutak szombathelyi üzletvevőssége területén működő alitstiek kezdeményezésére tegnap a budapesti Államvasuti Alitstie Körben értekezletet tartottak, amelyen hivatalnokok, alitstiek és szolgák vettek részt. Az előadott fizetésre rendezés ügyével kapcsolatos állásfoglalás megbeszélése végett az elnök ajánlotta, hogy március 6-ikán gyűlést tartsanak az alitstiek a Tattersaal nagycsarnokában. E helyett azonban azt az indítványt fogadták el, hogy határozat előtt bevárják a szombathelyi bizottság február 21-iki, holnapi határozatát. Itt említjük meg, hogy a vasuti alkalmazottaknak az *Adria*-szálló termébe egybehívott gyűlése közbejött akadályok miatt ott nem tartható meg. A gyűlés ezért 21-én, vasárnap délután három órakor a Nemzeti Torna-Egyesület vívő-termében (Szentkirályi-utca 26. sz. alát) fog lejáyni.

A kormány álláspontját ismereti a *Budapesti Tudósító* félhivatalos közleménye, amely szó szerint így hangzik:

Az államvasuti alkalmazottak fizetésre rendezése ügyében a tárgyalások még az 1902. év őszén megindultak, de mert a vasuti tisztviselők fizetésre rendezésének előfeltételét az állami tisztviselők fizetésének rendezése képezte, e tárgyalások a közbenjött, sokáig húzódo politikai válság miatt késedelmet szenvedtek s mindeddig nem voltak befejezhetőek. Az 1904 évi I. t.-c. hatálybalépével a tárgyalásokat újra fölvetették. A kereskedelemügyi miniszter, aki az ügyet behatóan foglalkozik, *szívt fektet arra, hogy az új illetmény-szabályzat mely egy a hivatalnokokra, mint az alitstie és szolgai személyzetre is tekintettel lesz, mielőbb életbe léptethető legyen.*

A félhivatalos *Magyar Nemzet* a vasutasok mozgalmának ez újabb fázisát ezzel a kommentárral kíséri:

*Hieronym*i Károly kereskedelemügyi miniszter főleg attól a gondosságtól indítva, amelylyel a kereskedelemügyi terca keretében tartozó összes dologi és személyzeti kérdéseket intézi, alig hogy hivatalát elfoglalta, haladéknél kezdte vette a vasuti alkalmazottak javadalmazásának ügyét s állandóan foglalkozik a vasuti fizetésjavítás nagy körültekintő igénylő kérdésével. Ha pusztán a kereskedelemügyi kormány hatáskörét illetné a dolog, már azóta is végleges stádiumba jutott volna, mióta ezt a reszsortot *Hieronym*i Károly vezeti. De köztudomás szerint a kereskedelemügyi terca körén kívül eső, jelesen állami pénzügyi szempontok is közrejátszanak a kérdés elbírálásánál s ez az oka annak, hogy ez a fizetésre rendezés mindeddig definitív formát nem öltethet. Ami azonban nem jelenti azt, hogy az intézkörök csak egyetlen pillanatra is szándékosan vagy közömbösségből pihentetnek a vasutasok régóta panaszlótló dögját. Sőt *Hieronym*i Károly kereskedelemügyi miniszter már több ízben meg is sürgette a tervezetnek a viszonyok mérlegelésével való érvényesítésre minden tekintetben alkalmas, végleges összeállítását. A kérdés megoldása is már a közel jövő táblájára iratott s ez a körülmény az alkalmozottak holnapi gyűlésén bizonyára teljes megnyugvást fog koitni.

— **Husszves írói jubileum.** Az *Egyleti Kör* ma délután üdvözlő-ülés keretében ünnepte meg *Gaál* Mózes, a jeles ifjúsági író husz éves írói jubileumát. *Machnievit* Jenő az ünnepelet egy szép kötevényét szavaltta el nagy hatással, míg *Vértos* József és *Óáh* Gábor találó méltatással jeilték meg *Gaál* Mózes helyét az irodalomban. Az ülésen jelen volt a jubiliáns is, aki lendületes beszédben fejezte ki háláját az ünnepeletésért. Az ifjúság a kiváló író társas óvációkban resztesítette.

— **Tisztújítás Zomborból táviratozzák:** Zombor város tegnap tartotta *Latinovits* Pál főispán elnökele alatt tisztújító közgyűlést. Polgármesterré *Hanke* Imre, eddigi polgármester, helyettes polgármesterré dr. *Árldy* Árpád főgyógyzó *Gyurits* György, tanácsnokokká *Dekler* Pál, *Láng* Gyula, *Latinovits* Szaniszló és *Veszelnovics* Mírárd választották meg. A főispán lelkes beszédet intézett a törvényhatósági bizottsághoz és a tisztukart buzgó munkásságra serkentette.

— **A Quarnero vidéke és Dalmácia.** Ilyen címmel dr. *Erődy* Béla a Földrajzi Társaság elnöke 26-ikán és 27-ikén előadást tart a *Magyar Vasuti és Hajózási Klubban*. Az előadás mindkét napon este 7 órakor kezdődik.

Tüntetés a szabadalvúpart előtt. A szabadalvúpart előtt ma este félkilenc tájban izgalmas tüntetés volt. Azzal kezdődött a zavargás, hogy a vártaul érkezett szocialisták, akik az egyesülési szabadság megszorítása miatt indultak tüntetésre, kőzöport zúdítottak a szabadalvúpart ablakaira, amelyek úgy a dunaparti, mint a Deák-téri és Dorotty-utcai részen zajos csőszöpléssel zuzdódtak be. A pártkörben nem sokan voltak már, a miniszterek közül senki sem volt jelen. A képviselők, köztük *Sándor János* belügyi államtitkár, a veszedelmes attack látára a belső terembe vonultak a kőzöport elől. Menten értesítették a rendőrséget, ahonnét csakhamar kivonult néhány rendőr, de a tüntető szocialisták nekik is elleuszogultek a kőzöport zúdítottak a rendőrökre. A Lloyd-palota ablakait közben tovább hajigálták a tüntetők s alig volt már védelmezendő ablaküveg, mire a redőnyöket lebecsüzték. A szabadalvú klub nagy üveges teraszát a kőzöport teljesen összerombolta. A tüntetők közül néhányan az udvarra is lehatoltak és súlyosan megsebesítettek egy rendőrt, akit a szabadalvúpart huszárai mentettek ki a támadók kezei közül. Ekkor bezárták az épület kapuit, hogy a nagyobb veszedelemnek elejét vegyék. A megértesített rendőri kirendeltség úzöbe vette a tüntetőket, de sokan bicekín vettek részt a zavargásban s ezek gyors iramodással elmenekültek. A gyalogos tüntetők szétosztatása természetesen kivont karddal, kardlapozással történt ami tömörked sebésűtessel járt. *Sándor János* államtitkár 4 óraor egyenesen a főkapitányságra hujtatott, ahol azonnal jelentést tétett magának és egyik letartóztatott kihallgatását végig is hallgatta. Az illető azt vallotta, hogy az Asztalosok Szakegyületénél hallott a készülő tüntetésről. Az államtitkár a főkapitányság épületéből visszament a szabadalvú partöröbe, ahol a rendőrség helyszíni szemlét tartott, rövidre reá itt *Rudnay Béla* főkapitány jelentést tett az államtitkárnak. Az esetről *Tisza István* miniszterelnöknek is távirati értesítést küldtek, aki különben reggel Budapestre érkezett. Csak később tudták meg, hogy a szabadalvúpart megtámadásával egy időben tüntető szocialisták gyrombolást vittek véghez a miniszterelnökség épületének az ablakain s a Degenfeld-palotán is. A tüntetők közül a rendőrség tizenegyet tartóztatott le, akik valamennyien azt vallották, hogy a szocialista lapok elközbzása s az egyesülési jog megszorítása miatt tüntettek. A főkapitány intézkedésére a kerületi kapitányok még az éjszaka az egész rendőrséget készenlétebe helyezték.

Behring ellen. Ha ez a német tudós egy szép napon talán mégis arra virrad, hogy a teódiájává igaza van, akkor lezalább meglesz az a lérfias öröme is, hogy ugyancsak tükés uton jutott el az ő igazságához. A dolog azonban úgy áll egyelőre, hogy a tuberkulózisra nézve vallott felelősségének szinte napnap után szegülnek ellene ugyancsak orvosodások úgy, hogy *Behring* tanár az ő ügyével körülbeül esz getelein áll. Most *Berlinből* jelentik, hogy dr. *Fluegge* boroszlói tanár nyilatkozott a *Deutsche Medicinische Wochenschriften* Behring elmélete ellen, még pedig a legnagyobb élességgel. Mindenekelőtt azt jelenti ki, hogy a Behring programjából az egyetlen életrevaló pont a *marhacsordának* az immunizálása, de az emberi tuberkulózis, különösen pedig a cse-esemők inficiálása ellen való küzdelemben ez az immunizálás nagyon alárendelt jelentőségű. Sőt a marhák immunizálásáról sem lehet még végleges ítélet mondani. A megfigyelés ideje még nem elég nagy arra, hogy meg lehessen állapítani az immunizált teheneinek a természetes fertőzéssel szemben való ellentálló képességét. *Fluegge* tanár aztán részletesen festette azt a nyugtalanságot, amelyet a Behring-elmélet a közönségben okozott s azt a dilemmát, amelybe az anyák a gyermekeik tejfel való táplálása tekintetében jutottak. Egyrésztől itt áll a régi rend, hogy a tejet forralni kell, most pedig azzal homlokegyenest ellenkező utasítással állanak szemben, hogy a nyers tej a legalkalmasabb a kicsinyek számára. A lelkiismeretes orvos már most hogyan szabadsa meg az anyákat ettől a gondtól? A most élő generációkra nézve különben is elkéselt ez az új irányzat mivel a nyerstajplálkozást a legelső hónapokban kellett volna megkezdeni, meg kell tehát a régi kipróbált rendszerabályoknál maradni, egyelőre az ujszüötésnél is.

Flebanon-jelölés. A belvárosi bizottsági tagok mai ülésükön jelölték a *Körner* Károly belvárosi plébanos halálára megüresedett állásra. Az értekezlet, mely a Sas-körben *Polányi Géza* elnöksége mellett folyt le, egyhangulag *Bösch* Jánost, a belvárosi plébania adminisztrátorát jelölte.

Az Adria hajó balesete. *Fiuméből* táviratozák: *Rabatból* az Adria hajó balesetéről vonatkozólag a következőket sürögnyúzik: A Pluto nevű szivattyuhajó tegnap délutántól Puntaneron van és működik. A rakatrhelyiségekbe tödül vizet már kiszivattúzták, a nyilasokat betömtek és a rakományok legnagyobb részét a rakodóbarkákon helyezték el. A hajót tegnap délután leemelték a zátonyról, de elindítása a sötétség

miatt késik. A gőzös megmenekülése a mai nap folyamán remélhető.

A kereskedelmi bál. Hagyományos fénynyel és pompával zajlott ma le a kereskedelmi bál a Royal-szálló termeiben. A vendégek sorában ott voltak aársadalmi és politikai élet kitünőségei, élükön *Hieronymus* Károly kereskedelmi miniszterrel és gróf *Serényi Béla* államtitkár. A rendezőség illó díszszel fogadta az előkelő vendégeket, akik vidám hangulatban nézték a táncoló párokat. A pompásan sikerült előbálnak a virradat vetett véget.

A tisztviselők a közigazgatás egyszerűsítéséről. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének igazgató választánya, amint már említettük, elhatározta, hogy közreműködik az adminisztráció egyszerűsítése érdekében és a végbéli bizottságot küldött ki. A bizottság egybeállította munkaprogramját és most felhívást küldött az egyesület összes tagjának, hogy javaslatokat küldjék be. A bizottság főképpen a következő szempontokra terjeszkedik ki:

a) A decentralizáció a legszélesebb mederben keresztülvendő és ezzel kapcsolatban a kül-és vérehabító bizottságok nagyobb hatáskörrel ruházásának fel.

b) Mily hivatalok volnának azon oldalól, hogy a munkasörök jobban kibasznássanak s hogy személyzeti és dologi kiadások megtakaríthatók legyenek, lehetőleg egyesítendőek?

c) Az ügykezeleésben — az iktatástól az ügyirat befejezéséig — mily könnyítések és egyszerűsítések leleésendők?

d) Az elntézési tervezeteknek felülbíráta több tisztviselő által, hol és mennyire lenne korlátozható, a személyes felelősség érvényesítése mellett?

e) Közöport igazgatásnál csak oly tisztviselők nyerenek alkalmazást, akik külső hatóságnál több évig hivataloskodtak.

f) Minden szolgálati ágban, úgy az igazgatási, mint a kezelési személyzetnél, végleges kinevezésük előtt a megfelelő szakkvizsgának letétele követeltessek.

g) Az ügyvitel egyszerűsítése, egyöntetűsége és gyorsítása céljából kívánatos volna a segédhivatalok részére egy általános érvényű ügyviteli és kezelési szabályzatot alkotni.

h) ingyenes tisztviselőket ne alkalmazzanak.

A bizottság a tagoktól beérkezett és elfogadott javaslatokat a választmány elé terjeszti, azután memorandumba foglalja. A bizottság az egyesület helyiségében minden szerdán délután 5 óraor ülést tart.

Egy volt detektív ügyilksága. *San Franciscóból* érkezik a hír, hogy *Fekete József* volt államrendőrségi detektív ott agyonlötöte magát. *Fekete József* nek rendkívül vharos multa volt. Előkelő erdélyi családából származott. Kiseb svárolt végezte a gimnáziumot s a rajzmarokpöz növendéke lett. Egy pár apróbb szélhámoság elköveése után elbujdosott s be ar a Orosz- és Franciaországot. Azután visszatért Erdélybe és Brassóban rajztanár lett. Itt megismerkedett egy gazdag özvegyasszonnyal, akit feleségül vett. A fiatal léry azonban másnap a hozományával együtt eltűnt. Ekkor derült ki, hogy a pap aki az esketést végezte, *Fekete*nek egyik szénész-barátja volt. Később *Fekete* visszakértül Brassóba, ahol letartóztatott s mint elmebetegét felhozták a lipómezei tebolydába. Amikor onnan elbocsátották, huszártiszti uniformisba öltözött s regényes módon feleségül vett egy színbazi kardiánost. Az esketív után Fiuméba utazott az új pár de *Fekete* feleségét elhagyva, eltűnt. Újra felbukkanott Budapesten s a rendőrség szolgálataba állott, ahol később detektív lett. E mellett báró *Kraigher* Dénesnek két körüti házat is kezelte. Egy-szerre csak nagyuri életet kezdett éni *Fekete* s ismeret alak lett a főváros éjeli világában. Kiderült, hogy a keze ése alatt álló házak jövedelméből 24.000 koronát s kasztott. *Fekete* ekkor megszókött a fővárosból s Romanában bujdosott, ahol egy ideig a rendőrség szögárában állott. Amikor megtudta, hogy már ott is keresik, elmenekült és valahogy San-Franciscóba került, ahol most agyonlötöte magát.

Hamisított lelekekányvek. Az utóbbi időkben a budapesti tudomány-egyetem jogi karán ismételten előfordult, hogy joghallgatók a tanárok aláírását, sőt a vizsgálatok eredményét is meghamisították. Az egyetemi tanács legutóbbi ülésén e visszaesések miatt több jogászt egy-két, sőt több félévre kitiltott az egyetemről. *Dr. Balogh Jenő*, a jogi kar dékánja pedig most erőlyes rendeletben szólta föl az ifjúságot, hogy a bünsös manipulációtól saját érdekében annyival is inkább óvakodjék, mert a hamisítottakat végleg kirekesztik az egyetemről.

Tolvaj irdozások. *Horn György* 21 éves irdozasolga, a *Follacek* és *Schreiber* Háos-utca 15. szám alatt lévő táipartelep alkalmazottja 13 000 koronát ellopott a cégtől és a pénzzel megszökött. *Horn György* tudja, hogy a céz a petrosényi gyár részére időközben nagyobb összegeket küld. Az irdóban a pénztárossal szemben volt az asztala. Kileste, hogy miyenek azok a borítékok, amelyekbe a pénz csomagolják. Ezekhez hasonló borítékok csináltott s bankjegynagyságu papírszeleteket rakott abba. E hónap 18-án az irdó 12.000 koronát és 1000 leit küldött a petrosényi gyárba. A pénztáros borítékba rakta a pénzt s ezeket *Horn* egy nagy borítékba csomagolta. Ezalatt *Horn* a pénzes borítékokat kieszerítte az általa már elkészített értéktelen borítékokkal és ezt adta fel. *Horn* azután eltűnt a fővárosból. Valószínű, hogy külföldre szökött.

Németországban német az ur. Aki meg akarja tanulni, hogy kell egységessé tenni egy államot, menjen csak át egy kicsit Németországba tanulmányozni ezt a kérdést. S különösen a lengyelek között forgóldjék, majd azok megmondják, mit tesz az egységessé lenni Nagynémetországban. A legújabb korban több-izben is tapasztalhattuk, mit kíván Németország a nemzetiségeitől s a császárnak ebben a tekintetben megvan a maga igen erős felfogása és akarata s a kormányai is megértik szándékait. Vilmos császárnak egységés, hatalmas világbirodalom kell s ennek az eszmének a keresztülhajtásában nem igen bibelöldehtik holmi nemzetiségeknek apró érzékenységeivel. Hát a lengyel is, ha az impozáns német birodalom áldásai között él, illeszkedjék bele a nagyszabású birodalmi eszme keretébe, vagy ha nem bírja ki a dolgot, bizonyára módjában áll, hogy más hazát keresen magának. Az ilyen megoldáshoz szükséges elkeseredés alighanem sok németországi lengyel szívben gyűlhetett meg arra a bejelentésre, amelyvel *Kraetke* államtitkár tegnap a birodalmi gyűlésen előadott. Hát csak arról van szó, hogy a német posta nem szállt többé olyan levelet, amelyen a cím lengyelül van írva. Nem minden lengyelül címezett levélre áll ez természetesen. Amelyik ilyen levél külső országokból jön, azt megkapja a címzett, de Kelet-Poroszországból, ahol a német-lengyelek laknak jöhet lengyel címezéssel a levél, az ugyan nem kapja meg az, akinek szánva van. Es bizony telefonon sem kap összeköttetést az aki lengyelül gagyog összeköttetésért. Minderre nézve nagyon szigorú tilalmat kapott a posta és a telefon. Már most lehet vagy kívárodolni, vagy beadni a derekát az új rendbe. Hanem annyi bizonyos, hogy így majd csak egységés állam lesz szép Nagynémetország. Mindenesetre előbb, mint szép Magyarországuól.

A pincérek mozgalma. A pincérek mozgalma egyre tart meg s a mozgalomban ma erőlyes kézzel nyut bele a rendőrség. A rendőri sajtóiroda közlése szerint ugyanis s a Budapesti Pincérek Szakegyesületének elnökeit, *Hansch Palt* és alelnökét, *Farkas János* pincéret a rendőrség magánosok-elleni erőszak bűntette és szarolás bűntetének kísérlete miatt letartóztatta, mert beiszogódott az hogy több kávéházban megjelentek, az üzletlata donosokat arra szólították föl hogy a személyzetet csakis tölük szerződéssék s abban az esetben ha ezt meg nem tennék, vagyoni kár okozásával fenyegettek meg őket. Ezenkívül az ő befolyasúknak és közreműködésüknek tula donítható a *Weingruber Ignác* és *Ege-váry Gazdánál* történt erőszakoskodás is, amelynek kövezezménye egy pár nagy üvegtábla beverése volt. Letartóztatja még kívülők a rendőrség *Hochstätter Ignác* toz a kozásnéküli pincéret, aki tegnap *Egervárynál* bezavta az abiatok, továbbá *Friedbauer M.ksa* toz a kozásnéküli pincéret, aki a közönséget a rendőrök ellen izgatja és *Óta Lajos* toz a asztalossegédet, aki a rendőröket bantalmazta s egy hatóság elleni erőszakot követett el. A VIII. kerületi kapitányság elé állított s onnan a főkapitányságra kísért többi pincéret és egyéb logiaikozású munkás ellen a rendőrség kábtagos címén fog eljáráni mert a tüntetések a kalmáva a rend fenntartására irányuló batóságú intézkedéseknek nem engedte meskedtek. A főkapitányságról különben *Tóth János* rendőrfogalmazó a tegnap letartóztatottak közül *szennyolcát szabadon bocsátott*, lelkükre kötve a rendes magaviseletet. — A pincérek mozgalma dolgában különben ma a *Kövesső Ipari-iroda* nevében *Némái Antal* elnök hosszabb nyilatkozatot tesz közzé, amelyben elmondja, hogy az *Országos Pincérek Egyesületéből* a múlt évben több tag kivátt és ezek alakították a *Pincérek Szakegy* etét, amely az ipariarsuathoz beadványt intézett, amelyben kérte, mondják ki kötelező erővel a helyszerző ügy ökök mellőzését a heti egynapos munkaszünetet és hogy a tarsulat tagjai személyzetüket *szabadon* a szakegyesületű szerzik be. Az első két pontot elfogadták, de a harmadikat nem, mert a szakegyet vezetői a tárgyalások olya-mann nyitlan kiementették, hogy *céljuk az Országos Pincéregyesület tönkretétele*. Az ipariarsulat nem tartotta magát hivatottnak arra, hogy e tekintetben kizárólagos jogokat osztogasson. — A helynéküli pincérek közül ma délemben miniegy 150 felemet a várho a beügy-minisztérium paotája elé s ott zajos tüntetést akart rendezni a minisztereinköl ellen. A tüntetőket már rendőrök várták s leiszogították őket a távozásra. Az elleuszogulók közül mintegy nyolcat az első kerületi kapitányságra kísérték a rendőrök.

Az örültek házában. Egy estilap közlése nyomán ismertették özvegy *Weress* Ákosnének elme-gyógyintézetbe való internálásának bonyolalmait. *Dr. Ajtai K. Sándor* egyetem tanár és dr. *Németh Ödön* törvényeszkü orvosszakkerület és hrre vona közö nyilatkozatukban adatokkal bizonyítják hogy törvényes hatassörükben jártak el s a vádak ama részeli amelyek az ő hivatalos funkciójauat érintik, alaptalanok.

Házasság. *Biró Deszö* Üjvidékről kedden, e hó 23-án, délelőt 10 óraor esküszik örök hűséget *Sági Esztké* kisasszonynak Moóról.

— **Veszedelem tolvaj kőzrekerítése.** Bécsből jelentü tudósítónk teleíonon, hogy egy ottani vendégfogadóban letartóztatott egy többszörösen büntetett, veszedelem nemzetközi betörő tolvaj, aki a vendégkönyvébe Weiss Bernát pozsonyi vaskereskedőnek írta be magát. A rendőrség már régebben szemmel tartotta, mert gyanus volt s ma egy rendőrgyűrnök meglepte szobájában. A betörő rávetette magát a rendőrbiztosra s meg akarta lojtani, de idejekorán segítség érkezett és sikerült a veszedelem gonosztevőt leoperálni és a rendőrségre vinni. Holmija közt temérdek ésszert, értékpapírt és betörőszerszámot találtak. A rendőrség kiderítette, hogy az értéktárgyak egy Münchenben elkövetett betöréskor tűntek el.

— **Halálozás.** Dr. Gáll József főrendiházi tag édesanyja, özvegy Gáll Karolina élete 89. évében Lukaveczen e hó 19-én elhunyt. A jótékonyaságáról is ismert uratót nagy család gyászolja.

Máramaroszigeten e hó 17-én meghalt az országzertre ismert „szent rabbi” Teitelbaum Lipót 68 éves korában. Temetésére, mely nagy díszszel ment végbe, mintegy 8000 főnyi közönség gyűlt egybe, kiknek egy része Galiciából, Budapest felől és Beregszász felől jött. Az elhunyt tagja volt a vármegyei törvényhatósági bizottságnak is, de a gyűlésekre sohasem ment el. Temetésén megjelent a főispán és alispán, valamint a polgármester is.

— **Háztlak és állami tisztviselők.** A krisztinavárosi háztulajdonosok egy csoportjának amaz elhatározása ismeretes, hogy az állami tisztviselők házbérelt föleméik azért, mert ezek most fizetésjavításban részesültek. Simonovics Béla fővárosi bizottsági tag, a Budapest székesfővárosi háztulajdonosok testületének ügyvezető igazgatója, félreterések kikerülése végett kielenli a testület nevében (amely a fentebb megnevezett egyesülettel nem azonos), hogy ez a házbér föemelésének a kérdésével nem foglalkozott és foglalkozni nem is szándékozik sőt ez a testület a fővárosi törzsökös polgárhoz méltatlan dolognak tartaná, hogy bérfőlemelést javasoljon csak a ért, hogy az amugy is küzködő állami tisztviselők anyagi helyzetének szerény mértékű javulását bizskamányolhassa.

— **Mulatság.** A III. kerületi *Jóbarátok Asztaltársasága* ma a Korona-vigadó termeiben zárkóú tanomulatságot tartott. A kitűnően sikerült bál övedelmét az asztaltársaság a szerény gyermekek telruhaszásának alapja javára fordítja.

— **Halálos villamos egrzés.** Amióta az új rend étebelépett a villamos vasutaknál, egymást érik az elgázolások s alig mulik el nap hogy legalább egy-két ember áldozatul ne essék a száguldó kocsinak. Ma délelőt a *Közúti villamos* egyik kocsija gázolt halálra egy embert *Horváth József* hal óleségényt a Váci-körút 16-ik számú ház előtt. A szerencsétlen ember a kerekek alá került s jó félóra telte bele amíg ki tudták venni a kocsi alól. Mire ez sikerült a boldogtan ember meghalt. Hirtelést kivíték a törvényeszkú orvostani intézetbe. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a dologban mert minden jel arra vall, hogy ezutal is a kocsivezető vigyázatlansága okozta egy ember halálát.

— **A piaristák teke.** A Beiváros szabályozásának befejezését az gátolta, hogy a főváros és a rend nem tudnak meegyezni abban, hogy mit csinálnak a piaristák rendházával és a bevárosi tempommal. A tanács ma rendkívüli ülésben már vagy hatodszer tárgyalta ezt a dolgot s ma úgy határozott, hogy elajánlja a piaristáknak a Királyi Pál-utcai záogháza tekeit.

— **Kedvezményes jegyek az újpesti villamos vonalon.** A Budapesti közúti vasplya-társaság igazgatósága a nyugati pályaudvar újpesti vonalát használó kereskedelmi és gyári alkalmazottak részére kedvezményes biletet léptet élebe, amely a megálapított viteldíjjal szemben 2 % engedményt nyújt. Ezeket 20 jegyet tartalmazó füzetekben adták ki.

— **Az igazság gróf Schneider részai gyógyszerészt a Józsi törvényeszkú 400 korona pénzbírságra és 500 korona perkölsége ítélté mert a Feller-téle Elsa-Fludot utaztató és mint ilyen utaztatott Luisa-Flud név alatt hozta forgalomba.** Schneider gyógyszerésznek összes Luisa-Flud kőzetét már kétszer elkobozták. A közönség óvakodjék utaztatoktól és akik a Feller-téle Elsa-Fludot mely a betegségek legtöbb esteinél: ugyint: influenza láz, köhögés, rekedtség, keresztifjás szurás szaggyatas, csontájdalmak gyomor- tej és tojájsáma, osz, köszvény, szemfjás, külfésnök, étvág tausság, álmatalanság, gyöngeség, füzugás, viszketőség, izgalyelevény, égési sebek stb. stb. kitűnően és gyorsan hat használni akarja, rendelje kövtenél *Feller V. Jenő* gyógyszerészi *Stutiga*, Centrale 23. szám (Zágrab-megyén), aki 12 úveget, vagy 6 duplaúveget bérmenté 5 koronáért küld.

— **Kalend a háremben a címe annak a Linckó-féle remek zenéú lávamos operetnek, amely néhány nap óta a Fővárosi Orfeumban kerül színe.** Az operette rendkívüli lelszik. A különlegességek műsora és a Tarka Szinpad kacagató darabja szintén óriási sikert aratnak. Vasárnap délután, az ótv nagy népszerűségű esaládi előadáson is a teljes műsor látható.

(x) **Gazdák, ha nagy terméshez akartak jutni, Mauthner-féle magvakat vesznek.** Idei időre, egyszéket, mely 225 oldalra terjed, *Mauthner udón es. és kir. udvari magkereskedése* Budapestten Róteubiller-utca 33. sz., mindenkinek kívánatra ingyen, készséggel megáúdi.

(x) **International aszörvesztő Egyszere használat után arcról es kézről a szőrt észrevelenül eltávolítja.** Tégeve 6 korona. Dr. Kovács gyógytárban, Budapesti, Gyár-utca 17.

(x) **Gyermekek nevelésénél a Zoltán-féle iz- és szagmőküli csukamájolaj nagy táperejénél tova kitűnő.** Úvege 2 korona. Zoltán-gyógytárban, Budapest, V. Szabadság-tér.

(x) **A Kerpel-kőzfnomtól jószágát igazolja sok külföldi rendelés és elismerőjevi.** A kezét 8 nap alatt bársonymává és hóienérré teszi. Úveg e 90 fillér 4 úveget franco küld: *Kerpel-gyógytár*, Budapest, Lipót-körút 23.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Művészet.** A Lipótvárosi Kaszinó negyedik művészesje magas színvonalon állott. Azzá teite az a három illusztris közreműködő, aki ma megjelent a Kaszinó dobogóján. Rendkívüli érdeklődéssel várták *Morena Berna* asszony énekét és a nagy szerű énekesnő meglelt ennek a fölségidőzt várakozásnak. Két hatalmas áriát adott elő olyan drámai erővel és a zenei deklamációnak olyan szuverén fensőbbségével, hogy a közönség lelke mélyéig meg volt hatva. Weber Océan-áriája után Izolda grandiózus jelenetét énekelte a *Tristán és Izolda* harmadik felvonásából és úgy tetszett, min ha most először hallottuk volna teljes fenségében a haldokló szerelemnek ezt a csodaszép hatyudját. A két operarészlelen kívül néhány dalt énekel még Zumpetól, Vogeltól és Strauss Richárdtól és ezekben is a nemes, lélektől áthatott előadás mesterének bizonyult. *Habay* Jenő gyönyörű hegedűjátka szintén éragadó hatást tett Bach, Wilhelm és Herzfeld Viktor egy egy darabjában. *Dillmann* Sándor, aki Wagner Richárd Nibelung-triológiájából játszott részleteket előrangú zongoraművész, akinek a fényes technikája minden nehézséget legyéz. Wagner nagy zenéjének méltó tolmácsa ez a mély felolgasú zongoravirtuóz.

— **Sorsum Corda.** A Nemzeti Színház legközelebbi újdonsága *Bosnyák* Zoltán *Sorsum Corda* című ötfelvonásos eredeti társadalmi színműve lesz, amelynek bemutatás-előadását e hó 26-ára, péntekre tűzi ki az igazgatóság.

A bemutatás-előadás szereposztása a következő: Gróf Gyulafludé — Jasvai Mar, Gyulafludé — Pettes Alice — D. Lugeti Juliska, Seth Aron — Gál, Eszter — B. Lenkov Hedvig, Hermann — Beregi, Richard atya — Ivánfi Ted-latt — T. Deli Emma, Tordané — Meszlényi Adrienne Hadady — Boross, Ervin — Dezso, Dr. Borta — Heényi, Hitbizományos — Molnár L., Arisztokrata — Horváth, Öreg dajka — Boer Hermin.

— **Küry Klára Bécsben.** Küry Klára kisasszony ma este — mint egy bécsi táviratunk jelenti — résztvevett egy jótékonyági ünnepon, amelyet a *Treue* rendezett a *Sophien*-ben. Az összes termék szorongás megtelték és jegyek már a múlt héten nem voltak kaphatók. A nagy művésznőt tegnap este érkezésekor harminctagu, bizottság fogadta a pályaudvaron és kíséerte a szállásra. Amint ma a pódiumon mg jelent, irenetikus óvációkkal köszöntötték és az Aubes-léle kacagódal előadása után percekig tapsolták. Majd *Márkus* Dezső egy dalát adta elő óriási bátással, utána magyar dalokat, amelyeket ő szór kellett újránia. Temérdek virággal halmozták el. A bécsi magyarok külföldi koszorut adták át ezzel a felirással: *A legnagyobb magyar szubrettnek.* Résztvettek még a hangversenyen *Schwatt* Katalin asszony, *Givardi* és *Niese* asszony, akik szintén a legnagyobb ünneplésben részesültek. A hangverseny után lényes bankett volt, amelyen a vendég Küry Klárát sok lelkes beszédben ünnepeiték.

— **Vitagselőadás.** Ma délután *Rákosi* Szidi zűnészkolának növendékei dicséretesen összevágó előadás keretében tetek próbát képességeikről az Uránia-színház színpadán. Úgyesen jótetszők iskolázotán énekeltek és szépen táncoltak. Különösen *Corona* Teréz vált ki kellemesen csengő hangjával és intelligens játékával. A közönség méltán halmozta el teit és jeleivel. *V. Szatmári* Zsu sa finom zűnészű énekeivel, természetesen kövtenésű alakításával, sokat ígérő játékaival kvalifitásával aratott ószinte és nagy sikert. Jól megállották meg a hevíteket: Papp János, Róvér Anna, Andai Teres, Husák János, Sip s Nelly, Osh Gyula, Gózon Gyula, Torma Zeiga és Király Ernő. A közönség szeretettel tapsolt a debütálóknak.

— **Dalmácia Dr. Hovás Rószó** nagyszerű darabját a *Dalmácia* ma is tet ház előtt adák az Urániumban. Az újdonság a jövő hét egész műsorát betölti.

— **Hírlaphadóhivatali tisztviselők művé z-estje.** *Heller* Amély a neve annak a báros brünni hegedűművésznőnek aki tavaly Beosben és Berlinben óriási sikert aratott művészi árkával. A kisasszony legközelebb Budapestre jő és március 5-én a hírlaphadóhivatali tisztviselők művészesztjén fog a budapesti közönségnek bemutatkozni. A hangverseny többi

száma is mind érdekes, legkiválóbb művészeink vesznek benne részt, köztük *W. Krammer* Teréz asszony és *Fedák* Sári. A hangverseny műsorát egészen legközelebb teszi közzé a rendezőség. A hangverseny után tánc lesz *Bania* Marci kűtűú zenekarának játékával. Jegy kapnát minden hírlaphadóhivatalban.

— **Hangversenyek.** *Behr* Teréz március 4-én tartja a Rovalban egyetlen daestélyét. Az estén közreműködik *Popper* Félix gondokaművész. — *Merő* Jóné szerdara hirdett hangversenye elmarad, mert a művésznő utazása közben meghűt. Az előrevallott jegyeket visszaváltja *Méry* Béla zeneműkereskedése.

Gemma.

— *Bemutató az Operában.* —

Budapest, február 20.

Egy középkori trubadur lelke lakozik gróf *Zichy* Gézában. Idealsan tisztá verseket ír és ezeket a fehér poémákat lanttal, kobozzal kíséri, mint a hegedűsös. Igaz, hogy a gróf lantja nem egyszerű lant, hanem a lantok, hegedűk, fuvolák, sőt a kűrtök és pűzönök zaja együttese: a nagy orkeszter. De ha több hangszerrel dolgozik is, mint *Bertram* de *Bern* vagy *Wolfram* von *Eschenbach*: bevülése és idealizmusa nem különbözik azoknak a sze id rajongásától, akik csak egy szerény kobozzal kísérik eszményekre sovárgó dalaikat.

A huszadik század elején rokonszenves tisztólettel állók az ilyen kivéte es jelenségek előtt. Semmiféle kísértés nem tereli el gróf *Zichy* Gézát gyöngéd és romanikus témától. Semmiféle áramlat nem zökkenti ki a szép és nemes dolgokba vetett makacs hitéből. A modern élet nagy és gyűlöletes problémái nem hatnak ideális felfogásra termelt lelkekre. Az új idők komor gondolkodói elől a *Tolszto* ok, *Zolák*, *Gorki*, *Maximok* *Ibsenek* elől, akik az emberi élet szörnyű mélységeibe nyultak és végtelen perspektívákat tártak föl: egy ártatlan gyermek ósztonserű el'szenvével és jászai mosolyával zárkózik a maga szűkebb, de bo dogabb világába, ahol a hűség, az erény, az önfeláldozás, a lovagiaság dominát s ahol az élet nem egyéb, mint édes meglepetések egymásutánja, f-nkölt erkőcsi tanuságok bájos ölekezése. Az a lángesű perverzitás, amelyvel *Wagner* *Rikárd* egynemely halhatatlan remekét megalkotta sohasem lérközött gróf *Zichy* Géza tisztán ragyogó lelkületéhez.

Ebből a mindunt nemesít, mindent idealizálni vágyó lelkűetből takadt a *Gemma* is, gróf *Zichy* legújabb három elvonásos tánc-köteménye.

A balatben eddig a láb uralkodott zarnoki hatalommal. És a ballerina-lábak tagadhatatlanul nagyon szépek, de néha rendkívüli ostobák. Amin semmi csodáni való nincs, ha eszünkbe jut az a közönségesen ismert tény, hogy az agyvélő székhelye nem a tornás lábakra, nem a spiccső láb-újj, hanem a kemény, durva máriából készült koponyacsont. Innen származik az a régóta észlelt jelenség, hogy a legbületlenebb badárságok a koreografia rőzsás mezején fordulnak elő; hogy a kecses ballerina-láb a legnajmeresebb butaságokat olyan gráciával táncolja le mintha valami rendkívüli okos, böcs és léletemelő dologról volna szó.

Az ugrándozó abszurdumnak, a mézes-mázos hülyeségnek ezt a zagyvaságot akarja reformálni gróf *Zichy* Géza. Nemesebb tartalmat, és szerűbb cselekvést, több logikát, szóval: agyvélőt akart becvinni oda, ahol eddig — etekntve egypár szép és poéikus kivételtől — a lábikrák volt a vezetészerep.

Gróf *Zichy* nyilván abból a föltevéseből indult ki, hogy a ballet okosabb lesz, ha megszólal. És a *Gemmban* tényleg beszéző ballerínákkal találkozunk. Táncköteményének ez a föteredtsége. A *Gemmban* szereplő ballerínák még hordják ugyan a csabos trikót és alkalomadtán a régi ballatszabályoknak teljesen megfelfelő táncokat fejtenek, de idejük javát mégis azért töltik, hogy szavaínak és drámai akciót fejtenek ki. Minden átmenet nehéz. Ez az oka, hogy *Gemma* szerepét hivatásos ballerina még nem játszhatta el és náuruk erre a szerepre a Nemzeti Színház ünnepeit művésznőjét, *Márkus* Emilit vették köcsön. De idővel — ha ez a reform ne alán beválnék — erre is akad majd szereplő a rohamosan megokosodó ballerínák közt. Egyelőre *Gassner* Boriska egymaga képvisei ezt a szavaó spiccsiet, aki gróf *Zichy* táncköteményében a másik főszerepet, *Olimpiát* játszza. A tánckötemény férfiszerepét most az *Opera* tagjai alakítják akik egy hangot sem énekelnek. Idővel, ha lesznek magar férfi-táncosaink és az agyvélő kultusza eek közt is érvendetes változásokat idéz elő, operistákra sem fog rászorúlni az *Operában* balietje, hogy hasonló teadóknaak megfeleljen. Talán most sem lett volna szükség rájuk, mert *Pini*, *Smeraldi* és *Guerra* urakban előrangú drámai kapacitásokat sejttek; de a nevezett urak olaszok és magyarai deklamálni valószínűleg akkor sem tudnának, ha már

negyven esztendő tölthetnek volna Magyarország fővárosában.

Első pillanatra meglepő és idegenszerű, hogy ebben a reform-balletben a drámai színész nő táncol, a ballerina szaval és az operista nem énekel. A rossz nyelvű pedánsok, akik mindent műiajokba szeretnek rubrikálni, csodálkozva kérdik: Hová soroznak ezt a zsánert? A néma operák, a táncoló melodramák, vagy a szavaló balletek közé? Mit akart a grófi szerző ezzel a furcsa összeolvassal? Hiszen itt mindenki azt csinálja, amibe szoklappan nem ért. A drámai színésznőnek nem az a hivatása, hogy táncoljon; a ballerínának nem az a hivatása, hogy beszéljen; az énekesnek viszont az a becsületos hivatása, hogy csengő hangját hatalmas hévvel kiereszse. És lehet-e okosabbá tenni a balletet azzal, ha beszédre kényszerítjük? Hiszen itt a régi ballet minden ingredienciájával találkozunk. A mese és az alakok rajza hiszékenységtünk legmagasabb fokára appellál. Van itt egy öreg pásztor, aki akkor jelen meg gróf Sturmleis kastélyában, amikor neki tetszik. Bosszu és szerelem villámgyors. Százados kóprámákból ősek lépnek elő, akik tánora kerelkednek annak az örmére, hogy gróf útdűök egy oláh kecskepásztor unokáját veszi feleségül. Ahol a motiválás, a valószínűség ilyen gyöngye lábán áll, ott a beszéd csak ártalmára van a tánc és a zene kettős szövetségének; ott az értelmes szó csak éles és kijózanító világlásógot vet a ballet-romantika logikátanságaira.

Igy beszélnek a meghökkenett pedánsok. De körülbelül semmiben sincs igazuk. Igenis képzelhető olyan nagyfokú hűség és szerelem, amellyel Gemma szereti gróf Sturmleist. Képzeltető, hogy gróf Sturmleis a bájos naiv Gemmáért otthagyja romlottéletű kedvesét. Olimpiát. Képzeltető, hogy az amazonnak öltözött Olympia gróf Sturmleis báján éles dárdával ejt sebet Gemma keblén, aki a grófnak szánt dőltést fel fogja. Képzeltető, hogy a bosszút libegő Olympia végül gróf Sturmleis romlásán indult ősi kastélyába lopózik, ott a grófi helyett Volte bárót, a korrumpált gentiemant dől le és félelmében megőrül, amikor a másik ajtón a gróft látja belépni, akiről azt hitte, hogy megbalt és a mélységbe zuhant. Képzeltető, hogy a grófi kigyvólvul végzetes kártyaszervenvelől és feleségül veszi jó angyalt, Gemmát aki különben is félig magyarsáéány, mert édesanyját hajdanában a gróf nagybátya csabította el Képzeltető, hogy a várkastély szikláiban aranyérem leppang hogy a tönkrement gróf a kibányászott arany révén újra gazdaggá lesz és gazdagságát most már nemeseen értékessé mőltó hiteftársra old. Lan a szegények és szenvedők javára. Képezehető, hogy a grófi álma közben a grófi nagyszámú ősei kilépnek a képrámákból és germán, francia, lengyel, olasz és magyar táncokat lejtenek egy olyan tiszteletreméltó meselance örmére, mely a grófi utódot megváltja és egyrészt a munkás demokrácia hősei közé, másrészt a leggazdagabb human sták sorába emeli. Elképzeltető mindent amit a grófi szerző antizájája ellen varázsol, és gyönyörködöm abban, hogy ez a reform-ballet — tömörked szines táncgyevvelgen át — a nagy és nemes idealizmust szolgálja, sőt annyiban a mi korunk szellemének is nagyszerű koncessziót tesz. Amennyiben ez a romantikus történet a demokrácia és az emberszeretet néma dicsőimuszával (tudniillik egy nagyogó tablóval) fejeződik be.

Es ha nem gyönyörködöm eléggé a szöveg könnyű verseiben: gyönyörködöm kellene a szerző műzeiságában, mely végigkíséri a deklamációt, mindent lélekten lag akar jelezni és időnkint tübe mászó keringőkkel, csinos és kedves táncdallamokkal szakítja félbe a magasabb színvonalra törekvő ilusztráló zene komojságát. Különbösen sikerült a szőcske-tánc, a szitakötő tánc, Olympia csabító táncai, a virázósák, méhek és mókuskok táncai és az utolsó felvonásban a szellemek nagy balletje öt briliens részben. Még a vezető motívumok sem hiányoznak grófi Zehy reform-balletjéből. Sturmleis szerelemre és Gemma ideje naivítására két állandóan visszatérő motívum emlékezteti a hallgatót. Csak egyet nem értek egészen. Ez a táncótemény Erdélyben játszik a 19-ik század elején és Magyarországot egy név, egy ruhadarab, egy vonatkozás sem árulja el. Ha végül a táncoló ősek nem járnának el egy palotás és verbunkost is a német, francia, lengyel és olasz táncok után: magyarságnak nyoma sem volna benne.

A mai bemutató kiállítás. rendezés, összejáték, tánc-csoportok dolgában mindenestre időltte állott a Gemma prágai preméjének. Már magában az is szenzációssá tette a budapesti előadást, hogy a közönség a cimszereseben *Mákus* Emiliát láthatta. A lényes kiállításban ez volt a legnagyobb fény. Ez a nagy és lelkesmeretes asszony annyi gonddal annyi passzióval játszotta ezt a szerepet, mintha egy romekmű

legkomolyabb feladatáról lett volna szó. Sudermann Johannesében már láttuk táncolni, de a naiv Gemma felülmulta Salomé: bájosan groteszk szűkdelése a ticsóktánóban és a szitakötő rőpülését utánzó lebegése elragadó volt. Hogy a szerep szavaló- és drámai részeit tökéletes művészetel dolgozta ki, mondanom sem kell.

Intelligenciájával és szavaló-készségével *Gassner* Boriska is élénk meglepetést okozott. Hatását pompás toalettjeivel és briliáns táncóival fokozta. A grófi szerepében kitűnően helyt állott *Dalnoki* Viktor. Elegáns játéka lépést tartott beszédének a természetességével és a drámai részekbe erős, megkapó érzést öntött. A bárót *Kornai*, az öreg pásztor *Takács* tette karakterisztikus alakká. A ballerínák mind mozgósítva voltak és szép, csillogó öltöznyeikkel, fantasztikus táncóikkal megnyerték a csatát a reform-ballet szerzője javára, akik a közönség a főszereplőkkel együtt többször szőlitott a lámpák elé.

A. E.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Magyar Paedagógiai Társaság** ma délután dr. *Finácsy* Ernő elnöklete alatt ülést tartott az Akadémiában. Dr. *Erdődy* Béla bemutatta *Dugard* kisasszonynak, a párisi *Lycée Molière* tanárnőjének a tanárképzés történeti fejlődéséről szóló könyvét. A nagyérdemű ismertetés után dr. *Pauler* Akos értekezett széles tudományos alapon Herbert Spencer paedagógiájáról. A közönség élénk figyelemmel halgatta a magvas előadást.

○ **A Nemzeti Sport** mai számának vezércikkében a magyar automobil sport jövőjével foglalkozik. A vivás rovatban az utóbbi időben kiirt versenyek feltételeit bírálja dr. *Révész* Jenő. A lootalból rovat a mult héti hazai és külföldi versenyekről és eseményekről ad kimerítő híreket. Az automobil rovatban *Cserepy* Arzén-olytatja népszerű ismeretlését a modern gépkocsiról. Aletika torna, uszás, jég, ló és kerékpár rovatok töltik meg a csinos kiállítás lapot.

Nyilttér.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN

szanatóriuma és vizgyógyintézete

Abbazában.
felnöttek és gyermekek számára.
Közvetlen a tengerparton, saját szabadtéri lével. Cs. lakások, a tanuló igazságnak és gyermekének. Legalkalmasabb nyári üdülőhelye. Gyermekek 6 éven fölött kiseret nélkül is felvételenk.

A „KALAP KIRÁLY”

3., 4. — és 5. — koronás elsőrangú tavaszi különlegességei figyelemre méltók a megtekintésre Budapest, Kossuth Lajos-utca, Klótföld-palota. Divatlap küldetik.

Schmidl L.-féle Győri csokoládék
és finom cukorkák
Igazán jó és tiszta honi gyártmányok.

Főraktár Budapest részére: Erzsébet-körút 4.

DELBECK & Co.
Reimsi pezsegőbor-gyára főlerakata. Brázy Kálmán-nál, főszőlő- és csomagolóüzem. Budapest, Múzeum-körút 23.

Dr. A. WITTEK, Graz, Merangasse 26.
Telefon 591.

Gyógykezelő háttérinc és végtagok görbülését, zsugorodott és lúdtalpat, valamint az izületi lobok minden fajtáját stb. Saját műtermen *Hessing-tele* corsettek és készülékek számára. Prospektus ingyen.

(Az e rovat alatt közölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Új döntvénytar.** Az érvényben levő elvi jelentőségű határozatokat egybeolvasó új döntvénytar jelenik meg Gril Károly udvari könyvtáros kiadásában. A nagyjelentőségű munka szerkesztésével dr. *Gyomai* Zsigmondot a *Jogállam* felelős szerkesztőjét bízták meg a kiadósság. A jogi szakirodalom terén nagy hivatottsággal működő szerkesztő elsőrendű erők támogatják; az egyes köteteket (közjog és közgazgatás) dr. *Vavrik* Béla. (Büntetőjog és büntvényeljárás) dr. *Edvi* Ilés Károly. (Magánjog) dr. *Lanyi* Bertalan és dr. *Reiner* János. (Örökletési jog) dr. *Imling* Konrád. (Kereskedelmi és váltófog) dr. *Beck* Hugó. (Polgári törvénykezési eljárás) dr. *König* Vilmos, dr. *Pap* József és dr. *Térfi* Gyula szerkesztik a munkatársak kiváló gardájával. A világos rendszerű, egyszerű beosztású, könnyen kezelhető munkának köve az előfizetési ára 20 korona. A botli ára magasabb lesz. Az első kötet már legközelebb megjelenik.

§§ **Ügyvédi vétség Rétiságon** *Bodogh* Kálmán és dr. *Pick* Mór ügyvédek igazgatják az emberek ügyesbajos dolgát. *Pick* Mór két évvel ezelőtt főbürgesszette az ügyvédség gyakorlataitól, de azért ő, ha akadt pör, vállalta, csakahogy átadta kollegájának, aki azután megosztotta vele a honoráriumot. *Molnár*

Józsefnő háromszáz korona erejéig bepörölte *Schneemann* Lászlónét, aki dr. *Pick* Mórnal keresett védelmet. Ki is állította számára a meghatalmazást olyanformán, hogy abban *Pick* Mór is meg *Bodogh* Kálmán is szerepelt meghatalmazott ügyvéd gyanánt. Az ügyvédek a rétsági járásbírósság előtt elvesztették a pört, minek következtében *Molnár*ka Józsefnőnek föléledt a joga végrehajtásra *Schneemann* Lászlónéval szemben. Ekkor megtörtént az a nagyon furcsa dolog, hogy *Bodogh* Kálmán volt pörbéli ellenfelének, *Molnár*ka Józsefnőnek fölkerésére végrehajtást vezetett a sa át volt ügyfele, *Schneemann* Lászlóné ellen. Ugyancsak ebben a pörben dr. *Pick* Mór nyolcvan koronát vett föl *Schneemann*ától és elkötötte a pénzt, a helyett hogy a pörös összeg törlesztésére forrította volna. *Schneemann* erre mind a két ügyvédet följelentette és pedigh *Bodogh* Kálmánt *ügyvédi vétség* miatt, dr. *Pick* Mór pedig *sikkasztás* címén. A ballasárgarmati törvényszék elistette mind a kettőt *Bodogh* Kálmánt száz korona pénzbüntetésre és az ügyvédség elvesztésére, dr. *Picket* pedig három havt logházra. A budapesti királyi ítélőtábla ma *Bodogh* Kálmánt fölmentette, mert nem látta ienniorogni a szándékosságát, dr. *Pick* Mór büntetését pedig tizenégy napi logházra szállította le.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, február 20.

*Port-Arthur*ból jelentik mai kelettel: Az ellenséges japán hajók még mindig orosz vizeken vannak. Azt hiszik, hogy a japánok a *Port-Arthur*ba szánt élelmiszereket feltétlen hadicsempészárunk tekintik. A 9 iki ütököt után újglát-szik, hogy a japánok azt a feladatot tűzték maguk elé, hogy *Port-Arthur*t ostromzár által megadásra kényszerítsék.

Charbin, február 20.

Az orosz távirati ügynökségnek jelentik: A vasut használható. A japánokat, akik a *Sungalin* át vezető hidat fel akarták robbantani, *felokaszották*. Japán vezetés alatt álló tunguz bandákat vettek észre. Ezeknek üldözését megindították. A lakosok legnagyobb részét elutaztak. Számos csapat-szállító vonat érkezik ide. A vasuti vonalról az összes japán munkások elmenekültek. A kínai munkások a kínai újv utam ismét munkába állottak.

TÁVIRATOK

Belgrád, február 20. Ma este a belgrádi tanulóifjuság az orosz követség előtt tüntetést rendezett és ezután *Muraviev* orosz ügyvivő magánlakása elé vonult, aki megjelent az erkélyen, köszönetet mondott az ovációért és áitette Szerbiát és Péter királyt. E után a tüntetők tejes rendben szétesztlottak.

Gróf Nigra búcsuja.

Bécs, február 20. Gróf *Nigra*, a volt olasz nagy-követ Olaszországból, ahol hónapok óta tartózkodik, már nem fog többé visszatérni Bécsbe. Visszanivólevelét sem ő fogja átadni az uralkodónak, hanem utóda, *Avarna* herceg, aki már a jövő héten elfoglalja hivatalát.

Tűzkatasztrófa Párisban.

Páris, február 20. A *Sébastopol*-boulevardon a celluloid-fésűgyárban robbanás folytán borzasztó tűzvész pusztított. A robbanás után csakhamar óriási lángok törtek ki a felső emeletek ablakaiból. A gyár munkásai és alkalmazottai égő ruhákban menekültek az erkélyre és velőkig ható kiltözésbe törtek ki. Néhányan a lángoktól megreműve a harmadik emeletről leugráltak a mélységbe. Hir szerint az elharapódzó tűz felrobbantott nagy mennyiségű celluloidot, mely egy nagy helyiségben volt elhelyezve. Három teljesen leégett szobában holttesteket találtak. A tűz hire gyorsan terjedt el a városban és óriási néptömeget csalt a szerencsétlenség színhelyére. A holttesteket a morgueba szállították, ahol szivettépő jelenetek játszódtak le. A halottakat letakarták, hogy elvonják a tömeg szemei elől. Az áldozatok helyzetéből felismerhető volt, hogy elégsé előtt fulladás által vesztették életüket. Eddig 19 holttestet, 5 férfi, 5 nő és 2 gyermek holttestét találtak meg. Mindnyájan a felismerhetetlenségig el vannak torzítva. Azonkívül két nőt haldokolva szállították a kórházba.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 20. Ma nagy deroute volt a tőzsdén. Mindenki eladni akart, vevő azonban nem mutatkozott. Növelte a bajt, hogy a nagy bankok képviselői akik eddig résen voltak, ma nem jelentek meg, hogy kényszervásárlásaikkal feltartóztassák a rohamos árhanyalást. A nagy esésnek magyarázata nem a politikai viszonyokban van mert a mai deroute összefügg más piacok megrendülésével. Különösen Páris aggasztotta a tőzsdét, mert a párisi piac nemcsak

oroszlókban, hanem olasz és spanyol kölesönökkel is erősen érdekelve van.

Bécs, február 20. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buza: 77 kg. 8 K. 60 f. Orosházi, 81 kg. 8 K. 40 f. Mezőberényből, 80 kg. 8.65—8.70 K. Gyomáról. Rossz 15—20 fillérel emelkedett; Érsokujvár 6.92 1/2 K. Ápában az üzlet jelentéktelen. Magyar tengeri 10 fillérel emelkedett; 6.—6.10 K. Zab 6.05—6.65 K., válogatott 7.—K.

Bécs, február 20. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délnémet magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 620.50. Magyar hitelrészvény 733 — Angol-Osztrák bank 276 — Bécsi bank-egyesület 490. — Union bank 512 — Landerbank 417.50 Osztrák-magyar államvasút részvény 821.50 Déli vasút 75.75 Elbavölgyi vasút 405.— Északi-nyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 305.— Rimanóurányi vasút 448.— Alpes-bányarészvény 389 — Mátyás járadék 99 — Magyar korona járadék 96.10. Lőrök sorozatok 112.— Német birkaármi mára 117.33—117.35 Napo eand'or 19.05

Berlin, február 20. (Gabonatörszede.) Buza májusra 153 — márká (10.72 korona), júliusra 184.— márká (10.78 korona). — Rossz májusra 143.25 márká (8.16 korona), júliusra 145.75 márká (8.54 korona). — Zab májusra 132.50 márká (7.77 korona), júliusra 185.— márká (7.91 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 117.25 márká (6.88 korona), júliusra 117.75 márká (6.90 korona). — Spiritusz 70 márká (ártolyam 117.20 korona per 100 márká.) Irányzat: szilárd. Idő: szep.

New-York, február 20. (Terménytörszede.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 14.50 (14.50). Febr.-ra 18.78 (18.60). Májusra 14.26 (14.10). New-Orleansban helyben 18 1/4 (18. 1/4). — Petrocium: Stand whithe New-Yorkban 8.95 (8.95), Stand white Philadelphianban 8.90 (8.90). Refined in Cases 11.65 (11.65). Credit balances at Oil City 1.80 (1.80). — Zsír: Western steam 8.15 (8.—). Rohe és Brothers 8.15 (8.—). — Tengeri irányzata tartott — Februárra — (—, —).

Májusra 61. 1/4 (61. 1/4). — Juliusra — (—, —). — Buza irányzata szilárd. — Pirok ózi hegyben 109 — (106—110). — Febr.-ra — (—). — Májusra 104.— (102. 1/2) — Juliusra 99. 1/2 (98. 1/2). — Szept.-re. — (—, —). — Gabona szállítási csiiz Liverpoolba 1. 1/2 (1. 1/2). — Kávét: iair Kio 7. sz. 7. 1/4 (7. 1/4). — Febr.-ra 5.60 (5.75). Májusra 5.85 (6.—). — Liszt: Spring Wheat cears 4.20 (4.20). Cukor: 2. 1/2 (2. 1/2). — (2. 1/2). — Ós: 28.87—28.75 (28.87—28.75). Rész: 12.50—12.75 (12.50—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 20. (Terménytörszede.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Febr.-ra — (—, —). Máj.-ra 105 1/4 (102. 1/4). — Tengeri irányzata tartott. — Februárra 58. 1/4 (58.—). — Zsír: Májusra — (—, —) Juliusra 8.05 (7.90). — Szalonna short clear 7.43 (7.31) — Sertészsír: Májusra 15.95 (15.57). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A nagy kereslet miatt

melyben a m. t. hölgyközönség az elmúlt heti ocasião eladáson üzletemet volt kegyes részesíteni indittatva érzem magam még a következő czikkeket

csakis e héten RENDKIVÜLI OLCSÓ ELADÁSRA BOCSÁTANI.

- Sima divatkelmék, az összes színekben, tiszta gyapju, 120 cm. széles, méterje **75 és 85** kr., 2 frt. ezelőtti ára
- Tiszta gyapju angol kelme, 120 cm. széles, méterje **65 és 80** kr., 1 frt 50 kr. ezelőtti ára
- Mintázott grenadin, minden divatszínben, tiszta gyapju, 120 cm. széles, méterje **1 frt 95** kr., 4 frt. ezelőtti ára

!! A legújabb francia és angol divatkelmék már igen nagy választékban raktárba érkeztek !!

LESSNER GUSZTAV

NŐI-DIVATÁRUHÁZA

BUDAPEST, V., Bécsi-utca 8. szám.

Singer-
varrógépek

és barkahajós gépek a legújtanosabb árban és legkedvezőbb feltételek mellett jótállással az 1889. év óta fennálló cégnél!

LÖWINGER JÓZSEF-nél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 19.

szám alatt vehetők.

Minden géphez díjmentesen egy az összes Államokban szabadalmazott mühlmozgószerűk, himző-rámával és mintával adatik.

Árjegyzék ingyen. — Varrógépgyűjtnök felvételnek.

FERFIK ÉS NOKNEK

legmakacsabb hoveny és idült folyásoknál befoenszondozás nélkül a legteste-
sabb grótyaszemek a „Sanid labdacsook” a bizonyított. Egy doboz 100 labdasza tartalommal és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utárvétel mellett diszkretn kúld a „Magyar Király” győgyesszer Budapest, V., Marokkói-utca 3. sz. (Erzsébet-ter sarok).

Legjobb szabadalom a szolid munka.

Mindenki lehet a saját maga nyomdász.

Kauszubéttim ugyazazok, mint a nyomdászok betűi és éppen egy kell azokat használni és szelni mint a nyomdászokéit. Nagyon alkalmasok tehát arra a célra, hogy bárki ön maga nyomtassa minden nyomtatványát, mint nyomatok, újság-kiadványokat, azvizatok, árjegyzékeket, listák közzétételét, értesítőket stb. — Minden alább megjelölt különlegesítékek elegáns példabélyegben szállítanak

PERFECT

1. sz. 186 betűi K.	3.25
2. „ 204 „ „	4.80
3. „ 245 „ „	4.80
4. „ 245 „ „	6.—
5. „ 430 „ „	7.20
6. „ 630 „ „	11.—
7. „ 800 „ „	12.—

Minden doboz tartalmán szedhető.

Szállítás minden országba. Árjegyzék ingyen és bérmentve

Hélyező-és betű-kiadó:
Josef Chotiner Wien, II. Flossgasse 88.

Technikum Mittweida (Szász- királyság).
Igazgató: A. Holst tanár.

Magasabb technikai tanítást az elektro- és gépészeti technika részére. Gépárok felszerelt elektrotechnikai és gépjárat-labor-toruma.

Tanulmányi műhelyek. 3510 hallgató a 30-ik iskolában.

Program szib. díjtalanul a titkárságnál.

DÓCZI M.

Saját készí menü elegáns, c inos és tartós

CIPŐ és CSIZMA
nagy raktára
BUDAPEST,
Kerepesi-ut
10. sz.

Női cipő:

Zerge v. borjúbőr, cugos 3.—füzős 3.20 gombos frt 3.50
Különlegesség amer. box, fűzős v. cug. 3.50 gombos 3.80
Orosz v. szalonlakk, fűzős v. cugos 3.50 gombos 3.80
Finom francia sevrő, fűzős v. cugos 4.20 gombos 4.50
Posztó cugos, bőrről borítva 3.20 orozslakkal 3.60
Posztó fűzős, bőrről borítva, szegestappal — 2.20
Szines bőromod püsslé díszítve 1.60 posztóból 1.10
Háránybélélt posztó fűzős bőrről borítva — 3.—

Férfi-cipő: frt

Orosz- v. szalonlakk, fűz. v. cug. 4.20 gombos 4.50
Derbybakacsok, box-, szalon- vagy orozslakkból 4-80
Elegáns amerikai box, fűzős v. cugos 4.— gomb. 4.50
Elegáns francia sevrő fűzős v. cug. 4.50 gombos 5.—
Borjúbőr sima 3. betűs 3.20, fűzős 3.50, bakacsok 3.70
Posztócipő, bőrről borítva 3.50 orozslakkal — 4.—

Csizma: frt

Bagariából 7.50. borjúbőrbeli 8.50. víkzesbőrbeli 10.—
Halinaszima alacsonyab bőrrőze 5.— magasan 6.50
Vízsz. vadászcsizma halinából 9.— vadászcipők 5.50
Fűzősima, lakk-, vagy bőrszárral, 5—10 számig 2.20
Orosz galoschni, férfi 1.80, női 1.30 hocipő — 4.—
20,000 pár női hacipő, us kr-től feljebb.

Uj árjegyzék és csomagolás ingyen!
Videki rendeléseket utárvétel pontosan eszközölök.
Nem megfelelőit kicserélek. 10 forinton felül bérmentve.

Bajusztnóves mindig eredménynyel jár a Ganibal-féle Arconda,

eredeti bajuszpedró használatát Altal! Uj, csodálatos folyadék, mely a bajuszt azonnal, egyszeri használat után minden kívánt formába és helyre hozza, és abban meg is tartja, egyéb segítség, mint vas vagy bajuszkőto használata nélkül. Az eredmény két napig, annélkül, hogy melegség vagy nedvesség befolyásolná. Nagyon hasznos és csodálatos találmány. Egy doboz ára 3 és 5 K. A széküldés utánvételét történik vagy pedig levélbelyegyek előzetes beküldése után a felállításól: B. M. M., Linke Bahngasse 3. Főváros: Páris, Rue Franchet. A hatáskört, amely kimondhatná, kizárja!

A 21173. számú

„Berendezés poralaku vagy paszta-szerű anyagoknak töltényhüvely alaku tartályokba töltésére”
címmű, 1950. novemb. 15-ről kell magy szabadalomra vedők vagy engedélymentek kerestetnek. Szives ajánlatokat „W. A. G. 018”-al, alatt továbbit Mosse Rudolf Bécs, I., Seilerstätte 2.

Aki szerel egy jó csészé teát, mindentit, a világ legfinomabb legjobb teáját, az

Indra-Teát

kérl. Melango, Kina, India és Ceylon legfinomabb teákból. Valódi csak eredeti csomagokban. Raktárak a fairszakokon felülnítove.

Indra-ten behozattal-társaság, Triest.

A magyar kereskedelmi hiteltörvények miatt szövetkezők 1904. február 20-án délelőli 10 órakor IV., Kálmán-ter 3. alatti helyiségben első rones közgyűlést tartja, melyre a tagokat eszennel meghívja.

A közgyűlés tárgyszora az: 1. Az igazgatószék jelentése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése. 3. A mérleg megállapítása. 4. Felügyelő-bizottság választása.

Mérleg 1903. dec. 31-én. Vagyon: Kőszepén K. 832.19, adósek 11400.04, Átmeneti tételek 7052.86. Törleszt: hitellezők K. 12907.27, Átmeneti tételek 7895.80, nyereség 94.89.

A fenti számlát megvizsgálták, a szövetkezők könyveivel összehasonlították a rendben találtak. Rosner Ferenc s. k. Markovits Jakab s. k., felügyelő-bizottsági tagok.

Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik: keltetés K. 3273.91, nyereség 94.89. Követel: engedélyment számla: K. 3998.80.

A fenti számlát megvizsgáltuk, a szövetkezők könyveivel összehasonlítottuk a rendben találtak. Rosner Ferenc s. k., Markovits Jakab s. k., felügyelő-bizottsági tagok.

Ujság- és makulatura-papiros

nagy alak, 100 kg. 6 frt; kis alak 5 frt Bécs vasut vagy hajó nettó kassza. Megrendeléseket az öszveg vagy megfelelő előleg beküldése mellett gyorsan elintéz **Heinrich Boschan Papierhandlung,** Wien, I. Laurenzberg 1.

Zenekedvelők
figyelmébe!

A közelmúltban nagy sikert aratott

Tarka szinpad

1. szám: „Van-e tehetségem”, Couplet-Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Mader Raoul. Ára 2 kor. 2. szám: „Vén kocsis dala”. Szövegét írta: Heltai Jenő. Zenéjét szerzte: Tarnay Alajos. Ára 3 kor. 3. szám: „A diófa romána”, Szövegét írta: Molnár Ferenc. Zenéjét szerzte: Konti Józsa. Ára — 1.50 kor.

Az Urania tudományos színház műsordarabja.

Magyar Iant. Írták: Sztójánovics Jenő és Kőrösi László. Karszó amból álló dalgyűjtemény. Karszólam — 75 fill. Zenekísérettel — 5 kor.

Magyar Arion. Harrach J. től I. rész, 4 fűz., más-más hangra, ára egy fűzetnek 1 kor. II. rész, 4 fűzet, más-más hangra, egy fűzet ára 1.30 kor. zenekísérettel: 2 részben ára — 5 kor.

Dalokönyvek.

Emke dalokönyv. Deák Gerőtl. I. rész. Egy-és kétszólamu dalok, ára 1.60 kor. II. rész három és négyzólamu dalok. Ára 2.40 kor. III. rész, négyzólamu férfiarok gyűjteménye ára 2.70 K.

Kapható min ten könyvek-keskedésben, vagy a kiadó-nál, **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** ca. és kir. udvari könyv-kereskedésben Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.

A windsori vig nök.

Vig opera 3 felv. Zenéjét szerzezte Nicolai.
Személyek:
Sir J. Falstaff Noy D. Cajus Hegedüs
Flut Ney B. Fluthné Kranmer T.
Reich Szendrői Reichné Valent
Fenton Bronlik Reich Anna Payer M.
Spárich Gábor Pincér Népolyi

A törpe gránatos.

Ballett-egyveleg 1 felvonásban. Szövegét írta és koreografált Gura Miklós. Zenéjét szerzezte Szikla Adolf.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.

Délután 2 1/2 órakor, mérsékelt helyárakkal.

A párisi.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Gondinet Edmund. Fordította Paulay Ede.
Személyek:
Brichanteau Nádya Geneviève Ligeti
Savourette Vizvári Pontaubertné Lendvayné
Pontaubert Hatényi Leonide Vizvári M.
Fongorlos Pálffy Embelline Keczeri
Gontran Latabár

Este:

Egyenlőség.

Fantázia 4 felvonásban. Irtá: Barrie. Fordította: Fáy J. Béla.
Személyek:
Lord Loam Boross Ernest Rózsahegyí
Lady Mary Márkus Brocklehurstné Helvey
Lady Agatha Vizvári M. A. Nádya B.
Lady Catherine Paulay E. Mr. Orichton Petőcs

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Józi.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá Molnár Ferenc.

Személyek:

Dr. Sebő Hegedüs Attila Tanay
Dr. Verpelóti Góta Micu Fábán
Csongrády Fenyvesi Péter Szabó
Csongrády Varsányi Poldi Tapolczai
Lajos bácsi Vendrei Franci Bárdi
Tóthné Kertész József Győző

Este:

Az erény útja.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Fiers és Caillavet. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Gerbier Fonyvesi Éssen Tanay
Cécile Varsányi Varenne Balassa
Chevirère Szerényi Phémie Hegedűsné
Simone Harmath Ginette Nőgrádi
Chaumotte Hegedüs Moriniére Bárdi
Bargelin Góth Brion Gyarmati
Susanne Kertész Inas Halász

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOVAROSI ORFEUM

VI. Nagymező-utca 17.

Ma délután 4 órakor

nagy családi előadás

mérsékelt belépődíjjal.

Este 8 órakor az óriási sikerű

februári műsor.

Kaland a Hárcben. Hatásos kura. Tserneff. Daxie. Postillons stb.

A Milkerben reggeli 6 óráig Vörös Elek előadásos hangtervezés.

Reményi Mihály

műhegedű-készítő. A magyar kir. Zeneakadémia szállítója

Budapest, VI., Király-utca 44/5. sz.

Ajánlja dms raktárát valódi olasz, francia, angol, német és magyar mesterhegedűk, gordonkák és vonások, legújabb hegedű-alku tokok ezrelé, főnem kivitelben. Gyantás állatok, hangjegyalványok a legújabb szerű formában.

Quintilla és tartós hangversenyhurkok, melyeket a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burmeister, Grünfeld, Arányi, Geyer Stöb, Vecsey, Földes, Bürger hangurak hangversenyeken használnak előszerűvel.

Specialista:

vonó-hangszerek készítése és javításában, melynek bármely megadható által sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz. Sikerült kezeség minden egyes hangszerről. Régi hangszerek vétele és eladása a legmagasabb árakig. Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Törlesztéses pénzkölcsön

A kölcsön 2 hónapról kezdődő apró havi részletekben is törlesztendő. Ha sorozatban vagy gondoskodás alkalmazása, onnan kívánjuk az azokra magasabb kölcsönt adunk.

BEIFOLD BANKHÁZ BUDAPEST, Király-körút 1. szám. - Alapították 1874-ben.

Van szerencsém a nagydíjdemű közönség tudomására hozni, hogy

Tauszky Miksa fia Tauszky Lipót
butorszállítási és heraktározási vállalata
csakis Szervita-tér 5. sz. alatt létezik.
Elvállal közlekedéseket helyben és vidékre pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Czímemre kérem ügyelni.

Sorsjegyvatók figyelmébe!

Sorsjegyvétel előtt, aki akár késpénzért akár részletfizetésre kíván venni, forduljon bizalommal hozzánk. Sehol sem vehet oly előnyben. Nincs sültetés, sem részletfizetési kényszer! Azonnal tulajdon- és átvevő. Sorsjegyekre, étkezőpaprókra, valamint vidéki lakarképzőintézményeinkre a legmagasabb költségeket adjuk előnyös feltételek mellett.

Bárminemű felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Sorsjegy Letéti-Bank
Budapest, VIII., József-körút 16.

Ügynökök minden helységben kerestetnek.

Fekete acél férfira aranyozott szerénylivel remek kivitelben ... 8 kor.
Fekete acél női óra gyönyörű seccsálás díszítéssel ... 9 "
Amerikai syst. Rosskopf óra ... 5 "

Schiller Izsó órásmester,

Budapest, IV., Királyi Pál-utca 13.

Arany- és ezüsthévíztel teljes értékben.

Margit-creme

Gyorsan és bizalmasan ható szer. Legjobb a világon. Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K. Kapható mindenütt.

Hatásos csodás. Készít Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

A közönség megtévesztését elkövető üzletről elvádoljunk.

Főraktárak Budapestben: Török J. gyógyszerész, Király-utca 13. és Andrássy-út 28. Egger-féle „Nádor” gyógyszerész, Váci-körút 17. szám.

A sárospataki kovamalomkö-gyár-egylet ajánlja kintán hírnevű

sárospataki kova-malomkövelt

Megrendelések elfogadtnak a sárospataki Kova-Malomkö-Gyárban, Sárospatakon

(posta, vasut- és távirat-átlomás)

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ne küldjük pénzünket külföldre.

Kockázat kizárva, nem telési árak ért a pénz visszafizetése.

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Hunyady János, ezüst tula anker, remontrir dupla képegytel, arany páiza, v. alakokkal, peremén pontos szerkesztett 32 korona.

SCHÖNWALD
IMRE
Pécsett A.

Nagy képes árjegyzék ingyen küldetik bárkinek.

GANIBAL szőrtelenítő-vize

egyszerű használatra 2 perc alatt mindenkorra gyökerével együtt eltávolítja a legrosszabb haját az arcról és a testről

(narroll, kézről és lábáról stb.), fájdalom és kártól és a legteljesebből eljártas, amely bámulatos eredményeket ért el. Kellemes szaga, könnyen alkalmazható, teljesen ártalmatlan (jótállással). Egy üveg ára 4 forint 4 fillér, tucatjának nagy üveg 8 (frt.) Erős archajának 8 (frt.) Pehelyszőrnék 4 (frt.) Postánküldés díszkörté módon mindenhol utánvéttel a főtárlati által: B. H. Ganibal, Wien, III., Linkebahngasse 3. Főraktár: Paris. 16. Rue Trenchet.

BUTOROK

készpénzért és részletfizetésre. Háló- és ebédizobaberedendések. Saját kézi munkákkal készült. Divánok, matracok, szőnyeg-ágybetétek, függőálmok, ingakörök, előcsobban mint bármely, előnyös feltételek mellett. Az elvezetője Baranyi J. Értekezési d. u. 2 óráról este 8 óráig.

BALASSA ÁRPAD bankbizományi irodája

Budapest, VI. ker. Vörösmarty-utca 57. I. em. TELEFON. Válaszélyeg.

HansKonrad

első órányára Brix No. 865. (Csehország).

Valóságos amerikai nikkal-anker-remontrir órák, szab. Rosskopf mód-szere szerint, tartós szarvasbőr-tartóval és nikkal lánccal együtt darabonként 2 forint 50 krért kaphatók.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Hirdetmény.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület részvényeseinek 1904. február 2-án tartott közgyűlése elhatározta, hogy az egyesület részvénytőkéje

2500 db új részvény kibocsátása által 10.000,000 K-ról 15.000,000 K-ra fölemeltessék 2500 drb új részvényre

és ezen a régi részvények birtokosainak elővételi jogot biztosított a következő feltételek alatt:

1. Minden két régi részvény alapján 3000 K. befizetése mellett egy egész új részvény és

2. Minden egy régi részvény alapján 1500 K. befizetése mellett egy fél új részvényről szóló ideiglenes jogosultsági jegy vehető át.

Az elővételi jog f. év március 1-től f. év október 1-ig akképpen gyakorolható, hogy ezen határidőn belül az átvételi jog alapját képező régi részvények az egyesület főpénztárána (IV., Egyetem-utca 2. vagy Reál-tanoda-utca 1-3. sz.) szelvényív nélkül ledéljegyzés végett bemutatandók.

A megfelelő befizetések az egyesület főpénztáránaán szintén f. é. március 1-től f. év október 1-ig akár egyzerre, akár tetszés szerinti részletekben, minden esetben az 1904. januárus 1-től a befizetés napjáig járó 5%-os kamattal együtt eszközöndők.

Azok a részvények, illetve fél részvényekről szóló ideiglenes jogosultsági jegyek, a melyek a fent kitűzött határidőn belül vagy az elővételi jog nem gyakorolható, vagy a kibocsátási ár a kikötött kamatokkal együtt teljesen be nem fizetett, a kitűzött határidő elteltevel az egyesület által szabad kézből eladottnak és az azokért a tőzsdéleg igazolt értékesítés alapján befolyt összeg a befizetési ár, illetve a befizetési ár be nem fizetett részének és kikötött kamatainak levonása után az illető részvénybirtokosok javára bírói letétbe helyezetik.

Az új részvények és a fél részvényekről szóló ideiglenes jogosultsági jegyek az 1904. évi üzleti eredményében megfellelően részesednek.

A fél új részvényekről szóló jogosultsági jegyek 1906. februárus 28-ig érvénytelenek és amennyiben az egyesítés ezen határidő napig meg nem történnek, 1906. március 1-én az egyesítés végett be nem nyújtott jogosultsági jegyek érvénytelenekké válnak és birtokosaik javára azon összeg, mely ezen jogosultsági jegyek számdának megfelelően kiállított egész részvények tőzsdéleg igazolt értékesítéséből befolyt, bírói letétbe helyezetik.

Az új részvények a jogosítottak által kívánt tetszés szerinti névre állíthatnak ki minden díj vagy illeték fizetése nélkül.

Budapest, 1904. februárus 19-én.

(Utányomás nem díjazatik).

As igazgatóság.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Hétfő	Tannhäuser	Julius Caesar	Az erény útja	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A fecskék	Dalmácia
Kedd	Gemma	Flirt	Az erény útja	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A fecskék	Dalmácia
Szerda	Nincs előadás	Sőtéttség	Az erény útja	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A fecskék	Dalmácia
Csütörtök	Orfeus Velencei karnevál	Egyenlőség	Az erény útja	Nán	A drótosót Hajduk hadnagya	Makrancos hölgyek	Dalmácia
Péntek	Tosca	Sursum corda	Az erény útja	Az apostol	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Szombat	Istenek alkonya	Sursum corda	Az erény útja	Az apostol	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
d. u. Vasárnap este	Gemma	Sursum corda	Az erény útja	Katinka grófnő	Sherry	A fecskék	Dalmácia

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(22) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

Everard, akit anyja nem valami hadi, hanem vigalmi tanácsra hívott haza, megígérte, hogy ebédre visszatér.

Válnak úgy tetszett, hogy Margit kissé szórakozott s nem olyan vidám, mint rendszeren. Margitnak hajlama volt arra, hogy komolyan vegye az életet, de könnyen megelégedő, szerencsés természete volt. Elesen kiérezte mindenütt azt, ami nevétséges s kíméletesen le is leplezte.

A két barátó jó messzire elszáhlalt, mert meglátogatták Margit öreg szegényeit s most megpihentek egy nagy díófa alatt, amelyet köröskörül pad övezett. Mind a ketten leveleket olvastak, amelyek távollétükben érkeztek a délutáni postával.

— Henriette néni holnapután visszajön — szólalt meg Margit — s egy pillanatilg némán rámeredve az előtte heverő levélre felsóhajtott.

— Nem nagyon örülsz visszatérésének!

— Bizony nem, Vali. Szinte attól tartok, hogy hiálátlan vagyok iránta. Egész en jó volt hozzáam és sokban tetszésem szerint cselekedtettem.

— Csak ha szükséges, akkor...

— Édes Valim! Nem vagyok én ördög.

— No kedvesem, van benned valami belőle.

— Nem kell megtelekednem arról, hogy nem tehet a természetéért. Mindnyájunkat leigáz a vérmérsékletünk.

— Nem szeretem Margit, ha bölcselkedel.

— Ha okosan beszélek, ugy-e azt akarod mondani. Csöngöttek már, menjünk, és csinósítsuk ki magunkat. Nagyon elfáradtál, Vali? En nagyon fáradt vagyok. Szívesebben ülnék itt, s lemondanék az ebédre, semhogy az öltözködéssel fáradjak.

— Szívesen fáradok, amikor kellemes este, érdekes beszélgetés és szép zene érte a jutalom. Rá kell birmunk Brown, hogy énekelje el újra a „Szeretek egy leányt“ című dalt. Megengedem, hogy elkopottat nota, de olyan szívhez szólóan éneklj. Szeretném tudni, hogy ki az a leány, akibe szerelmes. Okvetlenül szerelmes, különben nem énekelhette volna annyi érzéssel... talán valamelyik altiszt leányába, vagy valami fekete királyleányba a Keleten! Remélem, hogy urileányt vesz el feleségül, ugy kellene cselekednie, mert jövője nagyon függ a feleségétől. Szeretném ismerni a történetét. Nagyon tetszik nekem Brown, s apám nagyon sokat tart felőle.

Beszédközben lopva rápillantott barátójére. De Margit nem felelt... elmerengve ült ott, s tekintete a messzeségbe kalandozott el.

— Gyerkő hátr. Iykeztem majd, hogy megérdemleim a jutalmat, amelyről beszéltél. Vali — mondotta végre, majd fölkel, s lassan nekiindult a háznak — Vali követte.

Margit, mint a legtöbb leány, szívesen öltözködött csinosan, de azért sohasem tartott soká az öltözködés. Amikor végezt, nem ment le rögtön a szalonba. Odahuzott egy széket az ablakhoz, kezébe vett egy divalapot, amelyet azonban nyomban félrevetett, mihelyt szobaleánya kiment a szobából. Hátradótt székeben, s átengedte magát gondolatának és álmódzásainak. Öltözködésközben felhallotta az ablak alatt elhaladó generális és Brown hangját, s ezért vesztegelt még szobájában. Megmagyarázhatatlan, csudálatos félelem lepte meg, ha Brownnal magára maradt. Mélyen kiérezte, hogy mennyország Brownnak, ha egyedül lehet ő vele, s Margit kötelességének tartotta, hogy visszahúzódjék tőle. Brown egy szóval sem említette neki szerelmét és bámulatát, de érezte, hogy csak őt látja és hallja, amikor megjelenik. Margit azt is észrevette, hogy Brown erős akarattal őriz meg nyugalmát s ugyan nem feltűnő, de mégis hideg udvariassággal viselkedik irányában. Anonban nem tartózkodhatott fel Brown azt a delejes áramot, amely összeköti a szíveket. Margit érezte, hogy közelében heves szerelem légkörébe jutott, amely nem kevésbé hatalmas azért, mert nincs beavallva és mert reménytelen. Eleinte hiúsággal, önámítással, gyengeséggel, sőt örütséggel vádolta magát, de mindjobban meggyőződött a valóságáról. Milyen kár érte... milyen boldogtalan lesz majd, mert lehetetlen, hogy még csak álmában is gondoljon arra, hogy feleségül menjen hozzá. Mennyire megborítónak néz rája mindenki, és jogosan. Margit mindig megvetett olyan nőt, aki feláldozta társadalmi állása iránt való kötelezettségeit egy rangban alatta álló szelemnek. De vajjon állott-e Brown? Nem... és ezerszer nem. Méltóságos volt minden szava és akarateréje, amelylyel magán uralkodott. A születés véletlensége

ugyan Margitnak kedvezett, de hisz mindig azt erősítette, hogy a származás kiváltságossága kegyetlen képzelődés! Brown meggyerte minden férfi becsülését, ez pedig nagy ajánlat a nőnél. Sajátságos, szomorúság rezgett néha szemében és hangjában, s Margit ilyenkor azt érezte, hogy nem szívesen sértené meg. Maga elé idézte mint látomást alakját és arcát, szép, sötét beszédes szemét. Ah Brown sem tudott mindig uralkodni magán! De ki tudja, talán téved! Ha tévedtem! Margit összerzenve gondolt arra, hogy borzalmasan csalódhatnék! Hát azért van olyan nyomasztó hangulatban, mert holnap cívalnak egymástól, s mert lehetséges, hogy sohasem látják többé egymást! Le kell küzdenie ezt az örütséget! De vajjon örütséges? Brown annyira rajta van, hogy visszatérjen Indiába s lehetséges, hogy Margit olyan elviselethetetlenek tartja nélküle az egész életet! Mire őt hat esztendő múlva esetleg újra találkoznak, addigra Hugó már mint ezredes vezényei ezredét, nevét ismeri mindenki. Vajjon akkor sem illenek annyira ő hozzá! Dehogy nem! Hát akkor miért akar várni s mért nem méltányolja az igazi aranyat, mihelyt az általános elismerés rányomja piaci pecsétjét?

A felelősség érzete megsemmisítette. Milyen joggal tartja fogva gyöngé kezével ő a tapasztalatlan, fiatal leányt, ennek a bator, erős, becsületes fiúnak a szívét? De ha Brown szeretné, akkor keze nem volna többé gyenge. Edes, csudálatos érzélem öntötte el szívét, minden idegerregtet ha rá gondolt Brown elragadtatására, ha az megtudná, hogy viszonyozza szerelmét.

— Meglehet, hogy szerelm csak az én képzeletemben kísért... Ah, cs negetek, le kell mennem. Mindnyájan együtt lesznek, s egészen be is esteledt már. Attól tartok, hogy nagyon bolondos vagyok.

Eszevletlenül surrant be a szalonba, mert mindenki összegyűlt és beszélgetett. Csak Brown látta meg, aki az estilapot nézgetve, kissé félrelállott. De rögtön elvetette a lapot, mihelyt észrevette.

Margit leült egyik pamagra, s Brown néhány peronyi habozás után melléje ült.

— Olyan ture-ának tetszik, hogy egész nap nem látam — kiáltotta föl Brown. Boldog elragadtatása adta ezeket a szavakat ajkára, mihelyt visszafeljuthatta volna őket.

— Valóban hiányzott nekünk ön és a generális. Olyan messzire elkalandoztunk Valériával.

— Elfáradt? Milyen messze mentek?

— Talán három mértődnnyire... és vissza, ez mindössze hat mértőld s én rendkívül elfáradtam.

Milyen gyöngéd rokonérzés nyilatkozott meg a hangban, amelylyel Brown ezeket a jelentéktelen szavakat kérdezte.

— Sápadtak és kimerültek is látszik — kezdte újra Hugó, miközben tekintete rajta pihent — nem szabad ennyire kitérnie. De nagy merészség tőlem, hogy hibáztatok valamit... önben.

A rövid hallgatás az „önben“ előtt s a hangsula, amelylyel ezt a szót kimondta, határtalan tisztelget sejtetett.

— O, dehogy! Csak jószág öntől, ha törődik velem.

Milyen édes bájossággal mondotta ezt! De bolnap már mindennek vége s Brown ki lesz úzve a paradicsomból. Hanem a mai estét kiélvezi majd, s mint férfi viseli el száműzetését.

Everard egész zendülést támasztott, amikor azt újságolta, hogy anyj. jelmezölt ad.

Valéria el volt ragadtatva és Margit is. Majd rögtön áttértek a jelmezek megbeszélésére.

— En Sába királyőnének öltözködöm — kiáltott föl Vali — s elkérem anyám ékszerait.

— Akkor nekem nem marad egyéb hátra, mint hogy apácaruhát vegyek től — felelte lady Stapplyton.

— Nem, nem, te majd apácafőnököl leszel, pompás lőtisztelődő anya válnék belőled... uyy-e Brown ur? Margit, te pedig lady Grey Jankát, vagy hasonló méltóságos alakot ábrázolhatnál, mert bámulatosan nekikomolyodtál az utóbbi időben.

Margit kacagott és elpirult, majd így szólt: — Nem, köszönöm. Nagyon szürke színek volnának ezek nekem. Hisz tudod, hogy szeretem a kóprázatos színeket és a szép holmit. Te különben nagyon is szőke vagy keleti királyőnének. Berengáriának kellene öltöznöd, ez volna neked való. Holnap valami talizmánt kell keresnünk.

— És mi lesz az ön jelmeze, Everard ur?

— Az a legrosszabb, hogy az embernek így ki kell öltözködni. Valamelyik régi Everardot utánozom majd a képtárukból. Hát ön, Brown, minek öltözik? Remélem, hogy maguk is mindnyájan jelmezben jönnek s nem győznek le bennünket egyenruhájukkal.

— Teringettét, már engem bizony csak egyenruhában kell elfogadnotok, — kiáltotta sir Robert — én nem csinálók magamból maskarát!

— Pompásan festenél, apuskám, mint a velencei doge!

— Csak semmiféle csintalankodás kocsikém! — Brown ur, ha megengedi, akkor én ajánlanék önnek jelmezt — mondotta lady Stapplyton. — Nagyon hálással fogadnám.

— Akkor hát tanácskozzunk felőle holnap az én szobámban.

— Ejnye, úgy látszik, senkit sem érdekel az, hogy miféle nagyszerű alakot személylitsék én! — zsémbelt O'Grady.

— Bizonyára Aeskulapot!

— Ez is lesz a legutalóbb és legheylesebb, — jegyezte meg Brown.

— Görög jelmez illik legjobban magának, doktor ur! — vetette oda Ever rd.

— Ah, csakhogy én saját eredeti módomban szorint öltözködöm ám! Kötéseket csavarnék kezesen karom és lábom köré, apró orvosságos üvegek fűznék a nyakamra s apró lantszetta és késkoronával ékesíteném szellemes holmikat.

— Valóban feltűnést keltené — mondotta lady Stapplyton mosolyogva, majd fölkel s odahagyta a szótát Margittal és Valériával.

— Henriette holnapután visszatér — mondotta Margit a háziasszonynak, amikor beléptek a szalonba — itt kell hagnyom önöket, hogy otthon legyenek, mire megérkeznek.

— Bizony kedvesem, akkor sajnálatomra, csakugyan el kell mennie. Minél tovább vagyunk együtt magával, annál jobban hiányzik majd nekünk. De látogasson meg újra bennünket nemsokára.

— Meg lehet róla győződve, hogy szívesen jövök. Elvihetem magammal Valit?

— Most nem. Mad ha lady Hazelhurst már otthon töltött egy hetet, akkor megvívhatja Valit, de nem szabad megtelekednie arról, hogy voltaképpen lady Hazelhurst a háziasszony.

— Nezzük meg Margit a jelmezes könyveket a könyvtárban — mondotta Vali. Aztán egészen belemélyedtek a fontos ügy mebeszélésébe, amiben az urak beépése zavarta meg őket.

A generális és O'Grady piquethz ültek, a többiek a zongora köré csoportosodtak. Lady Stapplyton, aki az utóbbi időben ritkán énekel, néhány szép magyar és lengyel dalt énekel csupa érzéssel és hévvel, majd nemzeti tánczenébe fogott, amelytől még a kőso bor is megmozdult volna. Everard azon buzgkódott, hogy rábeszélje Valériát, hogy jöjjen majd ki a falkavadászatra, Brown mélysegen hallgatott, nem tudta, hogyan ragadja meg a drága utolsó este röppe pillanait, s szinte megdermesztette az izgatottság, hogy minél jobban felhasználja.

Végre Margit adta meg rá az alkalmat.

— E kekeje el azt, amit ön „tábori dalnak“ nevez, Brown ur, hisz ez az utolsó est, amelyet a társaság ilyen kedvesen tölt együtt.

— Szívesen, Nellville kisasszony, ha lady Stapplytonnak nem kellemetlen.

— Sőt, nagyon örülök.

Brown úgy énekel, mint még sohasem; végtelen hévvel és gyöngédséggel ismételte az utolsó versszakot:

„Ó, leányka, de szeretlek! Beh nagyon szeretlek!“

Az egyik hallgató szívébe belenyilalt mindenestetre a dal, mert részben álmatlanul, részben izgalmas féálomba töltötte az éjszakát.

XIV. FEJEZET.

Rupert Manvers lord nagyon rosszkedvűen tért vissza Castleownba a kaszányába.

A bátyja száuka volt a szemében. Ez a zsem'es, gyomorbaies nyomorék azt hitte, hogy föltélen engedelmséget s figyelmet követelhet öcsésétől, mivel kifizette az adósságait s lehetővé tette, hogy tovább megmaradjon a költekező ezrednél. Betegsége ürügye alatt, egyre meghívatta Rupertot, hogy intézzen el olyan ügyeket, amelyekkel csak őt bízhatja meg, majd egyébb kifogásokkal is állott elő. Pedig valóságban csak beteges szeszélye szualta neki öcsésének zaklatását s mert öröme tellett apró zsarnokoskodásokban.

Még nagyon is kis ideje volt annak, hogy Uppingham marquis lekötölte Rupertet, semhogy egyről megtelekedhetett volna, s ő érezte is, hogy engedelmeskedni kell bátyja kívánságainak.

Most különösen kihatza békéttéréséből Uppingham zaklatása és halomra döntötte terveit, mert Eden-lakban szerette volna tölteni azt a hetet, amelyre meghívták. Tudta, hogy a társaság aztán elszerel, hogy Margit visszakérül nagynénjéhez. Lady Hazelhurst szörnyen terhére volt Mansversnek, s ez az előkelő fiatalember rossz néven is vette csak az a tudat fékezte türelmetlenségét, hogy lady Hazelhurst a legjobb akarrattal tola a szekerét, ámbár néha annyira minden tapintatossággal híjjával, hogy Rupert erősen dühösködött ezért. Nagyon szerelmes volt Nellville kisasszonyba, akinek rendkívül közömbösége makacsosságra buzditotta s ez majdnem vad elhatározásba csapott át.

(Folytatás következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

R. S. Sulyos a vąd, ugy látszik, orgazdaságról van szó. Bizon meg ügyvédet a védelmével, mi egyéb tanácsot a legjobb akaratral sem adhatunk. — K. R. Az a leány, aki egy bálon az ismeretlen és magát megnevezni nem akaró fiatalembertől küldött cukros holmit kasszantsatolta: — nagyon helyesen ocselkedett. Már amugy baosabb, legfeljebb megkínálja belöle az unokánövéreket is; a fiatalembernek pedig szelid guynnyal azt mondja: Hozzon ehhez az egy fagylicsót még két kanalat, látja, hogy hármán vagyunk. Különbön az ilyen édességek elfogadása nem kötelező és senkire sem sértés, ha ezt a gyöngéd figyelmet a leány udvariasan visszautasítja. Képzéle el, hogy önék van a bálon husz fiatalember jósmérőse és azok mind a huszan küldnek önék fagylicsót! — Egy éfőzető. Mrs. — mistress, kiejtés szerint: miszesz. — W. J. Szabadka. Nem. — Nemo. Az Alkohololensek Egylet (Budapest. I. Lánchid utca 2. sz.) titkársága késszöggel rendelkezésre bocsátja a vonatkozó szakjegyzéket. — Hü olvasó. Budapest. Az új városházán megtekintheti a pályázati hirdetéseket. — E. J. Kérdése nem világos. Így a kapcsolatló kizakítva, a nevezett mondat érthetetlen. — D. J. Van. — G. J. E. A felolyomásra kapott halasztó végzés a határidő 6 hónapban állapítván meg, joguk van ott maradni ez ideig. — V. kerületi előfizető. Az Országos Iparegyesület (Uj-utca 4.) késszöggel megadja a kívánt címet. — V. L. Miskolc. A bíró azt vizsgálja, torog-e fenn becületsértő-szándék. A szándék, itt, ugy látszik, fenntorog, valószínű tehát, hogy elítélik. — G. D. Szarvas. A jegyzékben nincs benn, tehát csak ugy tudhat a meg, ha Szabadkára ir valakinek. — S. M. Somorja. Nincs iróadjuk. — Bemutakozás. Ugy van jól, ahogy van. A bemutatkozásnál mindég a férfit kell bemutatni a hölgynek. Ez a szabály. Aki bemutatja, az már előre megmondhatja önék, hogy kinek mutatja be. A nő, ha akarja, nyújthatja a kezét. De bizony a nevé nem szokás megmondania. Az első bemutatkozásnál különben is ugy vagyunk, hogy rendesen meg se értjük (a hirtelen zavarban) az illető bemutatkozó nevért, vagy ha megértjük is, azomódd elcsúszik. És aztán másfél kérdézetjük: Ugyan kérem, ki is az a feketepapászeses ur vagy ez a szép asszony? A bemutatkozás különben éppen azért bemutatkozás, hogy az emberek névieg ismerjék egymást. Dehát a férfii vagy előre, vagy utólagosan ugyis megtudja, hogy ki az a nő, akinek bemutaták. Így nincs semmi hiba abban, ha nem éppen a bemutatkozásnál tudódik ki a nő neve. — 279 219. Eger. Nincs kvalifikációs köve az állás. — S. Gy. Nyitra. Nem köteles visszafogadni a tégelyt. — D. D. Megszólításnak helytelen, így legfeljebb csak harmadik személyben lehet ró a beszélni. — P. I. Fiume. Kincstári tulajdon. — Ocsöd. Kiserje figyelemmel hirdetési rovatunkat, ismét rátaál. — Bacska. Vegyi tisztítósik kell átadni, ók tudják a módját. — V. S. I. Harmadszor most jön sor alá. Megnövelhet. de nem tanácsos mert beszorozhatják. 2. Nem vállalkozhatunk a kikutatásra. 3. Kötelezhető az észáamolásra. — B. Gy. Csány. Lehetetlen, hogy a végzés indokolása a kereszínév megváltoztatását kizártnak mondja. Megokolt esetben, amikor tulajdonképpen az anyakönyv hibájának kiigazításáról van szó, a belügyminisztérium megengedi az utónév helyesbítését, ha másképp hívják, mint ahogy az anyakönyvbe tévesen bejegyezték. Nyilván az eljárásban lehet tehát hiba. Várja be míg az iratát visszakapja, aztán megtudhatja, mely alapon utasították el a kérését és ekkor megisméteheti a rolyomódását. — 09 963. Minden késszöfünk mellett se járhatunk el fejezmény ügyének védőjeként. Ez ügyvéd tiszte. — Kivánsók. Felebbezésnek mindenestre van helye. Hogy miképp dönt a pénzügyi hatóság, az ügy végső ismeretése alapján meg nem mondhatjuk. — E. L. Szalárd. A nevezett küldő újságot a Magyar kiviteli és csomagszállítási részvényirtárság hirdalposztálya (Budapest, Méréget-utca 11.) révén rendezheti meg. — G. A. Tiszó. A másolatokat vagy az iskola igazgatóságával vagy közgyűzővel kell hitlesíttetnie. — 260720. A pénzügyi hatóságok e bírálása alá tartozik. A helyi viszonyok figyelembevételével rendelkeznek ebben az ügyben. — B. J. Szeghalom. A mennyiben választ nem kapott, nem érkezt meg a levele. Ismételve meg a kérdést. — Könyvvelő Újvidék. Boldog isten! — egy félucrat illemkérés egyszerre. Valamennyire megadhajuk az együttes választ. Ocselkedjék észre szerint s ne törődjék az illemkönyvek kodifikátorának a bogaraival.

KÖZGAZDASÁG

Állami erdővásárlás. Máramaros-Szigetről táv-iratozók: A földmívelésügyi kormány és az egyesült építőipar-részvénytársaság közötti a Máramarosvármegyében fekvő Rusz-Pojana 16.000 katasztrális hold erdőbirtok megvásárlása tárgyában folyó alkudozások a mai napon befejezt nyertek. E szerint Rusz-Pojana a földmívelésügyi kormány birtokába jut. Az erdőbirtok, melyet az egyesült építőipar-részvénytársaság a felszámolt Haas és Deutosh vállalkozó cégtől vett át, eredetileg 2,486 000 koronába került és 6000 hold fenyőállományból, 6400 hold bükk- és jávortárból, végül 4200 hold havas, legelő és kaszáló-

ból állott. Időközben a 6000 hold fenyőt, mely annak idején körülbelül 2,400.000 korona értéket képviselt, az akkori tulajdonosok letarolták és értékesítették, mindazonáltal a vásárlás a földmívelésügyi kormány részére nagy horderejű, mert a letarolt fenyőerdőt most új ültetvényekkel látják el s 180-90 esztendő múlva óriási értéket fog képviselni. A mezőség, legelő és kaszálórét mintegy 20-24.000 korona évi bérüsszeget fog bevételezni a kincstár. A földmívelésügyi kormányt az erdőbirtok megvásárlásánál a ruthén segélykölő is vezérelte, mert tudvalevő dolog az, hogy a kincstári birtokok területe körül fekvő községek lakossága állandó és jövedelmező foglalkozáshoz jut. Most a jávor és bükkállomány távolagsága és a magaslatokról való megközelíthetelensége következtében értékszámba nem jöhet. A köztöt szerződést a földmívelésügyi minisztérium főerdőmestere és az építőipar részvénytársaság megbízottja már aláírták, mindazonáltal a szerződés csak akkor válik ténynyé, ha azt a földmívelésügyi miniszter jóváhagyja.

Gazdasági hírek. Ugy a magyar, mint az osztrák pénzügyminisztériumban elkészültek a fizetés mérlegre vonatkozó statisztikai kimutatásokkal, amelyek már legközelebb, mint a valutastatisztikai kiadványok egyike fognak megjelenni. A nagy arányokat öltő visszavándorlások dacára a hazánkól való kivándorlás egyre növekszik. A múlt év második felében Európából 406.425 kivándorló vette Északamerikába az útját, a megelőző év hasonló időszakához képest 82.784 kivándorlóval (25,5%-kal) több tehát. Ausztria-Magyarország a kivándorlásban 101.900 emberrel (28.67%-tel több az előző évi mennyiségnél) vett részt, ami 39 19%-os emelkedésnek teile meg. — A poszony-bécsi villamosvasut osztrák részről is megkapta a jóváhagyási engedélyt, sőt az osztrák pénzügyminiszter már hozzájárult a pénzügyi tervezethez, amelyet Taufer József mérnök eleje terjesztett. — A magyar és osztrák jutakartell a készletek fölhalmozódása, a megcsappant fogyasztás és a kiviteli üzlet pangása folytán indítatva érezte magát az eddigi 15%-os üzemredukciót 25%-osra fokozni. — A Úzsdetanács közbírré teszi, hogy a hajózás február 23-ától kezdve megnyitottnak tekintendő. — A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége főbírt a képviselőházhoz a cukor-szertace-nak teljes 6 koronában való megállapítása és a cukoradó részleges leszállítása iránt.

A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága arról értesít bennünket, hogy miután utjonnan kibocsátott 12.500 darab intézeti részvénye legnagyobb részben az átvételre jogosított részvényesek által átvéetett, a megmaradt csekély töredék pedig szintén teljesen elhelyeztetett, a tolyó évi 6-iki közgyűlés által elhatározott alaptöke-felelemmel ezzel befejezést nyert.

A Magyar Leszámloló- és Pénzváltó-Bank igazgatósága tegnapi ülésében megállapította a bank 1903. évi üzleti zárszámadását. Az előterjesztett mérleg és nyereség- és veszteség-száma az 1903. évi 197.775 40 koronányi áthozattal együtt — a különféle levonások után — 2.175 843 30 korona tiszta nyereséget mutat, ami a 30.000.000 koronányi befizelt tőke 7 1/4%-nyi kamatozásának teile meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy a tolyó évi március hó 10-én tartandó közgyűlésen azt fogja javaslatba hozni, hogy a 400 K. n. é részvények után az előző évi 22 K. helyett 24 korona, azaz 6% fizetessék osztalékul. Az igazgatóság tantiémek, levonások, továbbá a tartalék-alapnak 100.000 koronányi és a nyugdíjalapnak 20.000 koronányi dotációját után tenmaradó 208.036 51 K. új számlára lesz előlveezendő. Az intézeti ház értékeiből a mérlegben 50.000 K. iratott le. A megelőző 1902-iki üzletében a tiszta nyereség elővitellel együtt 2.002.737 03 K. volt, tehát az 1903-iki tiszta nyereség 173 106 17 K.-val nagyobb. A bankosztály folyóüzletében az eredmények nem térnek el lényegesen az előző évektől. Az értékpapir- és szindikátusi üzletek, valamint a jelzálogüzletet a felelyt évben kedvező eredményt adtak. — Az árusztály minden ága beható mívelés folytán teljesen kielégítő eredményeket mutat fel. Az évek folyamán alapított valamennyi vállalat kedvező fejlődése mellett igen jó eredményeket adott. A fővárosi közraklárak forgalma a gabonaüzlet mostoha viszonyai miatt az év eső felében igen gyenge volt; a helyzet jelentősen jobbra fordult csak ósz felé javult. A szindikátusi közlül lebonyolították az 1902. évi nagy magyar konverzióból, valamint a 32.000.000. — magyar koronajáradékszindikátusban bírt részesedés; továbbá a magyar jelzálog-hitelbank és a magyar folyam- és tengerhajózási részvények szindikátusa. A felelyt üzletben résztvett még a bank a 25 millió Magyar Agrár- és Járadekbank 4%-os vasuti járadékkötvény átvételére alakult szindikátusban. A tartalék-alap 10.000 — K.-val jog növeltni, míg az árusztály külön tartalék-alapja 71.63 27 K.-val emelkedik ugy hogy ezáltal a bank összes tartalék-alapjai 6 282.887 42 K.-ra rugnak, amely a részvénytőke 21%-ának felel meg. A betétállomány a fiókok tekin-

telbevételével az év végén 61.000.000 — K. volt. Az évi ússzforgalom tulhaladta a 64/4 milliárd koronát.

A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja mint részvénytársaság tegnap tartott ülésén megállapította az intézet 1903. évi mérlegét. Az intézet tiszta nyeresége 614.059 38 korona. Az igazgatóság március hó 9-én tartandó közgyűlésen azt a javaslatot szándékozik előterjeszteni, hogy az alapszabállyszerű jutalékok levonása után 440.000 korona fizetessék ki a részvényeseknek 5 1/4%-os osztalék gyanánt, 80.000 korona (1%) a rendes tartalék-alaphoz, 20.000 korona az árfolyamkülömbözéti tartalék-alaphoz, 20.000 korona a nyugdíjalaphoz csatoltassék és 19.699 korona 21 fillér pedig új számlára vitessék át. Forgalmában volt az intézet kibocsátmányáiból 72 302.100 korona záloglevél és 17 988.200 korona községi címet. A jutalékszámla összege szemben az előző évi 439.946 koronával 613.407 korona.

Országos Magyar Kertészeti Egyesület ma tartotta harmadik felelőváltó-estjét Szélnár Adolf előnöktele alatt. Bernoldák Gábor szakszertü előadásban ismertette a rózsatenyésztés módjait, utána Lokosek Antal Palargónium-udjnoságokat mutatott be. Kardos Árpád egy sajtáságos kaktuszajról értekezett. Végül Kiss György mutatott be egy érdekes permelőző-készüléket.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy február 29-én az árufelvételt az ússzes társulati állomásokon és azok egymásközti forgalmában (Érd, Batta és Tököl állomások kivételével) megnylik. Az Odesszába, Batumba és a többi levante kikötőkbe irányuló közvetlen csatlakozási forgalom már szintén megkezdődött. — Arumenetrendek, valamint állomási jegyzékek a társaság igazgatóságánál díjmentesen kaphatók.

Az eperjes-bártfai helyi érdeku vasut új árudíjszabása. Az eperjes-bártfai helyi érdeku vasut üzemének a kassa-oderbergi vasut által január 1-én történt átvétele alkalmából a helyi érdeku vasut árudíjszabásában változás nem történt, amennyiben a nevezett vasut eddigi helyi árudíjszabása egyelőre vá tozatlannul érvényben maradt. Kiltásba vételeit azonban, hogy ezen díjszabás a kassa-oderbergi vasut üzemében álló többi helyi érdeku vasutaknak legközelebb, előreláthatólag már március 1-én utjonnan kiadandó helyi árudíjszabásába bevonaték, ugy azonban, hogy a díjtételek, csekély kivételekkel, változást ne szenvedjenek.

A zimony-galacsi személyjaroatok megindítása. A magyar tolyam- és tengerhajózási r-t. igazgatósága közbírré teszi, hogy a rendes személyjaroatokat Zimony-Orsova és Galacz között — az egyidejűleg kadott meirend szerint — a következő napokon indítja meg: I. Zimony és Orsova között: Első menet Orsováról — Zimonyba március 2-án. Első menet Zimonyból — Orsovára március 4-én. II. Orsova és Galacz között. Első menet Orsováról — Galaczra március 1-én. Első menet Galaczról — Orsovára március 4-én. A társaság személyhajó a zimony-galacsi vonalon ugy le-mint felelő háromszor közlekednek és pedig Zimonyból és Orsováról lelele minden vasárnap, kedd és pénteken, Orsováról felele minden hétfő, esütörtök és szombaton és Galaczról felele minden hétfőn, szerdán és pénteken.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os forint névértékű zálogleveleinek és 4 1/4%-os korona értékű községi kötelezőinek tervszerű évi kisorsolását március 1-én délelőtt 10 órakor fogják a bank helyiségében megtartani.

Sertéskonsumvásar. (A székesfehérvári sertés-vásár és közvághid intézésege.) Február 20-án. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint Öreg I. rendű 350 kilogramm felel — darab, II. rendű 230 — 350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felel — darab, közép 220 — 300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malao — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogramm felel — darab, könnyű 250 — 300 kilogramm — darab, süldő — darab, malao 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege — darab, — darab süldő, Előző napi maradvány 25 darab, 90 darab süldő, összesen 25 darab sertés, 90 darab süldő, Eladott 14 darab sertés, 32 darab süldő. Maradvány 11 darab, 53 darab süldő. A vásár irányzata lanyha. Az árak szilárdak — Következő árak jegyzetettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felel — fillérig, II. rendű 230 — 350 kilogramm — fillérig, selejtetett — fill.-ig sil. — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felel — fillérig, fiatal közép 220 — 300 kilogramm — fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 80 — 92 fillérig, süldő 88 — fillérig, malao — fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogramm felel — fillérig, könnyű 220 — 300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malao 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élesulyban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 20.

Szilárd irányzat mellett 37.000 métermázsza buza került a forgalomba 10-15 fillérral magasabb áron; Rozs jegyzése 5 fillérral magasabb. Tengeriben és zabbán szilárd volt az irányzat. Buza. Tiszavidéki: 2000 mm. 79 5 k. 9 K. 82 1/2 f. 152 mm. 80 5 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 81 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 25 f., 1000 mm. 80 k. 9 K. 25 f., 500 mm. 80 k. 9 K. 30 f., 500 mm. 80 k.

Magyarország egyetlen tetemesbb glaubersó- és lythium-tartalmu földes savanyúvize A BALDÓCZI „DEÁK”-forrás. A legjobb és legolcsóbb gyógyviz minden gyomorj és étvágytalanság ellen. A legkellemebb borviz. Kapható a legtöbb kereskedésben és vendéglőben. Bővebbet a kútkeselőné Baldóczi (U. p. Szepes-Várán).

A bécsi orvosi lapokban

Dr. Lichtnek a „Feller-féle Elsa-fluid”-ról szóló nyilatkozatairól több vélemény jelent meg, melyek többek közt a következőképpen hangzanak:

Egész sor körülmenyesen leírt betegségek eseteinél dr. Licht B. arra mutat, hogy a közhíves bántalmak gyógyításánál a „Feller-féle Elsa-fluid” elsősorban helyet van hivatal elfoglalni. A tulajdonságok, melyek által a Feller-féle Elsa-Fluid a többi hasonló készítmények közül kitűnik:

1. Gyors és fájdalomnyitó hatás, hol más, hosszabb ideig sméltet szokásos gyógyítási kísérlet cserben hagy.
2. A hátrányos mellékhatás teljes kizártsága.
3. Könnyebb használati módja és a Feller-féle Elsa-fluidnak különösen finom illata.
4. A Feller-féle Elsa-fluidnak rendkívül olcsó ára, Továbbá más helyen:

A Feller-féle Elsa-fluid, miután az klinikai vizsgálat alá vonatott, mint fájdalomnyitó szer — mely által kiváló jó hirméretes örvend és mint ilyen a nagyközönség előtt már ismeretes — teljesen bebizonyult.

Dr. Licht Bécs, a Feller-féle Elsa-Fluid-nak kiválóan gyors és fájdalomnyitó hatását dicséri, mely ott is mutatkozott, hol az eddig szokásos kísérlet által említésre méltó eredmény nem volt elérhető.

A Feller-féle Elsa-fluid használatánál dr. Licht Bécsben, a fájdalom gyors megszűnését konstátálta, további kísérleteknél pedig jelentékeny javulás, sőt általánosan teljes gyógyulás volt észlelhető.

Mindenfelé tudják már, hogy a Feller-féle Elsa-Fluid kitűnő hatással segít a legtöbb betegségnél, mint pl.: Láz, influenza, mell-, fej- és fogfájás, szurás, görcs, szagzgatás, szemfájás, gyöngült látóképesség, gyomorfájás, rekedtség, nyálkásodás, ideghántalmak, gyűzőesség, hátfájás, gyulladáskok, égetési sebek, kiütések, szűdülési rohamok, kelévények, forrószag, álmatlanság, torokbetegségek (legrészli nehezségek, étvágytalanság és sok más bajnál.

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid

(Feller jóllatu növény-essenciafluidja az „ELSA” védjeggyel) minden itevőg és használati utasításán olyan védjeggyel kell lenni mint mellette rajzon látható „Elsa” nével és „Feller” aláírással. Miután a közvélekedés valódi FELLER-féle Elsa-Fluid oly nagy keresletnek örvend, legkíméletlenül utánzóknak nemcsak magán az „Elsa-Fluid”-ban, hanem még a védjegyet is utánozzák. Az utánozókat gyakran hasonló hangzású nevek alatt (mint pl. Luisa-Fluid, Gold-Elsa-Fluid stb.) hozzák forgalomba, vigyázzunk tehát és ne fogadjunk el olyan fludot, melyen a „FELLER” név nincs rajta. Csakis „FELLER-féle „ELSA-FLUID” valódi. Az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva. A berlini, római, londoni, párisi ésuzzi kiállításokon a Feller-féle Elsa-Fluidot aranyéremmel és ezüstkereszttel tüntették ki és utabban a spanyol vöröskereszt-rend ezüstérmét is megkapta a készítő.

ára utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldésével:

12 üveg	vagy 6 dupláüveg	5.- kor.
24	12	8.80
36	18	12.40
48	24	16.-
60	30	20.-

Használati utasítását, postaköltséggel és ládával együtt, 12 üvegnél kevesebb nem küldhető.

INGYEN kapnak rendelésminden ismételt rendel tuncat ELSA-Fluidhoz 1 üveget.

Az Elsa-Fluidhoz ajánlatos, mint legjobb, legolcsóbb és ezerszer kipróbált hasható szer a

Feller-féle Elsa-Rebarbara-pilulák.

Teljesen ártalmatlan. Gyors és biztos hatású, fájdalmat nem okoz étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést, tisztít, kitűnő a gyomor és emésztési szervek legjobb betegségeinél, 1 tekercs (6 doboz) használati utasítással együtt 4 kor. bérmentve. Számtalan elismerő és köszönőlevél!

Övökodjunk utánzókat!

Feller-féle valódi rovarpor

az „ELSA” védjeggyel.
Ez a kártékony rovarokat elpusztítja, a szárnyasok alkalmatlan férgeket az istállóban, a háztartásban, a kertben, a szőlőkben kirtja, így legyeket, bolhákat, molyleveket, tetveket, poloskákat, hangyákat, sváb- és csótány-gorogákat stb. A szer nagyon takarékos, jó hatásánál fogva kizsírítja a drága göngyöléskébe csomagolt szereket. Adagja 1 korona (ha Elsa-Fluid-dal együtt rendelik). — Fluid nélkül rendelve 4 adag ára bérmentve 5 korona.

Tekintetes Feller V. Jenő gyógyszerész urnak

Stubica, Centrale 23. sz. (Zágrábmege).

Szíveskedjék nekem az Ön kitűnő Elsa-Fluidjából mihamarabb 20 dupla üveggel küldeni, melyet 2 évi gyakorlatom alatt kitűnő eredménnyel használok. Kérem utánvétellel küldeni. Kiváló tisztelettel

Med. Dr. Kittel Ferenc m. p., Prága.

Tekintetes Feller gyógyszerész urnak

Stubica, Centrale 23. sz. (Zágrábmege).

Egy jómódu gazdának neve több év óta fülzsagattásban szenvedett és az Elsa-Fluid használatát után fájdalommal nemcsak hogy enyhültek, hanem egészen megszűntek. Egy földmives lába megdagadt, ennél is csodás dolgokat művelt az Elsa-Fluid, mert most már egészen jól tudja használni lábát.

Dinay Lajos Gyűző, Komjáth (Nyitra megye).

Ki valódi Feller-féle Elsa-Fluidot és valódi Feller-féle Elsa-pilulákat akar, rendeljen lehetőleg és címezze pontosan az egyedüli készítőnek:

FELLER V. JENŐ

gyógyszerész, Ó cs. és kir. Fensége Bourbon Fülöp herceg udv. szállítója,

STUBICA, Centrale 23. sz. (Zágrábmege).

Főraktárak Budapesten: Török J. gyógyszerész, Király-u. 12.

és Andrásy ut. 26. Egger „Nándor”-gyógyszertára, Váci-körút 17. és Zoltán B. gyógyszerész, Szabadság-tér.

A Párisi nagy áruház tüzetől megmentett házbán,

áruink még csak 2 1/2 hónapig lesznek becsáron alul eladva, az üzlet teljesen feloszlik. A berendezés eladó.

Női árucikkek.

- 1 elegáns finom pongyola — f. b. becsár 5.- eladás ár 2.50
- 1 gyönyörű fin. szövet pongyola — 14.-
- 1 romek elegáns szövet ruha d. sz. — 29.-
- 1 legújabb szövet ruha — 10.-
- 1 legújabb szövet ruha — 45.-
- 1 legújabb szövet ruha — 15.-
- 1 legújabb szövet ruha — 26.-
- 1 legújabb szövet ruha — 12.-
- 1 legújabb szövet ruha — 16.-
- 1 legújabb szövet ruha — 6.50
- 1 legújabb szövet ruha — 20.-
- 1 legújabb szövet ruha — 5.50
- 1 legújabb szövet ruha — 4.-
- 1 legújabb szövet ruha — 1.50
- 1 legújabb szövet ruha — 2.50
- 1 legújabb szövet ruha — 3.50
- 1 legújabb szövet ruha — 1.75
- 1 legújabb szövet ruha — 4.50
- 1 legújabb szövet ruha — 5.50
- 1 legújabb szövet ruha — 2.60
- 1 legújabb szövet ruha — 2.90
- 1 legújabb szövet ruha — 1.95
- 1 legújabb szövet ruha — 1.50
- 1 legújabb szövet ruha — 2.75
- 1 legújabb szövet ruha — 1.50
- 1 legújabb szövet ruha — 3.75
- 1 legújabb szövet ruha — 2.20
- 1 legújabb szövet ruha — 6.50
- 1 legújabb szövet ruha — 3.25

- 1 legújabb szövet ruha — 2.80
- 1 legújabb szövet ruha — 3.25
- 1 legújabb szövet ruha — 3.20
- 1 legújabb szövet ruha — 4.50
- 1 legújabb szövet ruha — 16.-

Rőfös-áru osztály:

- 1 teljes ruhára való francia dekla 7 méter — f. b. becsár 4.- eladás ár 2.10
- 1 teljes ruhára való camgarn szövet minden színben 120 szelcs 5 méter — 7.-
- 1 teljes ruhára való fekete camgarn 180 szelcs 5 méter — 10.-
- 1 teljes ruhára való brodi szelcs 120 szelcs 5 méter — 15.-
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 15.50
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 9.50
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 9.-
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 3.-
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 9.-
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 3.50
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 10.-
- 1 teljes ruhára való szelcs, fekete 120 szelcs 5 méter — 10.-

Vászon áru osztály.

- 1 vég rumburgi vászon 4 1/2 szelcs f. b. becsár 9.- eladás ár 5.-
- 1 vég lona vászon — 9.75
- 1 vég lona vászon — 5.50

- 1 vég Irlandi vászon — 10.50
- 1 vég 38 méter Rumburgi vászon — 17.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 18.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 12.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 8.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 10.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 12.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 16.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 1.90
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 2.40
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 14.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 13.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 6.50
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 10.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 14.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 5.50
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 14.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 4.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 6.50
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 9.50
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 14.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 4.50
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 9.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 24.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 25.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 25.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 4.50
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 6.-
- 1 vég 38 méter Irlandi vászon — 2.50

Párizsi nőhöz Budapest, Kerepesi-ut 40/B.

KATAPHORESE

UJ gyógymód!

Főfőműhatatlan gyógyhatású

IDEG-, NEMI-, BÉR-, vértörésszerű, bujakóros (miphilis) betegségek, önfertőzés utóbjai és férfii gyengeségi állapotok, impotencia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszertű gyógyszermeivel.

Budapest, Teréz-körút 44. l. em.

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Levelekre díjtalanul válasz.

300-500 korona

havi jövedelmet nyújt budapesti bankhoz, minden állású, bárhol élő egyéneknek az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében, sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásra által.

Ajánlatok címzendők: „Szerecsen-híradó” kiadóhivatalához, Budapest, Postaközp. 180.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP-ian PAP-ian PAP-ian

1 szeszeltáható vaságy 3 db kivethető matraccal — 10.-

1 rouge paplan — 1.80

1 cashmir paplan — 3.40

1 satin — 3.80

1 atlasz cashmir — 4.80

1 selyem atlasz paplan — 2.80

1 fodros selyem sz. papl. — 15.50

1 jó vászon paplan lepedő — 2.-

1 ággy — 1.30

1 fiamell ággyakáró pokróc — 2.50

1 gyapj — 1.50

1 jó löpökroc — 1.60

1 téli pokróc — 4.80

1 szep fali szőnyeg — 7.50

1 acsi sodrony ággyelét — 5.-

1 tengerifü matracc — 4.50

1 ártirg — 1.50

1 ablak köper függöny — 3.-

1 tunis — 1.50

1 gyapj — 4.50

1 ággy, 1 szeszeltáható bútor — 5.50

1 nagy szobaszőnyeg — 2.50

1 ággy — 1.-

1 ággyelke I. — 0.80

1 ággyelke II. — 1.50

1 mir. jó futószőnyeg — 4.50

1 szeszeltáható — 7.50

GIOHNER JÁNOS

paplan, matracc és kárpitosár gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII. Erzsébet-körút 20. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek, nem tetsző árak kísérleteknek, vagy a pénz visszaváltás.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanút, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást elhozó szerszámok. 30 éves kirtás és nagy gyakorlati tapasztalatnál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor

gyógyítási ferkának és nőknél foglalkozási zavar nélkül mindennemű bármily régi kórelt

Nemi betegségeket

ugymint húgyvesőfolyást, hólyag- és vizeletibajokat, bujakóros sebeket, syphilist, önfertőzést eredő idegbajokat, a legmakacsabb bürbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglepe biztos eredményre gyorsan a legjobban módok.

Rendelő-intézet Bpest, VII. Károly-körút 5. (Dob-utca sarkán.)

I. em., bejárat a lépcsőházból

Rendel: Naponta délelőtti 10—4 és este 6—8 óráig

Külön várótermek. Néreltek tiszteletdíj. Lovelkre kimerítésen válaszol. Kivánatra gyógyszerrel is gondoskodik.

PAPIER WINSI

Több mint 30 esztendője csakhatatlan szer, hogy a neill bántalmat, náthát, nyakfájást, zhenmatizmust, tagzsagattást a leggyorsabb módon gyógyítsuk. Tetsék a Winsi név körli.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Kapható Budapesten Török Józsefnél.

BUTOROK részletfizetésre!

Háló- és ebédizszoberendonek, valamint egyes darabok saját készítménye dívónok, matracc, sodrony, ággyeltek, függőámpák, ingárok, öltözékek, mint bármely egyéb készítmények mellett

Nathan Ignácnál,

butortelepe Budapest, VII. Erzsébet-körút 27.

Legtöbb harzi nemes énekes madarak!

Gazdagon illusztrált, 1200 képpel nagyon és bérmentve, legolcsóbb, világhírű kanári-madár tonyestek, föltühatatlan és nagyon realis.

Johann Dörfler Grasslitz

Eibenbergerstr. 449. Csehborszad,

NYALÁNKSA!!!

Művészi kivitelű, eredeti fényképfotóelek.

Nagyon érdekes tárgyauk. 30 kiválasztott képet 3 kor. 40 fill. árú postabélyeg beküldésével mellé bérmentve küldök.

Nikola Tarapanoff, Berlin 68. Postamt 5.

Táblaolaj

tiszta izsört jóillatú, litonakfnt

64 kr.,

5 literes bádokkannában díjmentesen minden postálómásra. Legjobb 50 liter vértütelit litonakfnt ára

48 kr.

KÁVÉ

flom és tiszta izsört jóillatú 5 literes postatekereszkben, bérmentve minden postálómásra: Santiago de Cuba, flom 4 frt 1.24

Gyűzőkava, flom 4. 1.28

Aranykava 4. 1.38

Cuba legfinomabb 4. 1.68

M. Fritsch, áruház Triest.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.
 Déltűn 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:
 Blaha Luiza asszony vendégfeléptével.
Szokimondó asszonyság.
 Színmű 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou. Fordí-
 tották Fái J. Béla és Makó Lajos.

Személyek:
 I. Napoleon Szirmai Erzsébet Szentmiklóssy
 Mária Luiza * * * Neipegr gr. Delli H.
 Lefebvre Kiss M. Savori Horváth
 Katalin Blaha Hercegné Izsóné
 Fouché Solymosi Dépreaux Nyárai
 Mária Karolin Balázs Cop, cipész Ujvári

Katinka grófné.
 Nagy operett 3 felv., előjátékkal. Irta Faragó Jenő
 Zenéjét szerzerette Hübös Iván.
Személyek:
 István gróf Irsai Reseda Kápolnai
 Anna grófné Krecsányi Aranyvirág Sántori
 Katinka Szamosi Ulrich Ujvári
 Teofil herceg Kovács M. Pásztorffy Szentmiklóssy
 Pető, diák Komlósi Ulászló gróf Szirmai
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.
 Déltűn 3 órakor mérsékelt helyárakkal:
Sherry.
 Operett 3 felvonásban. Irta Ordonneau. Fordította
 Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzerette
 Félix Hugó.
 Mac Sherry Tollagi Pepita Keleti
 Jane Kornai Leonardy Szabó
 Anatol Heltai Aurillac Rubos
 Mistigrette Baitai Katalin Tomcsányi

A hajduk hadnagya.
 Operett 3 felvonásban. Irta Rajna Ferenc. Zenéjét
 szerzerette Czobor Károly.
Személyek:
 Blanchefort Szabó Hajas András Tollagi
 Jane Farkas Barbarina Keleti
 Kressenbronn Marton Gaston Szentgyörgyi
 Vivenot Giréth Scherfenberg Dénes
 Bischoffshofen Heltai Széjpicz Sziklai
 Boronay ImreRáthonyi Albufera Iványi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRALY-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.
 Déltűn 3 órakor mérsékelt helyárakkal:
A fecskék.
 Operett 3 felvonásban. Svövegét egy francia vig-
 játékból írta Pásztor Árpád, zenéje Konti József-től.
Személyek:
 V. Fülöp Thury Udarmester Gabányi
 Dubov vicomte Vécsey Zárda főnökné Erdei B.
 Roguboulo Papp M. Testőröszt Oláh
 Amelie Bánó Jeroszlavina Magyar
 Louison Fedák Házsnagy Cseh
 Raton Ferenczy A jegyző Szomori

Aranyvirág.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 21-én.
 Déltűn 4 órakor mérsékelt helyárakkal:
Az éjfél nap országa.
 Este:
Dalmácia.
 Irta: Dr. Havassy Rezső.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Pénteken, március 4-én, a Royalban

BEHR

Terés dalestélye.

Jegyek kizárólag Mery Bélaéknál, Andrassy-ut 12. szám.

Pénteken, március hó 11-én, este 7 és fél órakor, a Royal-szálló termében

Biddle Malvin

hangversenyének dalestélye.

Jegyek a 10, 8 és 4 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. kaphatók.

Magyar Vör.-kereszt Sorsjegy
 Legközelebbi HUZÁS március 1.
 Kapható 36 havi részletfizetéssel.
 Havi befizetés:
 1 darabra 1 kor. 20 fill.
 2 " " 2 " 40 " "
 3 " " 3 " 60 " "
 Már az első részlet és 36 fillér porté ellenében megkötőd a sorsjegyek sorozatát 4 számtal tartalmazó részlet-ivél 2 részlet egy-egy sorszorra való beiktatásánál a harmadik részlet is nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen.
 Minden sorsjegy 1000.- Árszáma 10000.-
FLEISSIG BANKHÁZ, Budapest, Erzsébet-körtút 2. sz.

FÉLMILLIÓ

korona nyerhető az alant 7 db. sorsjeggyel
 Évenként 12 húzás.

3 darab Jónív-sorsjegy
 1 " Eszika sorsjegy
 1 " Magyar vörös kereszt-sorsjegy
 1 " Olasz vörös kereszt-sorsjegy
 1 " Osztrák vörös kereszt-sorsjegy

MINDEN SORSJEGY KÖVETLEN NYER.

Húzás már március 1-én.
 Ezen 7 darab sorsjegyet eladuk 40 havi 1 kor. 90 filléres havi részletfizetésre. Már az első részlet postautatványon való beiktatásánál kiaduk a sorsjegyek sorozatát és számtal tartalmazó részlet-ivéllel azonnal játékjoggal. Az első két részlet egy-egy sorszorra való beiktatásánál a harmadik részletet ingyen nyugtáztatuk.

Szalai és Tarsa bankház
 Budapest, VII. Erzsébet-körtút 12. (Dohány-u. sarok.)
 Megrendeléseket postautatványon kérünk.
 Húzás már március 1-én.

Szájpadlás nélküli légszívókamrák fogsorok

Fogoraink képesek, rugók és mesterséges erősítések nélkül készülnek, tehát nem erősítettnek megővő gyökerekbe vagy fogakhoz, mint a többi szájpadlás nélküli fogsorok, amelyeknek orrási hátránya, hogy a gyökerek, illetve a fogak, amelyekre a fogor erősítve van a ráz nehezítő munka következtében igen hamar elpusztulnak és a fogor hasznaveletlen lesz. Fogoraink egyedül az általunk feltalált és szabadalmazott légszívókamrákkal erősítetnek a foghúshoz. Fogorainkat nem szükséges kivenni, de tetészet szerint bármikor kivethetők, mindezt azonnal megtehető és ráadásra kitételek. Fogorainkat nem lehet megkülönböztetni a természetes fogaktól, mert szilárdan állnak. A szájpadlemoz hiánya folytán a szájbűz, emelgés és beszédzavarok ki vannak zárva. Fogoraink Európa legtöbb államában szabadalmazottak és a párisi, római és brüsszeli egészségügyi kiállításokon díszoklevelekkel és aranyemmel lettek kitüntetve. Fogoraink egyedül csak az intézetünkben készíttetnek. Fogorainkat tetészet szerinti jótállat vállalunk.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelő-intézet
 Budapest, Baross-tér 2. A Keleti pályaudvarral szemben.
 Csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre felelünk.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszerök, évecsközök részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok - Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
 művész
 Budapest, Erzsébet-körtút 29. szám.

Fr. Gessner

húzóharmonika-gyára
 Magdeburg 17.
 ajánlja sokszor kitüntetett, világghírű gyártmányait a t. közönség figyelmébe.
 Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Vászonárak

Mivel a vásznak árai napról-napra emelkedőben vannak, cégesnek sikerült még az árak emelkedése előtt nagyobb bevásárlást eszközölni, tehát képes vagyok a raktáron lévő összes áruimat még a régi olcsó árban eladni.

Creász vászon, fehérített, 1 vég 23 méter	Forint 4.75
Házirtási vászon, fehérített, vékonyasálú, 1 vég, 23 méter	6.50
Erzsébet királyné vászon, ellismert jó minőségű, 1 vég, 23 méter	7.50
Kárpáti lepedő-vászon, (várás nélkül) 150 cm. széles, 1 vég, 14 méter	6.95
Madepolam siflon, gyermek fehérneműekre, 1 vég 23 méter	6.25
Házi siflon minden fehérneműre alkalmas, 1 vég 23 méter	6.50
Damast-grádli, egyenlőmértékű, csikós vagy virágos, 1 vég, 23 méter	6.95
Nanking tollhuzat, krém vagy piros, jóminőségű, 1 vég, 23 méter	5.75
Szepességi damast étkező teríték, 6 személyre, jó minőségű	2.95
Damast-ajour kávéz teríték, különböző színben, 6 személyre	2.75
Damast törülköző, szepességi, legjobb min. ségű 12 darab	3.75

Auer Ignác Fia
 vászon- és fehérnemű gyári raktára
 Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.
 Tíz forintot meghaladó rendelvények bérmentve.
 Nagy vászon mintagyűjteményt, valamint fehérnemű árjegyzéket kívánunk ingyen és bérmentve.
 Alapítotott 1850

Köruti Furdo Gözmoso

Erzsébet-körtút 51. A gözmösöda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait

BRUDER PLACHT
 legnagyobb és legrégebb 1830-ban alapított hangszere és húrgyára Schönbach 379. Eger mellett Csehországban. Ajánlják mindenféle hangszereiket és húrlájkait a legolcsóbban. Javítások jól és olcsón. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Levelezés német.

2 millió Gleditschia ezre 5 kor.

Több ezer almafa száza 4 kor.

Mindennemű gyümölcsfa, diszfa, gazdasági fa, csemete, díszeserje, dugvány, oltóvessző, faiskolai cikk, nagy gyümölcsű földieprek, málna.

20,000 db nemes rózsza

a legkiválóbb fajokban a Bajai Gyümölcsészeti Egyesületnél kaphatók.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve

KÉZIMUNKA

képes árjegyzékem 270 oldalon, 2000 részletesen körbíralt rajzokban sorolja föl a jól ismert és kevés anyagú és teljes megbízhatósággal azon verőknél, akik megrendelésükkel személyesen nem eszközölhetik, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Bérczi D. Sándor
 kézimunka gyárpáros
 Budapest, Király-utca 4.
 VICTORIA előrendű hímzőgép 6 korona.

„KOH-I-NOOR“
 előrendű, mosást és fenyrtartó géphímzőselyem
 Singer, Wheeler & Wilson stb. gépekhez egyedül gyári raktára

Önfejtőkő bélyegzők

A legjobb szabadalom a szolid munka használatok mint a közönséges házi bélyegzők helyettől. Nagyon tartósan készítetnek, hiszen vannak miközve és csiszolva.

Oldalt állítható készítmények:

1. sz. lemezmagasság 41x39 mm.	K. 4.-
2. " " 53x33 " "	5.-
3. " " 60x37 " "	6.-
4. " " 75x45 " "	8.-
5. " " 85 (römblyű) " "	5.-
6. " " 88x21 mm.	7.-
7. " " 61x50 " "	6.-

Széküldés minden országban. Árjegyzékek ingyen és bérmentve, kisméretűk kivételével.
 Bélyegző- és betű-készítő.
 Josef Chotiner Wien, II. Flossgasse 88.

400,000 hl. üzemben.

A jövendő raktári hordói a

Cementüveg-hordók

Készült: Rostock u. Höfcher Kőművelgyár b. Wien.
 Magyarországi képviselő: Scholtz Erődt. Budapest.

CSIZ

ezid szerint leghatározottabban elő-Brom-gyógyforrás a háznál vérszűrés ivókurára UNICUM!
 Dr. Korányi Frigyes tanár a Magyarországi Országgyűlésben, valamint a vezetés alatt álló budapesti királyi egyetemi körönd szerzett sokszoros tapasztalata alapján megfogalmazta a csizjódórást, mint kiváló hatású gyógyszer mindazon betegségeknek, melyeknél a jód mint specifikus szer juttatva van.
 A csizjódórást gyógyvíz kapható mindenkor fűrésztől, minden ásványvíz-kereskedésben, megrendelésre.
 Földigazgatóságunk, Csiz, u. p. Rimaszécs és Eösküthy L. Földművelésügyi Minisztérium Budapest.

Koksz-eladás.

Tisztelettel tudatjuk, hogy 1904. február 1-étől további intézkedésig a

darabos-, valamint diónagyságu légszeszkoksz

árát 100 kg.-kint helyt Budapest-józsefvárosi-, ferencvárosi és budai légszeszgyárainkban 3 kor. 80 fill.-ről

3 kor.-ra mérsékeljük.

Házhoz szállítás és lerakásért legalább 1500 kg. súlyu nyílt fuvarokban, 100 kg.-kint 20 fillért, zsákokban pedig 250 kg.-tól kezdve 100 kg.-kint 28 fillért számítunk.

Budapest, 1904. február 1-én.

A budapesti légszeszgyárak helyi igazgatósága.

